

Rekomendacje dotyczące tworzenia opisu przedmiotu zamówienia w zakresie programów ochrony środowiska przed hałasem (POH).

Praca została zrealizowana w ramach projektu nr POIS.02.01.00-00-0003/19 pn.: „Wzmocnienie monitoringu hałasu w zakresie opracowywania map hałasu”, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, w ramach II Osi Priorytetowej Ochrona Środowiska, w tym *adaptacja do zmian klimatu; Działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska.*

Rok 2023

Wykonawcy:

Lider

**Instytut Ochrony Środowiska
- Państwowy Instytut
Badawczy**

ul. Krucza 5/11D
00-548 Warszawa

**LEMITOR OCHRONA
ŚRODOWISKA sp. z o.o. sp.k.**

ul. Jana Długosza 40
51-162 Wrocław

AkustiX Sp. z o. o.

ul. Wiosny Ludów 54,
62 - 081 Przeźmierowo

Zespół autorski:

Zespół autorski:

Patrycja Chacińska – kierownik tematu

Joanna Ćwik

Michał Gałuszka

Tomasz Kaczmarek

Piotr Kokowski

Bartosz Kozłowski

Piotr Książka

Przemysław Lewicki

Paweł Libiszewski

Agata Smerd

Piotr Świat

Nadzór merytoryczny GIOŚ:

Anna Taras

Katarzyna Wiśniewska

Paulina Pilaszek-Durlik

Spis treści

1	CEL PRACY	9
2	ZAKRES PRAC	9
3	ZASADY SPORZĄDZANIA OPZ.	9
3.1	OGÓLNE ZASADY WYNIKAJĄCE Z PRAWA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	9
3.2	PRZEDMIOT ZAMÓWIENIA.....	11
3.3	CPV PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA.	12
3.4	RÓWNOWAŻNOŚĆ.....	13
3.5	PRAWA WŁASNOŚCI.....	15
3.6	DOSTĘPNOŚĆ	16
3.7	ASPEKTY SPOŁECZNE, ŚRODOWISKOWE I INNOWACYJNE	17
3.8	ZATRUDNIENIE.....	19
3.9	TERMIN.....	20
4	WARUNKI UDZIAŁU W POSTĘPOWANIU	21
4.1	ZDOLNOŚĆ DO WYSTĘPOWANIA W OBRODZIE GOSPODARCZYM;	24
4.2	POSIADANIE UPRAWNIEŃ DO PROWADZENIA OKREŚLONEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ LUB ZAWODOWEJ, O JAKIE WYNIKA TO Z ODRĘBNYCH PRZEPISÓW;.....	24
4.3	SYTUACJA EKONOMICZNA LUB FINANSOWA	25
4.4	ZDOLNOŚĆ TECHNICZNA LUB ZAWODOWA.....	26
5	DOKUMENTY	33
PODMIOTOWE ŚRODKI DOWODOWE POTWIERDZAJĄCE SPEŁNIENIE OKREŚLONYCH PRZEZ ZAMAWIAJĄCEGO WARUNKÓW UDZIAŁU W POSTĘPOWANIU OKREŚLONE ZOSTAŁY W ROZPORZĄDZENIU MINISTRA ROZWOJU, PRACY I TECHNOLOGII Z DNIA 23 GRUDNIA 2020 R. W SPRAWIE PODMIOTOWYCH ŚRODKÓW DOWODOWYCH ORAZ INNYCH DOKUMENTÓW LUB OŚWIADCZEŃ, JAKICH MOŻE ŻĄDAĆ ZAMAWIAJĄCY OD WYKONAWCY (Dz.U. 2020 poz. 2415), ZWANYM DALEJ „ROZPORZĄDZENIEM O PŚD”. 33		
6	KRYTERIA OCEN	33
6.1	ZNACZENIE KRYTERIÓW	35
6.2	CENA OFERTY	36
6.3	DOŚWIADCZENIE	36
6.4	TERMIN WYKONANIA	38
6.5	OKRES GWARANCJI	39
7	OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH.	41
8	PRZYKŁADOWY OPZ NA SPORZĄDZENIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA PRZED HAŁASEM.	46
8.1	PRZEDMIOT ZAMÓWIENIA – ZAMÓWIENIE PODSTAWOWE	46
8.2	PRZEDMIOT ZAMÓWIENIA.....	46
8.3	ZAKRES OPRACOWANIA	47
8.4	ETAPY REALIZACJI PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA POH	47
8.5	WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH I INNYCH DOKUMENTÓW	49
8.6	ZASTOSOWANE SKRÓTY:	54
8.7	SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZAWARTOŚCI DOKUMENTACJI	55
8.7.1	Część opisowa- przedmiotu zamówienia - Program ochrony przed hałasem.....	56
8.7.2	Część graficzna- przedmiotu zamówienia - Program ochrony przed hałasem.	62
9	SPRAWOZDAWCZOŚĆ DO GIOŚ.....	63
10	ZAANGAŻOWANIE PRZY REALIZACJI PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA POH	64

**11 PRZYKŁADOWA UMOWA NA SPORZĄDZENIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA PRZED
HAŁASEM. 66**

Zastosowane skróty:

- Dyrektywa 2002/49/WE** - dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz. Urz. UE L 189 z 18.07.2002 r., str. 12, ze zm.)
- Dyrektywa INSPIRE** - dyrektywa 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiająca infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej (INSPIRE) (Dz. Urz. UE L 108 z 25.4.2007 r., str. 1, ze zm.)
- Dyrektywa 2014/24/UE** - dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. W sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.3.2014 r., str. 65, ze zm.)
- Dyrektywa Cnossos-EU** - dyrektywa Komisji (UE) 2015/996 z dnia 19 maja 2015 r. ustanawiająca wspólne metody oceny hałasu zgodnie z dyrektywą 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 168 z 01.07.2015, str. 1 i Dz. Urz. UE L 5 z 10.01.2018, str. 35)
- Ustawa ODO** - ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781 t.j.)
- Ustawa OOS** - ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, ze zm.)
- Ustawa POŚ** - ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, ze zm.)
- Ustawa PZP** - ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm.)
- Rozporządzenie POH** - rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 7 grudnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie programu ochrony środowiska przed hałasem (Dz.U. 2022 poz. 2786)
- Rozporządzenie SMH** - rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 1 lipca 2021 r. W sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na strategicznych mapach hałasu, sposobu ich prezentacji i formy ich przekazywania (Dz.U. 2022 poz. 2795)
-
- GIOŚ** - Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
- OPZ** - opis przedmiotu zamówienia, o którym mowa w ustawie PZP
- POH** - program ochrony środowiska przed hałasem, o którym mowa w art. 119a ustawy POŚ
- PŚD** - podmiotowe środki dowodowe, o których mowa w ustawie PZP
- RDOŚ** - Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska
- RODO** - ustawa z dnia 10 maja 2018 r., o ochronie danych osobowych (Dz.U. 2019 poz. 1781 t.j.)
- SIP / GIS** -systemy informacji przestrzennej
- SMH** - strategiczna mapa hałasu, o której mowa w art. 118 ustawy POŚ
- TechPraw** - Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (Dz.U. 2016 poz. 283)
- WCAG** - Web Content Accessibility Guidelines, czyli wytyczne dotyczące dostępności treści internetowych. Obecnie obowiązuje wersja 2.1

Akty prawne i inne dokumenty

1. Ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm.), zwana dalej: „ustawą PZP”;
2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556, ze zm.), zwana dalej: „ustawą POŚ”;
3. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, ze zm.), zwana dalej: „ustawą OOO”;
4. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781), zwana dalej: „ustawą ODO”;
5. Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2023 r. poz. 215);
6. Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o Prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. 2022 poz. 2509 t.j.);
7. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz.U. 2023 poz. 82 t.j.);
8. Ustawa z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz.U. 2021 poz. 214 t.j.);
9. Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. 2021 poz. 1990 t.j. z późn. zm.);
10. Ustawa z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną. (Dz.U. 2020 poz. 344 t.j.);
11. Ustawa z dnia 17 lutego 2005 roku o informatyzacji podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. 2023 poz. 57 t.j.);
12. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 7 grudnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie programu ochrony środowiska przed hałasem (Dz.U. 2022 poz. 2786), zwane dalej: „rozporządzenie POH”;
13. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 1 lipca 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na strategicznych mapach hałasu, sposobu ich prezentacji i formy ich przekazywania (Dz.U. 2022 poz. 2795), zwane dalej: „rozporządzenie SMH”;
14. Rozporządzenie z dnia 16 czerwca 2011 r. Ministra Środowiska w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem (Dz. U. z 2011 r. Nr 140 poz. 824 z późn. zm.);
15. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 7 września 2021 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji (Dz.U. 2021 poz. 1710).
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112);
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 maja 2020 r. w sprawie sposobu ustalania wartości wskaźnika hałasu L_{DWN} (Dz. U. poz. 1018);
18. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie wymagań technicznych dla dokumentów elektronicznych zawierających akty normatywne i inne akty prawne, dzienników urzędowych wydawanych w postaci elektronicznej oraz środków

komunikacji elektronicznej i informatycznych nośników danych (Dz.U. z 2011 r. Nr 289, poz. 1699, ze zm.);

19. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (Dz.U. z 2016 r. poz. 283), zwana dalej: „TechPraw”;
20. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2247, ze zm.);
21. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie wymagań technicznych dla dokumentów elektronicznych zawierających akty normatywne i inne akty prawne, dzienników urzędowych wydawanych w postaci elektronicznej oraz środków komunikacji elektronicznej i informatycznych nośników danych (Dz.U. z 2011 r., nr 289, poz. 1699);
22. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2247, z późn. zm.);
23. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od Wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia (Dz.U. 2020 poz. 1282), zwane dalej „rozporządzeniem o dokumentach”;
24. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie podmiotowych środków dowodowych oraz innych dokumentów lub oświadczeń, jakich może żądać Zamawiający od Wykonawcy (Dz.U. 2020 poz. 2415);

Prawo Unii Europejskiej:

1. Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania hałasem w środowisku (Dz. Urz. UE. L. 189 z 18.7.2002 r., str. 12 ze zm.), zwana dalej: „Dyrektywa 2002/49/WE”;
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. W sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016 r., str. 1, ze zm.);
3. Dyrektywa Komisji (UE) 2015/996 z dnia 19 maja 2015 r. ustanawiająca wspólne metody oceny hałasu zgodnie z dyrektywą 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 168 z 01.07.2015, str. 1 i Dz. Urz. UE L 5 z 10.01.2018, str. 35) zwana dalej „Dyrektywa Cnossos-EU”;
4. Dyrektywa 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiająca infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej (INSPIRE) (Dz. Urz. UE L 108 z 25.4.2007 r., str. 1, ze zm.) zwana dalej: Dyrektywa INSPIRE;
5. Dyrektywa Komisji (UE) 2020/367 z dnia 4 marca 2020 r. zmieniająca załącznik III do dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do ustalenia metod oceny szkodliwych skutków hałasu w środowisku;

6. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.3.2014 r., str. 65, ze zm.), zwana dalej: Dyrektywa 2014/24/UE;
7. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1010 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie dostosowania obowiązków sprawozdawczych w dziedzinie ustawodawstwa dotyczącego środowiska oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 166/2006 i (UE) nr 995/2010, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE, 2004/35/WE, 2007/2/WE, 2009/147/WE i 2010/63/UE, rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 i (WE) nr 2173/2005 oraz dyrektywę Rady 86/278/EWG (Tekst mający znaczenie dla EOG);

Pozostałe dokumenty:

1. Dobre praktyki wykonywania strategicznych map hałasu - wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Warszawa, 2021 r.;
2. Katalog danych dotyczących działalności przemysłowej w Polsce w odniesieniu do wymagań dyrektywy 2015/996, wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Wrocław, 2021 r.;
3. Katalog danych dotyczących infrastruktury transportowej oraz środków transportu w Polsce w odniesieniu do wymagań Dyrektywy 2015/996 – wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Warszawa, 2021 r.;
4. Wytyczne oceny wskaźników zdrowotnych hałasu w środowisku, wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Poznań, 2022 r.;
5. Podstawowe zasady opracowywania danych w ramach sprawozdawczości strategicznych map hałasu w 2022 roku, wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Warszawa, 2022 r.;

Wytyczne Europejskie

1. Data model documentation for mandatory digital information exchange mechanism according to Directive 2002/49/EC, źródło:
<https://www.eionet.europa.eu/reportnet/docs/noise/data-model-documentation>

Strony internetowe:

<https://www.gov.pl/web/gios/strategiczne-mapy-halasu>

<https://www.gov.pl/web/gios/programy-ochrony-srodowiska-przed-halasem>

<https://www.gov.pl/web/gios/halas-dane-regionalne>

<https://www.eionet.europa.eu/reportnet/docs/noise>

Opracowanie realizowane jest dla Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w ramach projektu nr POIS.02.01.00-00-0003/19 pn.: „Wzmocnienie *monitoringu hałasu w zakresie opracowywania map hałasu*”, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020,, w ramach II Osi Priorytetowej Ochrona Środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu; Działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska.

1 Cel pracy

Celem pracy jest wsparcie merytoryczne organów zobowiązanych do sporządzenia programów ochrony środowiska przed hałasem tak, aby w wymaganiach określonych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, dotyczących programów ochrony środowiska przed hałasem uwzględniały wszystkie wymagania prawa polskiego i europejskiego stawiane tym opracowaniom.

2 Zakres prac

W pracy zaproponowano zapisy, które mają zostać zawarte w opisie przedmiotu zamówienia (OPZ) na realizację programu ochrony przed hałasem.

Niniejsze opracowanie ma posłużyć m.in. do określenia wartości zamówienia, a w konsekwencji ułatwić wybór odpowiedniego trybu udzielenia zamówienia, jak również umożliwić w pierwszej kolejności Zamawiającym, ale też i Wykonawcom prawidłowe zidentyfikowanie zakresu zamówienia oraz elementów składających się na jego kompleksową realizację.

Opracowanie stanowi również swoisty zbiór dobrych praktyk tworzenia OPZ, aby uzyskać produkt spełniający wymagania krajowe i unijne w sposób nieograniczający uczciwej konkurencji i równego traktowania Wykonawców.

3 Zasady sporządzania OPZ.

3.1 Ogólne zasady wynikające z Prawa zamówień publicznych

Opis przedmiotu zamówienia jest jednym z podstawowych dokumentów procedury o udzielenie zamówienia publicznego.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy PZP wymagane jest, aby przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia ustalić – z należytą starannością - wartość zamówienia. W pierwszej kolejności należy wskazać, że opis przedmiotu zamówienia jest elementem koniecznym do prawidłowego oszacowania wartości zamówienia przez Zamawiającego tzw. wartości szacunkowej. Sposoby szacowania wartości nie zostały określone przepisami. Jednym z nich może być analiza rynku. W przypadku, gdy Zamawiający zdecyduje się na oszacowanie wartości zamówienia poprzez analizę rynku, np. zapytanie do prowadzących działalność na danym rynku Wykonawców, to właśnie na podstawie Opisu Przedmiotu Zamówienia Wykonawcy dokonają kalkulacji swoich ofert wstępnych, szacunkowych ofert. Podstawą ustalenia szacunkowej wartości zamówienia jest całkowite

szacunkowe wynagrodzenie Wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone z należytą starannością, tj. zawierające wszystkie koszty związane z zamówieniem. Zasady dotyczące szacowania wartości zamówienia określone są w artykułach od 28 do 36 ustawy PZP.

Na etapie szacowania wartości zamówienia zalecane jest, aby opis przedmiotu zamówienia był możliwie najbardziej precyzyjny i uwzględniał wszelkie okoliczności mające wpływ na wycenę. Ustalona, wartość szacunkowa zamówienia – z zastrzeżeniem jej aktualizacji (art. 224 ust. 2 pkt 2 ustawy PZP) będzie, bowiem – na etapie postępowania - podstawą do oceny ofert pod kątem rażącego zaniżenia, zgodnie z art. 224 ustawy PZP.

Wartość szacunkowa, ustalona zgodnie z wymaganiami zapisanymi w Dziale 1 Rozdziału 5 ustawy PZP, stanowi podstawę wyboru odpowiedniego trybu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

W przypadku zamówień o wartości równej lub przekraczającej równowartość kwoty **130 000 złotych netto zamawiający publiczni są zobowiązani do stosowania ustawy PZP, a zatem również określonych w niej zasad** (art. 2 pkt 1 ustawy PZP). W przypadku wartości poniżej ww. kwoty Zamawiający stosują swoje wewnętrzne uregulowania, w których mogą określać zasady ustalania wartości szacunkowej zamówienia. W przypadku zamówień realizowanych ze środków Unii Europejskiej zamówienia muszą być udzielane na podstawie Aktualnych Wytycznych Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności. Z kolei w przypadku zamówień realizowanych ze środków Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego zastosowanie mają wytyczne w zakresie udzielania zamówień w ramach Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Koniecznością w zamówieniach dot. usług jest udokumentowanie procesu ustalenia szacunkowej wartości zamówienia poprzez sporządzenie służbowej notatki a także załączania do niej dokumentów źródłowych potwierdzających szacowanie, np.: e-maile od potencjalnych Wykonawców z rozeznania rynku, wyciągi ze stron internetowych, sposób wyliczenia średniej arytmetycznej, parametry brane pod uwagę przy szacowaniu, wskaźniki mające wpływ na aktualność szacunku takie jak np. wahania cen materiałów, zwiększające się koszty pracy, zmiany cen rynkowych. Praktyki te, odpowiednio dobrane, mogą stanowić dowód na potwierdzenie dokonania szacowania z należytą starannością.

Kolejną koniecznością jest wskazanie daty dokonania szacowania wartości, gdyż w przypadku usług, co, do których stosuje się przepisy ustawy PZP, **Zamawiający ma przeprowadzić szacowanie wartości zamówienia maksymalnie trzy miesiące przed wszczęciem postępowania.**

3.2 Przedmiot zamówienia

Generalną zasadą wyrażoną w art. 99 ustawy PZP jest, że przedmiot zamówienia opisuje się w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty. W ślad za komentarzem do ustawy PZP cyt.:

*„Opis **jednoznaczny** to opis precyzyjnie określony, niebudzący wątpliwości. Opis **wyczerpujący** to opis przedstawiający przedmiot zamówienia w sposób wszechstronny i szczegółowy. Zważywszy, że adresatem opisu przedmiotu zamówienia są Wykonawcy, a zatem profesjonaliści działający w danej branży, Zamawiający opisuje przedmiot zamówienia w języku fachowym, tj. za **pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń** dla Wykonawców działających w branży, która dotyczy przedmiotu zamówienia. Używane w opisie określenia winny uwzględniać (wszystkie) wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty. Prawidłowo sporządzony opis przedmiotu zamówienia ma wskazać Wykonawcom rzeczywisty zakres zamówienia przy użyciu przejrzystych określeń, znanych i zrozumiałych dla Wykonawców działających w tej branży. Zamawiający, opisując przedmiot zamówienia, nie może pominąć żadnych informacji mających wpływ na sporządzenie oferty.”¹*

Generalnie przyjęto, że opis przedmiotu zamówienia sporządza się poprzez:

1. **opis funkcjonalny**, tj. określenie wymagań dotyczących wydajności lub funkcjonalności, w tym wymagań środowiskowych pod warunkiem, że podane parametry są dostatecznie precyzyjne, aby umożliwić Wykonawcom ustalenie przedmiotu zamówienia, a Zamawiającemu udzielenie zamówienia. W przypadku sporządzania POH jest to najczęściej stosowany sposób opisu przedmiotu zamówienia, który zgodnie z Art. 29 ust. 1 ustawy PZP powinien być opisany w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, z uwzględnieniem wszystkich wymagań i okoliczności mogących mieć wpływ na sporządzenie oferty.
2. **opis normatywny**, tj. polegający na odniesieniu się do wymaganych cech materiału, produktu lub usługi, o których mowa w art. 102 ustawy PZP, oraz w kolejności preferencji do systemów odniesienia określonych w art. 101 ust. 1 pkt 2 ustawy PZP. Opisując przedmiot zamówienia poprzez odniesienie się do norm itd. Zamawiający ma obowiązek wskazać, że dopuszcza rozwiązania równoważne;
3. **opis mieszany**, zawierający sposoby opisu wskazane w pkt 1 i 2 powyżej przez odniesienie do wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, o których mowa w pkt 1 i przez odniesienie do norm itd., o których mowa w pkt 2, stanowiących środek domniemania zgodności z tego rodzaju wymaganiami wydajnościowymi lub funkcjonalnymi.

W przypadkach opisanych w pkt 2 i 3 powyżej tak jak wynika to z art. 101 ust. 4 ustawy PZP, tj. w sytuacji, gdy opis przedmiotu zamówienia odnosi się do norm, ocen technicznych, specyfikacji technicznych i systemów referencji technicznych, Zamawiający jest obowiązany wskazać,

¹ Komentarz do ustawy Prawo Zamówień Publicznych. Praca zbiorowa pod red. H. Nowaka, M. Winiarza. Urząd Zamówień Publicznych. Warszawa 2021.

że dopuszcza rozwiązania równoważne opisywanym, w odniesieniu takiemu towarzyszą wyrazy „lub równoważne”, w takiej sytuacji nie zachodzi jednak obowiązek określania kryteriów równoważności norm lub wskazywania norm równoważnych.

Dobór sposobu opisu przedmiotu zamówienia zależy od Zamawiającego i potrzeb dotyczących konkretnego postępowania.

Przedmiotu zamówienia nie można opisywać w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję i w sposób, który mógłby doprowadzić do uprzywilejowania lub wyeliminowania niektórych Wykonawców lub produktów.

Oznacza to, że Zamawiający ma prawo opisać przedmiot zamówienia zgodnie ze swoimi rzeczywistymi i uzasadnionymi potrzebami, zachowując jednocześnie zasady równego traktowania Wykonawców i uczciwej konkurencji. Nie oznacza to jednak, że Zamawiający tym samym musi umożliwić dostęp do postępowania wszystkim Wykonawcom, ale takim, którzy posiadają zasoby i możliwości należytego wykonania zamówienia.

3.3 CPV przedmiotu zamówienia.

Jednym z elementów opisu przedmiotu zamówienia jest wskazanie odpowiednich nazw i kodów określonych we Wspólnym Słowniku Zamówień (kody CPV z ang. Common Procurement Vocabulary). Obowiązek ten wynika z przepisu art. 99 ust. 3 ustawy PZP, zgodnie, z którym do opisu przedmiotu zamówienia stosuje się nazwy i kody określone we Wspólnym Słowniku Zamówień.

Słownik kodów CPV to podstawowe narzędzie dla podmiotów organizujących zamówienia publiczne. Kody CPV zostały wskazane w załączniku I do rozporządzenia (WE) Nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) (Dz. Urz. UE L 340 z 16.12.2002, str. 1, ze zm.). Przed zastosowaniem odpowiedniego kodu należy zawsze sprawdzić jego aktualność. Aktualne drzewo kodów jest dostępne na stronie <https://kody.uzp.gov.pl/>.

Podstawowym kodem CPV przedmiotu zamówienia polegającego na sporządzeniu Programu ochrony przed hałasem jest kod: **90742100-1 Usługi w zakresie kontroli hałasu**

Przykładowe pozostałe kody CPV przedmiotu zamówienia dotyczące Programu ochrony przed hałasem są następujące:

- 30211000-4** Maszyny do przetwarzania danych (sprzęt)²
- 48000000-0** Pakiety oprogramowania i systemy informatyczne
- 71355000-1** Usługi pomiarowe
- 71354100-5** Usługi odwzorowania cyfrowego
- 71313100-6** Usługi doradcze w zakresie kontroli hałasu
- 80540000-1** - Usługi szkolenia w dziedzinie środowiska naturalnego
- 90714100-6** Systemy informacji o środowisku naturalnym
- 90721800-5** Usługi ochrony przed naturalnym ryzykiem lub zagrożeniami

² Dane przetwarzane w ramach POH wymagają komputerów o dużej wydajności. Stąd niekiedy może wystąpić konieczność zakupu takiego sprzętu w celu operowania przekazywanymi danymi.

- 90742000-0** Usługi związane z nadmiernym hałasem
- 90742200-2** Usługi w zakresie ochrony przed hałasem
- 90742300-3** Usługi monitoringu nadmiernego hałasu
- 90742400-4** Usługi doradcze w zakresie nadmiernego hałasu

3.4 Równoważność

Zamawiający w opisie przedmiotu zamówienia określa cechy usług, które planuje nabyć a które w szczególności mogą odnosić się do określonego procesu, metody produkcji, realizacji usług lub do konkretnego procesu innego etapu ich cyklu życia nawet, jeżeli te czynniki nie są ich istotnym elementem, pod warunkiem, że są one związane z przedmiotem zamówienia oraz są proporcjonalne do jego wartości i celów (art. 99 ust. 2 ustawy PZP).

Przedmiotu zamówienia **nie można** opisywać w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję, w szczególności przez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia, źródła lub szczególnego procesu, który charakteryzuje produkty lub usługi dostarczane przez konkretnego Wykonawcę, jeżeli mogłoby to doprowadzić do uprzywilejowania lub wyeliminowania niektórych Wykonawców lub produktów (art. 99 ust. 4 ustawy PZP). Przedmiot zamówienia można opisać przez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia, źródła lub szczególnego procesu, który charakteryzuje produkty lub usługi dostarczane przez konkretnego Wykonawcę tylko, jeżeli Zamawiający nie może opisać przedmiotu zamówienia w wystarczająco precyzyjny i zrozumiały sposób, a wskazaniu takiemu towarzyszą wyrazy "lub równoważny". Wówczas należy wskazać, że dopuszcza się rozwiązania równoważne wraz ze wskazaniem kryteriów oceny równoważności (art. 99 ust. 5 i 6 ustawy PZP).

Parametry równoważności to takie cechy danego produktu lub usługi, które musi spełniać przedmiot zamówienia zaoferowany przez Wykonawcę lub jego części składowe inne niż te, które zostały opisane przez Zamawiającego przez wskazanie znaku towarowego.

Brak kryteriów stosowanych w celu oceny równoważności, w przypadku, gdy zamawiany przedmiot zamówienia został opisany przez wskazanie znaków towarowych, uniemożliwia badanie ofert. Kryteria równoważności produktów powinny być określone poprzez sformułowanie katalogu cech danego produktu, które powinny być określone zakresowo (np. „nie mniej niż”, „nie więcej niż”) lub przedziałowo (np. „od ... do”). Opisane cechy warto uzupełnić o opis funkcji, które produkt ma spełnić, z czym powinien być kompatybilny lub w jakim środowisku powinien działać, czy też rezultat, jaki ma za jego pomocą być osiągnięty.

Tylko przy wskazaniu kryteriów stosowanych w celu oceny równoważności będzie możliwe stwierdzenie, że złożona oferta zawiera rozwiązania równoważne, a jej treść jest zgodna z warunkami zamówienia w zakresie opisu przedmiotu zamówienia albo stwierdzenie, że jej treść nie będzie odpowiadać opisowi przedmiotu zamówienia.

Przykładem często spotykanym w przypadku sporządzania POH jest problem związany z koniecznością przekazywania Zamawiającemu danych źródłowych w postaci modeli hałasu, które są wykonane w formatach specyficznych dla konkretnego oprogramowania. Jest to, związane

z koniecznością odczytu przez Zamawiającego przekazanych przez Wykonawcę danych w określonym oprogramowaniu, którym Zamawiający dysponuje. Zamawiający w OPZ nie może wskazać wymogu zastosowania konkretnego oprogramowania bez dopuszczania oprogramowania równoważnego, opisanego poprzez m.in. wymagania i funkcjonalności minimalne:³

Przykład 1.

Opis równoważności

„Oprogramowanie zastosowane do wykonywania analiz akustycznych przy tworzeniu programów ochrony przed hałasem winno spełniać następujące minimalne wymagania:

1. Umożliwić wykonanie obliczeń metodą CNOSSOS – EU, zalecaną w dyrektywie Komisji (UE) 2015/996 z dnia 19 maja 2015 r. ustanawiająca wspólne metody oceny hałasu zgodnie z dyrektywą 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. U. L 168 z 01.07.2015 r., str. 1, ze zm.).
2. Umożliwić modelowanie przestrzenne obiektów.
3. Zawierać model emisji ze źródła hałasu (**drogowego, szynowego, przemysłowego, lotniczego**), który winien odpowiadać definicjom i regułom przyjętym w metodzie CNOSSOS-EU.
4. Umożliwić obliczenia propagacji hałasu uwzględniające wszystkie oddziaływania na drodze rozchodzenia się dźwięku, w tym m.in.:
 - geometrię i własności akustyczne obiektów,
 - dalsze warunki brzegowe dla obliczeń oraz warunki rozchodzenia się hałasu, (np. pochłanianie przez powietrze i efekt meteorologiczny, itd.),
 - poziomy emisji dźwięku określone za pomocą modelu emisji lub z pomiarów.

Zamawiający dopuszcza użycie dowolnego oprogramowania umożliwiającego przeprowadzenie obliczeń zgodnie z metodą CNOSSOS-EU. W przypadku wykonania obliczeń z wykorzystaniem innego oprogramowania niż w wersji lub wyższej, Wykonawca przekaże Zamawiającemu wszystkie materiały źródłowe w formacie(np. *shapefile*) wraz ze szczegółowym opisem danych i przyjętych parametrów obliczeniowych, tak by możliwy był bezpośredni import kompletnych danych do oprogramowania

Źródło: w oparciu o specyfikację na wykonanie strategicznych map hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie określone przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad

Przy określaniu zapisów dotyczących równoważności Zamawiający powinien wziąć pod uwagę wszystkie swoje lokalne uwarunkowania. W podanym przykładzie istotne mogą być takie rzeczy jak np. czy Zamawiający posiada i korzysta z oprogramowania do modelowania hałasu i czy istotne jest dla niego to, w jakim formacie dane te będą przekazane, tak by mógł z nich w przyszłości korzystać. W przypadku danych sprawozdawanych do GIOŚ przy użyciu systemu Ehałas-M nie ma konieczności przekazywania danych dot. modeli hałasu w określonych formatach. Należy jednak przekazać komplet danych, tak by zarówno sam model jak i wyniki pośrednie były odtwarzalne.

Niejednokrotnie Zamawiający posiadają w swych zasobach bazy danych pochodzące z POH tworzone na przestrzeni ostatnich 20 lat (czterech rund mapowania). Mogą oni wówczas chcieć

³ Specyfikacja na wykonanie strategicznych map hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie określone przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad

zachować swego rodzaju ciągłość w zapisie odpowiednim danych. W takim przypadku wymagania dotyczące formatu danych powinny być przez nich ściśle doprecyzowane, tak by tę ciągłość zachować.

W odniesieniu do POH wymagane jest by Wykonawca miał możliwość odczytania i dokonania ewentualnej analizy/przeliczenia plików źródłowych ze SMH. Jest to niezbędne do oszacowania zmian zasięgów oddziaływań hałasu w przypadku wskazania w POH określonych środków minimalizujących. **SMH były wykonywane w oparciu o różne komercyjne oprogramowania, stąd Wykonawca powinien dostać informację od Zamawiającego, w jakim oprogramowaniu były wykonywane SMH na terenie województwa, które objęte jest przedmiotem zamówienia. W tym wypadku, trudno jest mówić w praktyce o zasadzie równoważności, należy jednak bezwzględnie takie zapisy pozostawić. Zaleca się, by POH był wykonywany w tym samym oprogramowaniu, co SMH – wówczas zwiększone jest prawdopodobieństwo zachowania spójności obliczeniowej. W praktyce może oznaczać to niejednokrotnie konieczność posługiwania się oprogramowaniem różnych producentów.**

3.5 Prawa własności

Opis przedmiotu zamówienia powinien zawierać jednoznaczny wymóg przeniesienia praw autorskich wraz ze wskazaniem pól eksploatacji lub udzielenia licencji. Jest to niezbędne, aby Zamawiający mógł bez ograniczeń korzystać z przedmiotu zamówienia w nieograniczonym zakresie. Należy wyraźnie wskazać, że przeniesienie praw autorskich obejmuje zarówno prawa majątkowe w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o Prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz. U. 2022 poz. 2509 z późn. zm.), wszystkich utworów stworzonych przez Wykonawcę w ramach realizacji przedmiotu Umowy, t.j. w szczególności takich jak: mapy, sprawozdania, raporty, rysunki, plany, ekspertyzy, obliczenia, broszury, fotografie, zwanych dalej Utworami. Niezbędne jest także udzielenie zezwolenia na opracowywanie tych utworów, na korzystanie z ich opracowań oraz ich przeróbek oraz na rozporządzanie tymi opracowaniami wraz z przeróbkami. Formalnie oznacza to udzielenie Zamawiającemu praw zależnych. Konieczne jest także podkreślenie, że z tytułu przeniesienia praw autorskich nie przysługuje Wykonawcy dodatkowe wynagrodzenie.

Przykład 2.

Wymóg przeniesienia praw własności intelektualnej, wraz ze wskazaniem pól eksploatacji lub udzielenia licencji – klauzula umowna

PRAWA AUTORSKIE

1. Wykonawca w ramach realizacji przedmiotu Umowy, przenosi na Zamawiającego, odpowiednio w dacie podpisania protokołów zdawczo-odbiorczych dotyczących poszczególnych Etapów, autorskie prawa majątkowe, w zakresie nieograniczonym prawami osób trzecich, nieograniczone terytorialnie, do elementów wykonanego przedmiotu Umowy, o którym mowa w §, na następujących polach eksploatacji:
 - a) utrwalania i zwielokrotniania,
 - b) wprowadzenia do pamięci komputera,
 - c) obrotu oryginałem lub egzemplarzami, na których utwór utrwalono,
 - d) wprowadzania do obrotu, a także użyczenie egzemplarzy,
 - e) rozpowszechniania w sposób inny niż określony w lit. c) – publiczne wykonywanie, wystawianie, wyświetlanie, odtwarzanie oraz nadawanie i reemitowanie, a także

publiczne udostępnianie w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym, w tym w sieci Internet.

2. Wykonawca w ramach realizacji przedmiotu Umowy, przenosi na Zamawiającego, odpowiednio w dacie podpisania protokołów zdawczo-odbiorczych dotyczących poszczególnych Etapów, zależne prawa autorskie, w zakresie nieograniczonym prawami osób trzecich, nieograniczone terytorialnie, do elementów wykonanego przedmiotu Umowy, o którym mowa w § 1, na następujących polach eksploatacji:
 - a) przetwarzania, modyfikacji i aktualizacji, również przez osoby trzecie realizujące prace na rzecz Zamawiającego,
 - b) kompilacji/rekompilacji kodu źródłowego.
3. Wykonawca zobowiązuje się, iż w zrealizowanej pracy, będącej przedmiotem Umowy, nie naruszy żadnych praw osób trzecich. Wykonawca przejmuje na siebie ewentualne roszczenia osób trzecich wynikające z naruszenia przez Zamawiającego praw własności intelektualnej lub przemysłowej, w tym praw autorskich, patentów, praw ochronnych na znaki towarowe oraz praw z rejestracji na wzory użytkowe i przemysłowe, pozostające w związku z używaniem produktów zgodnie z warunkami Umowy. W najszerszym prawnie dopuszczalnym zakresie Wykonawca zwolni Zamawiającego z odpowiedzialności z tytułu takich roszczeń.
4. Wykonawca oświadcza, że nie będzie wnosił roszczeń, co do sposobu wykorzystania przez Zamawiającego praw, o których mowa powyżej w ust 1 i 2.
5. Przeniesienie autorskich praw majątkowych i zależnych praw autorskich, o których mowa odpowiednio w ust. 1 i 2 oraz praw do nośnika (nośników) zawierającego dokumenty i programy wytworzone przez Wykonawcę w ramach wykonywania przedmiotu Umowy, następuje w ramach Wynagrodzenia.

Źródło: opracowanie własne

3.6 Dostępność

Zgodnie z art. 100 ustawy PZP opis przedmiotu zamówienia, jeżeli zamówienie jest przeznaczone do użytku przez osoby fizyczne, w tym pracowników po stronie Zamawiającego, musi uwzględniać postanowienia w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych oraz projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników (z wyjątkiem sytuacji, gdy charakter zamówienia nie uzasadnia takiego wymogu). Jeżeli wymóg dostępności wynika z aktów prawa UE, koniecznym będzie odesłanie do tego aktu.

Uchwalone przez sejmik województwa programy ochrony środowiska przed hałasem są publikowane na stronach Biuletynów Informacji Publicznej. Wszystkie strony internetowe i aplikacje mobilne podmiotów publicznych muszą być dostępne cyfrowo. Wynika to z ustawy z 4 kwietnia 2019r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (t.j. Dz. U. 2023 poz. 82 z późn. zm.). W wytycznych WCAG 2.1, które obecnie obowiązują wyjaśniono, jak tworzyć strony internetowe i aplikacje, aby udostępnić je osobom z niepełnosprawnościami np. wzroku,

słuchu, ruchu, ale też z niepełnosprawnością intelektualną czy zaburzeniami poznawczymi. WCAG 2.1⁴ opiera się na 4 zasadach:

- postrzegalność,
- funkcjonalność,
- zrozumiałość,
- solidność (w polskim i unijnym prawie określana, jako kompatybilność).

Przykład 3.

Wszystkie materiały tekstowe i graficzne powinny być przygotowane w sposób dostępny i zgodny z wytycznymi WCAG 2.1 obowiązującymi w **(nazwa Zamawiającego)**

Źródło: w oparciu o „Sporządzenie opracowania stanowiącego podstawę do określenia programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa mazowieckiego” - Specyfikacja Województwa Mazowieckiego znak OR-D-III.272.31.2023.MK”

3.7 Aspekty społeczne, środowiskowe i innowacyjne

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy PZP Zamawiający udziela zamówienia w sposób zapewniający uzyskanie najlepszych efektów zamówienia, w tym efektów społecznych, środowiskowych oraz gospodarczych, o ile którykolwiek z tych efektów jest możliwy do uzyskania w danym zamówieniu, w stosunku do poniesionych nakładów. Zgodnie z art. 94 ust. 1 ustawy PZP Zamawiający może zastrzec w ogłoszeniu o zamówieniu, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie Wykonawcy mający status zakładu pracy chronionej, spółdzielnie socjalne oraz inni Wykonawcy, których głównym celem lub głównym celem działalności ich wyodrębnionych organizacyjnie jednostek, które będą realizowały zamówienie, jest społeczna i zawodowa integracja osób społecznie marginalizowanych. W przypadku sporządzania POH mogą to być na przykład osoby niepełnosprawne lub poszukujące pracy.

Ustawa PZP Art. 95 ust. 1. wskazuje, że Zamawiający określa w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumentach zamówienia na usługi wymagania związane z realizacją zamówienia w zakresie zatrudnienia przez Wykonawcę lub Podwykonawcę na podstawie stosunku pracy osób wykonujących wskazane przez zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia, jeżeli wykonanie tych czynności polega na wykonywaniu pracy w sposób określony w art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1510). Jeśli zamawiający w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego określi wymóg zatrudniania na podstawie umowy o pracę osób wykonujących określone czynności, musi on również określić go w dokumentach zamówienia, w szczególności:

- rodzaj czynności związanych z realizacją zamówienia, których dotyczą wymagania zatrudnienia na podstawie stosunku pracy przez Wykonawcę lub Podwykonawcę osób wykonujących czynności w trakcie realizacji zamówienia,
- sposób weryfikacji zatrudnienia tych osób,

⁴ <https://www.gov.pl/web/dostepnosc-cyfrowa/wcag-21-w-skrocie>

- uprawnienia zamawiającego w zakresie kontroli spełniania przez Wykonawcę wymagań związanych z zatrudnianiem tych osób oraz sankcji z tytułu niespełnienia tych wymagań.

Przykład 4.

Potencjał kadrowy – klauzula umowna

1. Wykonawca zobowiązuje się, że prace polegające na, będą realizowane przez osoby zatrudnione przez Wykonawcę lub Podwykonawcę na podstawie umowy o pracę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U.....), jeżeli uzasadnia to charakter stosunku prawnego łączącego te osoby z Wykonawcą lub Podwykonawcą.
2. Każdorazowo na żądanie Zamawiającego, w terminie wskazanym przez Zamawiającego nie krótszym niż 12 dni roboczych, Wykonawca zobowiązuje się do udokumentowania faktu zatrudnienia osób określonych w ust. 1 na podstawie umowy o pracę, poprzez przedstawienie:
 - 1) oświadczenia Wykonawcy lub Podwykonawcy, które powinno zawierać w szczególności: dokładne określenie podmiotu składającego oświadczenie, datę złożenia oświadczenia, wskazanie, że czynności określone w ust. 1 wykonują osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, liczbę tych osób, imiona i nazwiska, rodzaje umów o pracę i wymiary etatów oraz podpisy osób uprawnionych do złożenia oświadczenia w imieniu Wykonawcy lub Podwykonawcy,
 - 2) zaświadczenia właściwego oddziału ZUS, potwierdzającego opłacanie przez Wykonawcę lub Podwykonawcę składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne z tytułu zatrudnienia na podstawie umów o pracę za ostatni okres rozliczeniowy.
3. Nieprzedłożenie przez Wykonawcę dokumentów, o których mowa w ust. 2 w terminie wskazanym przez Zamawiającego będzie traktowane, jako niewypełnienie obowiązku zatrudnienia osób wykonujących czynności określone w ust. 1 na podstawie umowy o pracę.

Źródło: opracowano na podstawie SWZ GIOS dot. monitoringu hałasu

Zgodnie z art. 96 ust.1 ustawy PZP Zamawiający może określić w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumentach zamówienia inne niż określone w art. 95 ust. 1 wymagania związane z realizacją zamówienia, które mogą obejmować aspekty gospodarcze, środowiskowe, społeczne, związane z innowacyjnością, zatrudnieniem lub zachowaniem poufnej informacji przekazanych Wykonawcy w toku realizacji zamówienia. Możliwość ich uwzględnienia może być jednym z elementów analizy potrzeb i wymagań przeprowadzanych przez Zamawiających publicznych dla postępowań o wartościach unijnych.

Jak wynika z powyższego, Zamawiający są obowiązani przeanalizować możliwość ujęcia w zamówieniu publicznym aspektów społecznych, środowiskowych lub innowacyjnych, a w przypadku uznania, że dane zamówienie powinno obejmować te aspekty – do ujęcia ich w zamówieniu, np. w opisie przedmiotu zamówienia, warunkach realizacji zamówienia, kryteriach oceny ofert itp.

W opisie przedmiotu zamówienia aspekty społeczne mogą zostać ujęte, np. w postaci postanowień dotyczących dostępności dla osób niepełnosprawnych, zgodnie z rozdziałem 3.6 Dostępność.

W opisie przedmiotu zamówienia mogą zostać zawarte kryteria, związane z infrastrukturą, której wykorzystanie przy realizacji zamówienia będzie potencjalnie korzystnie oddziaływać na środowisko np. wykorzystanie pojazdów elektrycznych do poruszania się w terenie, wizji lokalnych uzgodnień oraz spotkań w celach konsultacji społecznych.

Przykład 5.

KRYTERIUM ŚRODOWISKOWE

W kryterium środowiskowym rozumianym, jako realizacja przedmiotu zamówienia z wykorzystaniem pojazdu samochodowego elektrycznego lub hybrydowego*, wyprodukowanego nie wcześniej niż w 2013 r., punkty zostaną przyznane, w oparciu o deklarację Wykonawcy zawartą w treści formularza Oferta,

Zgodnie z poniższym:

- 1) w przypadku zadeklarowania realizacji przedmiotu zamówienia z wykorzystaniem pojazdu samochodowego elektrycznego lub hybrydowego, wyprodukowanego nie wcześniej niż w 2013 r. - 5 pkt,
- 2) w przypadku niezadeklarowania realizacji przedmiotu zamówienia z wykorzystaniem pojazdu samochodowego elektrycznego lub hybrydowego, wyprodukowanego nie wcześniej niż w 2013 r. - 0 pkt.

* zgodnie z definicjami zawartymi w ustawie z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1083)

Źródło: opracowano na podstawie SWZ specyfikacji określonej przez Tramwaje Warszawskie Sp. z o.o. na wykonanie pomiarów hałasu w środowisku

3.8 Zatrudnienie

Zgodnie z art. 95 ustawy PZP, Zamawiający musi określić wymagania związane z realizacją zamówienia w zakresie zatrudnienia przez Wykonawcę lub Podwykonawcę na podstawie stosunku pracy osób wykonujących wskazane przez Zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia. Zamawiający wymaga zatrudnienia przez Wykonawcę lub Podwykonawcę na podstawie stosunku pracy osób wykonujących czynności polegające na wykonywaniu pracy w sposób określony w art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1510, ze zm. t.j.).

Przy sporządzaniu OPZ występują czynniki, które Zamawiający powinien wziąć pod uwagę, analizując, czy dana czynność ma cechy stosunku pracy.

Przy sporządzaniu POH stosunek pracy ma charakter czynności doraźnej, której efektem ma być osiągnięcie określonego rezultatu. Wykonawca zobowiązany jest do dysponowania osobami posiadającymi niezbędną wiedzę i umiejętności konieczne do właściwego wykonania przedmiotu zamówienia, tzw. Personelu Kluczowego, a w szczególności do dysponowania personelem o wszystkich wymaganych profilach kompetencji zawodowych niezbędnych do realizacji przedmiotu zamówienia. Personel realizujący zamówienie powinien realizować dane czynności pod kierownictwem i zgodnie z poleceniami i konkretnymi wytycznymi Wykonawcy. Stąd dokumenty zamówienia powinny określać wymóg zatrudnienia przez Wykonawcę lub Podwykonawcę osób

wykonujących wskazane przez zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia na podstawie stosunku pracy⁵ jeśli Zamawiający tego wymaga.

3.9 Termin

W przypadku zadania, jakim jest sporządzenie POH kluczowym dla Zamawiającego zagadnieniem jest termin wykonania zamówienia. Jest to czas, w jakim Wykonawca zobowiązuje się zrealizować świadczenie określone w umowie w sprawie zamówienia publicznego.

Należy pamiętać, że zgodnie z art. 436 ust.1 ustawy PZP wymagane jest, co do zasady, by termin realizacji umowy był określany poprzez wskazanie okresu np. liczby tygodni, miesięcy itd. Określenie terminu wykonania umowy konkretną datą (np. 30.06.2022 r.) jest możliwe jedynie w wyjątkowych sytuacjach.

Ustawowy termin, uchwalania POH przez sejmik województwa, o którym mowa w art. 119a ust. 9 ustawy POŚ oraz termin przekazywania POH wojewódzkim inspektorom ochrony środowiska, podmiotom i organom, o których mowa w art. 119a ust. 6 ustawy POŚ, ministrowi właściwemu do spraw klimatu, o którym mowa w art. 120 ust. 3 ustawy POŚ jak również Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska nałożony na Zamawiającego – można przyjąć, że jest jedną z takich obiektywnych przyczyn. Można wówczas także przyjąć, że realizacja przedmiotu umowy we wskazanym terminie, umożliwia zadośćuczynienie zobowiązaniom Zamawiającego wynikającym z innych stosunków prawnych tj. art. 119a ust. 9 ustawy POŚ.

Niemniej jak wskazuje doświadczenie zebrane w trakcie sporządzania SMH w czwartej rundzie mapowania, zamawiający powinien przewidzieć ryzyko związane ze zbytnim skróceniem realizacji

⁵ Komentarz- Zamawiający musi przeanalizować czy czynności, które będą wykonywane w ramach zamówienia, będą miały charakter stosunku pracy. I tu analizując, czy dana czynność ma cechy stosunku pracy należy odpowiedzieć na pytania:

- czy ma ona charakter czynności wykonywanej w określonych godzinach i miejscu oraz warunkach podporządkowania określonym normom porządkowym (np. regulamin pracy), czy też czynności doraźnej, której efektem ma być osiągnięcie określonego rezultatu, oraz
- czy ma być realizowana pod kierownictwem i zgodnie z poleceniami i konkretnymi wytycznymi wykonawcy, czy też osoba wykonująca tę czynność w ramach realizacji zamówienia będzie miała swobodę odnośnie organizacji swojej pracy oraz doboru metod służących osiągnięciu oczekiwanego rezultatu.

Fakt, zatrudniania przez Wykonawców osób do wskazanych w OPZ czynności na podstawie umowy o pracę, nie przesądza o tym, że mamy do czynienia ze stosunkiem pracy i że zamawiający jest zobowiązany wymagać, aby osoby wskazane do wykonywania takich samych czynności w zamówieniu zatrudniane były na podstawie umowy o pracę. Przykładem mogą być czynności wykonywane przez niektórych ekspertów akustyków-niezatrudnionych na podstawie umowy o pracę tzw. freelancerów. Wówczas, należy jednak pamiętać, że czynności wykonywane przez tychże ekspertów zasadniczo nie spełniają warunków wymaganych do uznania ich za wykonywane w ramach stosunku pracy.

Można rozdzielić personel kluczowy od niekluczowego, również w stosunku do samodzielnych specjalistów, badaczy, wówczas nie zachodzi konieczność realizowania zadań na podstawie stosunku pracy.

Zamówienia i przeprowadzić postępowanie z odpowiednim wyprzedzeniem tak, by Wykonawca mógł zrealizować to zamówienie oraz by terminy określone w ustawie POŚ zostały dotrzymane.

Planując harmonogram działań Zamawiający powinien uwzględnić konieczność zamieszczenia danych za pomocą elektronicznego formularza udostępnionego w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska streszczenia, o którym mowa w art. 119a ust. 2. POŚ. Należy przy tym podkreślić, że z uwagi na charakter zadania, zatwierdzenie w systemie Ehałas-M przez GIOŚ poszczególnych sprawozdań będzie niejednokrotnie możliwe dopiero po przekazaniu kompletnych danych przez wszystkie zobligowane do tego podmioty.

Termin realizacji kontraktu zamówieniowego liczy się zgodnie z regułami Kodeksu cywilnego. Oznacza to, że termin oznaczony w dniach kończy się z upływem ostatniego dnia. Natomiast, jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest pewne zdarzenie, nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu dnia, w którym to zdarzenie nastąpiło (art. 111 Kodeksu cywilnego). Istotne jest także, że jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą (art. 115 Kodeksu cywilnego).

Na przykład, jeżeli wybór ofert miał miejsce 22.05.2023 r. 5-dniowy termin „standstill” na zawarcie umowy upływa dopiero 29.05.2023. Co oznacza, że umowę można zawrzeć dopiero 30.05.2023 r. gdyż dzień 23.05.2023 r. stanowi pierwszy dzień upływu terminu. Piąty dzień wypada z kolei na 27.05.2023, którym jest sobota. Po sobocie wypada niedziela (28.05.2023 r.), co również powoduje konieczność „przesunięcia terminu”. Upływ terminu wypada, więc dopiero na dzień 29.05.2023 r.

Termin oznaczony w tygodniach, miesiącach lub latach kończy się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było - w ostatnim dniu tego miesiąca (art. 112 Kodeksu cywilnego).

W sytuacji, gdy Zamawiający ustanawia termin realizacji zamówienia, jako kryterium oceny ofert, należy wskazać w specyfikacji konkretne daty lub liczbę dni maksymalnego skrócenia terminu. Więcej opisano w rozdziale 6.4 Termin wykonania.

Zmiana terminu realizacji zamówienia w większości przypadków będzie istotną zmianą umowy. Oznacza to, że można ją wprowadzić wyłącznie w okolicznościach wskazanych w art. 455 ustawy PZP.

4 Warunki udziału w postępowaniu

Określenie przez Zamawiającego warunków udziału w postępowaniu jest fakultatywne, tj. Zamawiający może, ale nie musi określić ich w specyfikacji warunków udziału i może je kształtować mając na uwadze swoje potrzeby i uwzględniając niżej wskazane zasady.

Określając warunki udziału w postępowaniu, należy opisać je w sposób proporcjonalny do przedmiotu zamówienia oraz umożliwiający ocenę zdolności Wykonawcy do należytego wykonania zamówienia (art. 112 ust. 1 ustawy PZP). Określając warunki udziału w postępowaniu należy opisać je

w sposób, który nie narusza zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania Wykonawców, a więc zapewnić możliwie jak najszerszy dostęp do zamówienia Wykonawcom danej branży/ danego rynku.

Jednocześnie Zamawiający ma prawo określić warunki tak, aby możliwość wykonania zamówienia miały podmioty, które są w stanie zrealizować je na poziomie oczekiwanym i opisanym przez Zamawiającego.

Wymagania powinny mieć charakter minimalnych poziomów określonych cech podmiotowych Wykonawcy, niezbędnych dla należytego wykonania zamówienia, który umożliwi obiektywną ocenę Wykonawcy.

Zgodnie z art. 112 ust. 2 ustawy PZP, warunki udziału w postępowaniu mogą dotyczyć czterech poniżej wskazanych kategorii, które stanowią katalog zamknięty:

1. zdolność do występowania w obrocie gospodarczym;
2. posiadanie uprawnień do prowadzenia określonej działalności gospodarczej lub zawodowej, o ile wynika to z odrębnych przepisów;
3. sytuacja ekonomiczna lub finansowa;
4. zdolność techniczna lub zawodowa.

Warunki udziału w postępowaniu odnoszą się do właściwości podmiotowych Wykonawcy i mają służyć ocenie czy Wykonawca jest zdolny do wykonania danego zamówienia.

Zamawiający ma również prawo do określenia szczególnego, obiektywnie uzasadnionego, sposobu spełniania warunków udziału w postępowaniu przez Wykonawców występujących wspólnie w sytuacji, gdy jest to uzasadnione charakterem zamówienia i jest do niego proporcjonalne (art. 117 ust. 1 ustawy PZP).

Zakres podmiotowych środków dowodowych (dalej „PŚD”), jakich Zamawiający może żądać od Wykonawcy stanowi zamknięty katalog i nie może wykraczać poza katalog PŚD określony w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. W sprawie podmiotowych środków dowodowych oraz innych dokumentów lub oświadczeń, jakich może żądać Zamawiający od Wykonawcy (Dz. U. 2020 r. poz. 1415).

Warto zwrócić uwagę na możliwość żądania wykazu środków zarządzania środowiskowego, które Wykonawca będzie mógł zastosować w celu wykonania zamówienia publicznego (art. 96 ust. 2 pkt 1 w zw. z ust. 4 ustawy PZP). Przykładem systemu zarządzania środowiskowego jest EMAS (ang. Eco Management and Audit Scheme), jako krajowy system ekozarządzania i audytu. Zamawiający może wybrać dowolny system lub normy zarządzania środowiskowego, z zastrzeżeniem, że ww. normy lub systemy są proporcjonalne do przedmiotu zamówienia oraz z nim związane, a Zamawiający dopuścił również normy równoważne.

Zamawiający zobowiązany jest do akceptowania równoważnych PŚD wystawionych przez podmioty mające siedzibę w innym państwie członkowskim EOG.

Spełnianie wymagań EMAS może stanowić również PŚD opisany w § 9 ust. 1 pkt 12 lub 13 rozporządzenia Ministra Rozwoju Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie podmiotowych środków dowodowych oraz innych dokumentów lub oświadczeń, jakich może żądać Zamawiający od Wykonawcy (Dz.U. 2020 poz. 2415), tj. zaświadczenie niezależnego podmiotu

zajmującego się poświadczaniem spełnienia przez Wykonawcę określonych norm zarządzania jakością.

W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, jeśli Wykonawca nie spełni warunku podmiotowego jego oferta podlega odrzuceniu z mocy przepisów ustawy PZP.

Ze spełnieniem warunku udziału w postępowaniu powiązana jest instytucja tzw. podmiotu trzeciego, czyli podmiotu udostępniającego zasoby na podstawie art. 118 ustawy PZP. W przypadku zdolności technicznych lub zawodowych lub sytuacji finansowej lub ekonomicznej Wykonawca może korzystać z potencjału innych podmiotów w celu wykazania spełniania warunków udziału w postępowaniu. Co ważne, nie jest dopuszczalne korzystanie z potencjału podmiotu trzeciego w celu wykazania pozostałych warunków udziału w postępowaniu, a więc zdolności do występowania w obrocie gospodarczym (art. 114 ustawy PZP) oraz posiadania uprawnień do prowadzenia określonej działalności gospodarczej lub zawodowej - zezwolenia, licencji, koncesje lub wpis do rejestru. (art. 115 ustawy PZP).

Istotny z punktu widzenia kwestii „podmiotu trzeciego” jest wątek podwykonawstwa. Jeżeli bowiem podmiot trzeci udostępnia zasoby w zakresie wykształcenia, kwalifikacji zawodowych lub doświadczenia, musi w tej części być podwykonawcą (art. 118 ust 2 ustawy PZP). Rolą Zamawiającego jest w tym przypadku weryfikacja tego zarówno na etapie oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu jak i realizacji przedmiotu zamówienia, czy danych Wykonawca wywiązuje się z zobowiązań.

W pewnych szczególnych sytuacjach Zamawiający ma możliwość ograniczenia podwykonawstwa, t.j. zakazu udziału podwykonawców, co do określonych części zamówienia. Zgodnie z art 121 ustawy PZP Zamawiający może zastrzec obowiązek osobistego wykonania przez Wykonawcę kluczowych zadań dotyczących m.in. zamówień na roboty budowlane lub usługi. Innymi słowy, określone części zamówienia mogą być wykonywane tylko przez Wykonawcę biorącego udział w postępowaniu. Pośrednio, uniemożliwia to Wykonawcom biorącym udział w postępowaniu posługiwanie się potencjałem podmiotu trzeciego, z uwagi na wymóg podwykonawstwa w tym zakresie. Zatem jeżeli Zamawiający chce mieć pewność, że określona część zamówienia będzie zrealizowana przez Wykonawcę, który samodzielnie spełnia warunki udziału w postępowaniu, może skorzystać z ww. ograniczeń.

Istotne pozostaje w takiej sytuacji ustalenie, co może stanowić tzw. kluczową część zamówienia. Ustawa PZP nie zawiera definicji legalnej tego pojęcia. Jego rozumienie wynika z orzecznictwa Krajowej Izby Odwoławczej.

Aby dany fragment przedmiotu zamówienia uznać za kluczowy i zobowiązujący wykonawcę do jego osobistego wykonania, niewystarczające jest strategiczne znaczenie zamówienia, gdyż przepisy ustawy nie różnicują w tym zakresie obowiązków zamawiającego w zależności od wagi i rangi danego zamówienia. (Wyrok z 13.10.2021 KIO 2733/21). W tym samym wyroku czytamy dalej: Zastrzeżenie takie winno opierać się na zindywidualizowanych, obiektywnych okolicznościach zdalnych wykazać, że powierzenie wykonania zadania w danym zakresie podwykonawcy może rzeczywiście prowadzić do wad wykonania zamówienia. Izba wskazuje także, że postawienie wymagania w zakresie osobistego wykonania nie może być jednak prostą reakcją na potrzebę wzmożonej pieczołowitości przy wykonaniu strategicznego zamówienia.

W innym wyroku (Wyrok z dnia 31.12.2020 r., KIO 3244/20) Izba wskazuje, iż *kluczowa część przedmiotu zamówienia w rozumieniu tego przepisu nie oznacza głównego elementu (zakresu) zadania, tylko część, którą musi osobiście wykonać wybrany wykonawca, jako podmiot, który dysponuje określonymi, osobistymi cechami pozwalającymi na prawidłową realizację tego szczególnego elementu. Zazwyczaj oznacza to wykonanie zadania o charakterze twórczym, artystycznym (np. mural) lub wymagającego ponadprzeciętnej wiedzy specjalistycznej.*

Należy jednak pamiętać, uprawnienie do ograniczenia swobody Wykonawcy w zakresie wyboru części zamówienia, jaka zostanie powierzona podwykonawcom nie może prowadzić do naruszenia zasad uczciwej konkurencji i nieuzasadnionego ograniczenia Wykonawcom dostępu do zamówienia. Przepis ten należy, więc interpretować ściśle i stosować z dużym rozeznaniem.

4.1 Zdolność do występowania w obrocie gospodarczym;

W odniesieniu do warunku dotyczącego zdolności do występowania w obrocie gospodarczym zamawiający może wymagać, aby Wykonawcy prowadzący działalność gospodarczą lub zawodową byli wpisani do jednego z rejestrów zawodowych lub handlowych prowadzonych w kraju, w którym mają siedzibę lub miejsce zamieszkania.

W realiach zamówień objętych przedmiotem niniejszego opracowania- sporządzania POH taki warunek nie może być postawiony, gdyż świadczenie usług w tym zakresie nie jest reglamentowana w prawie polskim.

4.2 Posiadanie uprawnień do prowadzenia określonej działalności gospodarczej lub zawodowej, o ile wynika to z odrębnych przepisów;

W odniesieniu do uprawnień do prowadzenia określonej działalności gospodarczej lub zawodowej zamawiający może w postępowaniu o udzielenie zamówienia wymagać udowodnienia posiadania:

- 1) odpowiedniego zezwolenia, licencji, koncesji lub wpisu do rejestru działalności regulowanej lub
- 2) odpowiedniego zezwolenia, licencji, koncesji lub wpisu do rejestru działalności regulowanej, jeżeli ich posiadanie jest niezbędne do świadczenia określonych usług w kraju, w którym Wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, lub
- 3) statusu członka danej organizacji, jeżeli członkostwo w tej organizacji jest niezbędne do świadczenia określonych usług w kraju, w którym Wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania.

W realiach zamówień objętych przedmiotem całego opracowania polegającego na sporządzeniu POH taki warunek nie może być postawiony. Świadczenie usług w zakresie objętym przedmiotem opracowania nie wymaga spełnienia żadnego z powyższych warunków. Należy jednak mieć na uwadze, że wykonywanie pomiarów hałasu w środowisku traktowane jest, jako działalność prowadzona w obszarze regulowanym. Jest to taki obszar prowadzonej działalności, w którym obowiązujące przepisy prawa ustalają wymagania dla podmiotów, które działają na potrzeby tego

obszaru. W tym przypadku Art. 147a POŚ określa wymagania dla laboratoriów, które wykonują badania hałasu w środowisku na potrzeby kontroli korzystania ze środowiska. Zgodnie z zawartymi tam zapisami pomiary powinny być wykonywane przez akredytowane laboratorium w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2021 r. poz. 1344 oraz z 2022 r. poz. 974). W związku z powyższym w przypadku opracowywania POH wydaje się zasadne utrzymanie takiego wymagania, co powinno zapewnić uzyskanie odpowiedniej jakości danych pomiarowych, koniecznych do prawidłowego przeprowadzenia procesu kalibracji modelu obliczeniowego. Pod kątem formalnoprawnym taki warunek może być ustanowiony jako zdolność techniczna i zawodowa (opisana w pkt 4.4). Wykonawcom umożliwia to skorzystanie w takim zakresie z potencjału podmiotu trzeciego, który w postępowaniu wtedy występuje jako podwykonawca.

4.3 Sytuacja ekonomiczna lub finansowa

Warunek udziału w postępowaniu związany z sytuacją ekonomiczną lub finansową Wykonawcy, jeśli już Zamawiający chce wprowadzić, powinien być – jak i wszystkie warunki udziału w postępowaniu – adekwatny do przedmiotu zamówienia, a w tym przypadku do szacowanej wartości zamówienia.

Aspektem decydującym przy określaniu tego warunku jest zaplanowany przez Zamawiającego w umowie sposób wynagradzania Wykonawcy. Jeżeli Zamawiający przewiduje jedną płatność dla Wykonawcy po zakończeniu realizacji umowy i odebraniu prac, a realizacja zamówienia jest zaplanowana na dłuższy okres, wówczas warto określić warunek znajdowania się Wykonawcy w określonej sytuacji finansowej czy posiadania określonej płynności finansowej. W takim, przypadku Wykonawca zobligowany jest niejako do samofinansowania zamówienia do momentu uzyskania płatności od Zamawiającego a co za tym idzie do finansowania usług Podwykonawców, czy zatrudnionej kadry, do nabywania niezbędnych produktów lub usług, w ramach własnych środków finansowych. Z kolei przy zamówieniach krótkoterminowych lub takich, w których Zamawiający przewiduje płatności częściowe, określanie warunku sytuacji ekonomicznej lub finansowej wydaje się nie mieć uzasadnienia.

Przykład 6.

Sytuacja ekonomiczna lub finansowa Wykonawcy

- Wykonawca musi wykazać posiadanie środków finansowych lub zdolności kredytowej w wysokości nie mniejszej niż PLN (słownie: zł).
- Wartości podane w dokumentach w walutach innych niż wskazane przez Zamawiającego należy przeliczyć wg. średniego kursu NBP na dzień wystawienia dokumentu. W przypadku braku przeliczenia przez Wykonawcę, Zamawiający dokona kalkulacji samodzielnie.
- W przypadku Wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia, Wykonawcy wykazują łącznie spełnianie warunków. Zamawiający nie precyzuje szczególnego sposobu spełniania warunku przez Wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia.

Źródło: Opracowano na podstawie specyfikacji na wykonanie strategicznych map hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie określone przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad

4.4 Zdolność techniczna lub zawodowa

Zgodnie z art. 116 ust. 1 ustawy PZP w odniesieniu do zdolności technicznej lub zawodowej Zamawiający może określić warunki dotyczące niezbędnego wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, doświadczenia, potencjału technicznego Wykonawcy lub osób skierowanych przez Wykonawcę do realizacji zamówienia, umożliwiające realizację zamówienia na odpowiednim poziomie jakości. W szczególności Zamawiający może wymagać, aby Wykonawcy spełniali wymagania odpowiednich norm zarządzania jakością, w tym w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych, oraz systemów lub środków zarządzania środowiskowego, które Wykonawca będzie mógł zastosować w celu wykonania zamówienia publicznego, wskazanych przez Zamawiającego w dokumentach zamówienia.

Każdorazowo Zamawiający musi określić warunki adekwatnie do zakresu i przedmiotu zamówienia. Należy pamiętać, że za każdym razem Zamawiający powinien być przygotowany do wykazania, że opisane warunki udziału w postępowaniu stanowią minimalny poziom zdolności, niezbędny, aby należycie wykonać zamówienie. Na treść warunków mogą być, bowiem złożone środki ochrony prawnej, np. odwołanie do Krajowej Izby Odwoławczej. Dodatkowo treść warunków jest badana także przy ocenie kwalifikowalności danego wydatku, pod kątem utrudniania uczciwej konkurencji.

Wartości liczbowe podane w przykładach poniżej muszą zostać ostatecznie określone przez Zamawiającego, gdyż to on ponosi odpowiedzialność za określenie warunków udziału w prowadzonych przez siebie postępowaniach.

W warunku udziału w postępowaniu dotyczącym wykonania usług ważny jest pułap minimalny wykonanych przez Wykonawcę usług. Powinien być on adekwatny do doświadczenia niezbędnego dla należytego wykonania zamówienia.

W przypadku personelu Wykonawcy najważniejszym elementem są jego kwalifikacje i doświadczenie obejmujące przedmiot zamówienia. Opisując te warunki szczegółowo, należy zawsze mieć na uwadze ich jednoznaczność i weryfikowalność. Należy unikać warunków opisanych jedynie, jako „staż” na rzecz zapisu np. minimum 3-letnie doświadczenie w wykonywaniu pomiarów hałasu w środowisku wykazane poprzez realizację konkretnej liczby określonych zadań (np. wykonanie 3 analiz akustycznych). Bardzo często zaleca się by warunek ten był wykonany w określonej jednostce czasu (np. w ciągu ostatnich 3 lat). W przypadku dotyczącym personelu przepisy ustawy PZP nie wprowadzają żadnych konkretnych ograniczeń. Biorąc pod uwagę, iż POH są wykonywane cyklicznie raz na pięć lat, wskazanie jednostki czasu w odniesieniu do doświadczenia krótszego niż 5 lat w sporządzaniu POH jest niewłaściwe.

W przypadku POH nie należy wymagać wykształcenia przekraczającego wyższe, gdyż nie jest ono niezbędne do ich sporządzania. Nie stanowi, więc tzw. minimalnego poziomu zdolności.

W zależności od wielkości zamówienia Zamawiający może dopuścić bądź nie dopuścić możliwość jednoczesnego pełnienia określonych ról w zamówieniu przez jedną osobę. Takie opisanie warunku jest dopuszczalne i przepisy nie stoją temu na przeszkodzie. Zgodnie z art. 112 ust 1 ustawy PZP Zamawiający określa warunki udziału w postępowaniu w sposób proporcjonalny do przedmiotu zamówienia oraz umożliwiający ocenę zdolności Wykonawcy do należytego wykonania zamówienia,

w szczególności wyrażając je, jako minimalne poziomy zdolności. Ograniczając w ten sposób warunki udziału w postępowaniu, należy odnieść się do warunków realizacji konkretnego zamówienia. Stanowi to, bowiem ograniczenie dostępności i musi być odpowiednio uzasadnione. W przypadku sporządzania POH, pełnienie roli przez jedną osobę może nie mieć uzasadnienia ze względu na zakres analizowanych prac koniecznych do wykonania.

Najczęstszym wytłumaczeniem jest czasowe zaangażowanie danych osób w okresie realizacji umowy, które nie powinno być nadmierne. Dodatkowo takie ograniczenia wprowadza się, co do personelu i funkcji osób, które mają siebie wzajemnie weryfikować lub kontrolować.

Przykład 7.

Na podstawie art. 112 ustawy Pzp, Zamawiający określa warunki udziału w postępowaniu dotyczące uprawnień do prowadzenia określonej działalności gospodarczej lub zawodowej, Wykonawca musi wykazać, że posiada akredytację wydaną przez Polskie Centrum Akredytacji lub zagraniczne certyfikaty akredytacji wystawione przez jednostki akredytujące będące sygnatariuszami wielostronnego porozumienia EA lub ILAC na metody pomiaru hałasu w środowisku w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2019 r. poz. 155 ze zm.) w zakresie pomiarów **(hałasu szynowego, drogowego, lotniczego i przemysłowego)*.**

*należy wybrać właściwe w zależności od analizowanych źródeł hałasu dla obszaru danego województwa.

Źródło: Opracowano na podstawie specyfikacji na wykonanie zadania pn. Strategiczna mapa akustyczna Katowice 2022

Przykład 8.

Wykonawca zdolny do należytego wykonania udzielanego zamówienia, to taki, który w okresie ostatnich lat przed upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy – w tym okresie, wykonał, co najmniej:

- a. **(liczba)**⁶ usługi polegające na wykonaniu dokumentacji stanowiącej podstawę do określenia lub aktualizacji programu ochrony środowiska przed hałasem na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska dla:
 - dróg, po których przejeżdża powyżej 3 mln pojazdów rocznie lub
 - linii kolejowych, po których przejeżdża powyżej 30 tys. pociągów rocznie lub
 - miasta powyżej 100 tys. mieszkańców.
- b. **(liczba)**⁷ usługi polegające na wykonaniu dokumentacji stanowiącej podstawę do określenia lub aktualizacji programu ochrony środowiska przed hałasem na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska dla lotnisk, na których odbywa się powyżej 50 tys. operacji rocznie*

i/ lub

co najmniej **(liczba)**⁷ usługi polegające na sporządzeniu strategicznej mapy hałasu na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska dla lotniska, na którym odbywa się powyżej 50 tys. operacji rocznie lub opracowania przeglądu

⁶ Proponowana liczba usług 2

⁷ Proponowana liczba usług 1

ekologicznego lub raportu oddziaływania na środowisko dla lotniska, na którym odbywa się powyżej 50 tys. operacji rocznie.*

i/ lub

- c. **(liczba)**⁷ usługi polegające na wykonaniu weryfikacji dokumentacji w tym modelu hałasu stanowiącego podstawę do określenia lub aktualizacji programu ochrony środowiska przed hałasem na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska dla:

- dróg, po których przejeżdża powyżej 3 mln pojazdów rocznie z obszaru, co najmniej 1 województwa i/lub**
- linii kolejowych, po których przejeżdża powyżej 30 tys. pociągów rocznie z obszaru, co najmniej 1 województwa i/lub**
- miasta powyżej 100 tys. mieszkańców.

lub

- d. **(liczba)**⁸ usługi polegające na wykonaniu weryfikacji dokumentacji w tym weryfikacji modelu hałasu stanowiącego podstawę sporządzenia strategicznej mapy hałasu na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska dla:

- dróg, po których przejeżdża powyżej 3 mln pojazdów rocznie z obszaru, co najmniej 1 województwa i/lub**
- linii kolejowych, po których przejeżdża powyżej 30 tys. pociągów rocznie z obszaru, co najmniej 1 województwa i/lub**
- miasta powyżej 100 tys. mieszkańców.

*w przypadku, gdy na terenie województwa usytuowane jest lotnisko, na którym odbywa się powyżej 50 tys. operacji rocznie.

**wskazać właściwe

Źródło: opracowano na podstawie SWZ Województwa Mazowieckiego na POH

Przykład 9.

Wykonawca wykaże, że w trakcie realizacji przedmiotowego zamówienia będzie dysponować:

- a) Licencją/-ami oprogramowania do obliczeń i modelowania hałasu środowiskowego, które realizuje algorytmy zalecane Dyrektywą 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego oraz Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnoszącą się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz. Urz. UE L 189 z 18.07.2002 r., str. 12).

* Ten warunek jest weryfikowalny tylko przez oświadczenie wykonawcy. Zamawiający powinien wskazać, w jakim oprogramowaniu zostały wykonane poszczególne SMH z terenu danego województwa.

Źródło: opracowano na podstawie SWZ Miasto Stołeczne Warszawa

Przykład 10.

Wykonawca musi wskazać osoby, które będą uczestniczyć w wykonywaniu zamówienia, legitymujące się doświadczeniem i wykształceniem odpowiednim do funkcji, jakie zostaną im powierzone. Wykonawca na każdą funkcję wymienioną poniżej, wskaże osoby, które spełniają następujące wymagania:

⁸ Proponowana liczba usług 1

Osoba proponowana do pełnienia funkcji Kierownika Zadania:

- wymagana liczba osób: **1**
- minimalne kwalifikacje zawodowe, wykształcenie i doświadczenie:
 - a) wykształcenie wyższe w zakresie ochrony środowiska lub w zakresie akustyki lub fizyki lub wibroakustyki lub wykształcenie wyższe w dowolnym zakresie wraz z ukończonymi studiami podyplomowymi w zakresie akustyki lub wibroakustyki.
 - b) udział w wykonywaniu obliczeń akustycznych lub kierowanie zespołem wykonującym obliczenia akustyczne - dla potrzeb opracowania:
 - co najmniej **(liczba)** analiz akustycznych**.
 - dla inwestycji liniowych (tj. dróg i/lub linii kolejowych i/lub linii tramwajowych) o łącznej długości minimum **[km]**
lub
 - dla inwestycji przemysłowych (tj. zakładów przemysłowych, instalacji) **(liczba)**
lub
 - dla strategicznych map hałasu*** lub programów ochrony przed hałasem w ramach, których łączna długość analizowanych inwestycji liniowych (tj. dróg i/lub linii kolejowych i/lub linii tramwajowych) wynosiła minimum **[km]**

Osoby proponowane do pełnienia funkcji Specjalista ds. opracowań środowiskowych

- wymagana liczba osób: minimum **(liczba)**,
- wymagane kwalifikacje zawodowe, doświadczenie dla każdej z osób:
 - a) wykształcenie wyższe w dziedzinie nauk technicznych lub w zakresie ochrony środowiska lub w zakresie akustyki lub fizyki lub wibroakustyki lub wykształcenie wyższe w dowolnym zakresie wraz z ukończonymi studiami podyplomowymi w zakresie akustyki lub wibroakustyki lub ochrony środowiska.
 - b) doświadczenie w realizacji usług polegających na opracowaniu programu ochrony środowiska przed hałasem lub aktualizacji programu ochrony środowiska przed hałasem, o których mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (**Dz. U.**), tj. brała udział w realizacji, co najmniej jednej usługi

Osoby proponowane do pełnienia funkcji Akustyka:

- wymagana liczba osób: minimum ... **(liczba)**,
- wymagane kwalifikacje zawodowe, wykształcenie i doświadczenie dla każdej z osób:
 - a) wykształcenie wyższe w zakresie akustyki lub fizyki lub wibroakustyki lub wykształcenie wyższe w dowolnym zakresie wraz z ukończonymi studiami podyplomowymi w zakresie akustyki lub wibroakustyki.
 - b) doświadczenie w pracy w akredytowanym laboratorium*: minimum lat(a)
 - c) doświadczenie w wykonywaniu obliczeń akustycznych - dla potrzeb opracowania:
 - co najmniej **(liczba)** analiz akustycznych**,
 - dla inwestycji liniowych (tj. dróg i/lub linii kolejowych i/lub linii tramwajowych) o łącznej długości minimum **[km]**
lub
 - dla strategicznych map hałasu*** lub programów ochrony przed hałasem, których łączna długość analizowanych inwestycji liniowych (tj. dróg i/lub linii kolejowych i/lub linii tramwajowych) wynosiła minimum **[km]**
i/lub
 - dla lotnisk, na których odbywa się powyżej 50 tys. operacji rocznie*****

Osoby proponowane do pełnienia funkcji Technika GIS:

- wymagana liczba osób: minimum (**liczba**),
- wymagane kwalifikacje zawodowe, doświadczenie dla każdej z osób:
 - a) wykształcenie wyższe w dziedzinie nauk technicznych.
 - b) doświadczenie w pracy w zakresie technik GIS**** dla potrzeb wykonania co najmniej (**liczba**) opracowań.

Zamawiający dopuszcza/nie dopuszcza jednocześnie pełnienie dwóch ról przez jedną osobę.

- * - przez akredytowane laboratorium rozumie się laboratorium, dla którego został wydany certyfikat przez Polskie Centrum Akredytacji lub zagraniczne certyfikaty akredytacji wystawione przez jednostki akredytujące będące sygnatariuszami wielostronnego porozumienia EA lub ILAC na metody pomiaru hałasu w środowisku w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2019 r. poz. 155 ze zm.) w zakresie pomiarów (**hałasu szynowego, drogowego, lotniczego i przemysłowego**).
- ** - przez analizę akustyczną rozumie się identyfikację i lokalizację źródeł hałasu, określenie przestrzenno-czasowo-częstotliwościowych charakterystyk emisji hałasu, wpływu różnego rodzaju oddziaływań na drodze rozchodzenia się hałasu, porównania wartości poziomów hałasu z określonymi wartościami kryterialnymi, propozycji metod i środków obniżenia oddziaływania hałasu na środowisko, prognozowania skutków zabezpieczeń akustycznych - wykonywanych w ramach raportów oddziaływania na środowisko, kart informacyjnych, analiz porealizacyjnych oraz przeglądów ekologicznych.
- *** - przez strategiczną mapę hałasu rozumie się strategiczną mapę hałasu, o której mowa w art. 118 ustawy z dnia 11 września 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (**Dz. U.**) w aktualnym brzmieniu, oraz mapę akustyczną, o której mowa w art. 118 tej ustawy w brzmieniu obowiązującym przed dniem 14 listopada 2019 r. - zawierające dane określone w odpowiednich (do ww. rodzaju mapy) przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 118 ust. 13 ww. ustawy.
- **** - przez doświadczenie w pracy w zakresie technik GIS rozumie się wykonywanie zadań związanych z pozyskiwaniem, przetwarzaniem, analizowaniem i prezentacją danych przestrzennych z wykorzystaniem specjalistycznych narzędzi programowych takich jak np. Qgis lub tożsamy.
- *****w przypadku, gdy na terenie województwa usytuowane jest lotnisko, na którym odbywa się powyżej 50 tys. operacji rocznie.

Źródło: opracowano na podstawie specyfikacji na wykonanie strategicznych map hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie określone przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad

Informacje dotyczące zawartości opracowania POH zawarte w rozdziale 8 *Przykładowy OPZ na sporządzenie programu ochrony środowiska przed hałasem*. jednoznacznie wskazują na dwa główne obszary kompetencji, jakich należy oczekiwać od Wykonawcy. Są to kompetencje w zakresie:

- **Akustyki w środowisku,**
- **Przetwarzania danych GIS.**

Odpowiednie kompetencje Wykonawcy w zakresie akustyki potwierdzają:

- znajomość przepisów prawa krajowego i wspólnotowego dotyczących monitoringu oddziaływania akustycznego, sposobu ochrony środowiska przed hałasem, procesu realizacji SMH i POH,
- znajomość wymaganych metodyk referencyjnych oceny oddziaływania akustycznego,
- umiejętność budowy modelu akustycznego, jego poprawnej parametryzacji oraz kalibracji,

- oceny przydatności wyników pomiarów akustycznych (realizowanych niezależnie od SMH) w procesie kalibracji modelu akustycznego, a także możliwości realizacji dodatkowych niezbędnych pomiarów hałasu, na potrzeby właściwego opracowania modelu akustycznego,
- umiejętność przeprowadzenia wszystkich wymaganych obliczeń akustycznych, zgodnie z obowiązującymi wytycznymi,
- ocenę poprawności otrzymanych wyników obliczeń,
- właściwą interpretację otrzymanych wyników obliczeń, wyników analiz trendów zmian klimatu akustycznego,
- umiejętność sformułowania proponowanych działań w zakresie ochrony przed hałasem w oparciu o otrzymaną od zamawiającego dokumentację dotyczącą m.in.: planowanych inwestycji, wydanych dla nich decyzji o uwarunkowaniach ich realizacji lub zamierzeń inwestycyjnych których kształt został ściśle określony w innych procedurach – np. w wyniku przeprowadzonych przeglądów ekologicznych,
- umiejętność poprawnego modelowania/oszacowania skuteczności ww. działań.

W ogólności gwarantem ww. kompetencji wykonawcy/ów są:

- wykształcenie kierunkowe w zakresie akustyki obejmujące metody obliczania i pomiarów hałasu w środowisku,
- ważny certyfikat akredytacji PCA wydany dla Laboratorium Badawczego w zakresie odpowiednich metodyk pomiarowych (odpowiadającym źródłom hałasu objętych SMH) i/lub metodyki obliczeniowej CNOSSOS-EU,
- doświadczenie nabyte poprzez realizację przynajmniej jednej SMH wykonanej: w pełni zgodnie z zakresem określonym w dyrektywie END, dla obszaru o powierzchni porównywalnej z przedmiotowym zadaniem (nie mniejszym niż 50%) oraz dla rodzajów źródeł hałasu jak w przedmiotowej SMH.

Dwa pierwsze czynniki są potwierdzeniem kompetencji Wykonawcy w zakresie zdolności realizacji wymaganych pomiarów akustycznych, znajomości metodyk referencyjnych, umiejętności budowy modelu akustycznego, czy jego kalibracji w oparciu o wyniki pomiarów hałasu oraz oceny poprawności otrzymywanych wyników obliczeń. Doświadczenie zawodowe wykonawców w realizacji analiz akustycznych dla potrzeb innych niż SMH postępowań, w tym kart informacyjnych przedsięwzięcia, raportów oddziaływań na środowisko, pozwoleń zintegrowanych, analiz porealizacyjnych, czy przeglądów ekologicznych mogą być w ogólności niewystarczające, chociażby ze względu na wielkość analizowanego obszaru, liczbę źródeł hałasu, liczbę wymaganych pomiarów, stosowanie innych wskaźników oceny (długookresowe poziomy hałasu L_{DWN} i L_N , szkodliwe skutki hałasu: N_{IHD} , N_{HA} , N_{HSD}) itp. Stąd też w praktyce, wiarygodnym potwierdzeniem ww. kompetencji w ich szerokim zakresie jest wyłącznie doświadczenie z realizacji przynajmniej jednej opracowanej SMH lub jednego opracowanego POH.

Analogicznie, odpowiednie kompetencje wykonawcy w zakresie przetwarzania danych GIS, powinny zagwarantować:

- umiejętność analizy, scalania i przetwarzania danych wejściowych pochodzących z wielu różnych źródeł/zasobów na potrzeby budowy modelu akustycznego i statystycznego,
- umiejętności przetworzenia wyników obliczeń akustycznych i wykonania w ich oparciu analiz przestrzennych,

- ocenę poprawności otrzymanych wyników analiz przestrzennych i statystycznych,
- umiejętność przygotowania danych wynikowych składających się na część graficzną, w tym danych przestrzennych dla celów informowania społeczeństwa, sprawozdawczości do GIOŚ i KE oraz marszałka województwa na potrzeby realizacji POH,
- umiejętność przetworzenia danych wynikowych (części graficznej) na potrzeby ich publikacji w SIP prowadzonym przez organ/podmiot zamawiający lub/i w systemach teleinformatycznych wykorzystywanych przez zamawiającego (jego poszczególne wydziały/referaty) w celu realizowania wewnętrznej polityki i analiz przestrzennych.

Wiedza i umiejętności z zakresu GIS konieczne dla realizacji POH są stosunkowo młodą dziedziną, która pojawia się, jako element wykształcenia na wielu kierunkach studiów, a także na innych stopniach edukacji (technika, szkoły podyplomowe, kursy). Jest to wiedza z powodzeniem nabywana także w praktyce zawodowej. Stąd też trudno określić niezbędne kompetencje w zakresie GIS udokumentować wykształceniem Wykonawcy. Niemniej w praktyce, wystarczającym gwarantem ww. wymagań z całą pewnością będzie doświadczenie w realizacji przynajmniej jednej SMH lub POH, w zakresie zbliżonym jak określono powyżej dla kompetencji w zakresie akustyki.

Zarówno w zakresie akustyki jak i GIS, doświadczenie wykonawcy powinno być udokumentowane przez organy zamawiające zrealizowane przez wykonawcę POH w postaci referencji, w których szczegółowo określono nie tylko czy przedmiot zamówienia został zrealizowany w terminie, ale także czy został zrealizowany prawidłowo, tj. zgodnie z warunkami zamówienia i wymaganiami przepisów. Warto wyjaśnić, że takie wymagania nie stanowią ograniczenia rynku i nie konstytuują „zamkniętej” puli wykonawców POH. Naturalnym jest, że poszczególne osoby uczestniczące w realizacji POH w ramach większego zespołu specjalistów lub poszczególne podmioty realizujące POH w ramach konsorcjów nabywają doświadczenie umożliwiające im w przyszłości samodzielne wykonywanie podobnych opracowań. Stąd ważne jest, aby zgodnie z wymaganiami, w części opisowej POH znalazła się szczegółowa identyfikacja wykonawców opracowujących POH (w praktyce lista autorów) i aby referencje wystawiane wykonawcom przez organy zamawiające także jednoznacznie wskazywały, kto (i w jakim zakresie) wykonał przedmiot zamówienia.

Nie bez znaczenia pozostaje także zakres zrealizowanych przez wykonawcę SMH/POH w poprzedniej rundzie mapowania. Doświadczenia wykonawcy, który w przeszłości z powodzeniem zrealizował SMH dla niewielkich obszarów (np. kilkunastu czy kilkudziesięciu kilometrów dróg powiatowych) nie gwarantują w sposób jednoznaczny zdolności do realizacji POH dla obszaru w całym województwie.

5 Dokumenty

Zgodnie z treścią art. 125 ust. 1 ustawy PZP do oferty lub wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo do oferty wykonawca dołącza oświadczenie o niepodleganiu wykluczeniu, spełnianiu warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji, w zakresie wskazanym przez zamawiającego.

Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, stanowi dowód potwierdzający brak podstaw wykluczenia, spełnianie warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji, odpowiednio na dzień składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo ofert, tymczasowo zastępujący wymagane przez zamawiającego podmiotowe środki dowodowe.

Podmiotowe środki dowodowe potwierdzające spełnienie określonych przez zamawiającego warunków udziału w postępowaniu określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie podmiotowych środków dowodowych oraz innych dokumentów lub oświadczeń, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy (Dz.U. 2020 poz. 2415), zwanym dalej „rozporządzeniem o pśd”.

W celu potwierdzenia spełniania warunków udziału w postępowaniu Zamawiający, przy sporządzaniu POH może żądać od Wykonawcy np. polisy OC (w celu potwierdzenia sytuacji ekonomicznej lub finansowej), referencji lub innych dowodów potwierdzających należyte wykonanie usług, wykazu osób ze wskazaniem ich kompetencji i kwalifikacji oraz wykształcenia (w celu potwierdzenia warunku zdolności technicznej lub zawodowej), itp. .

6 Kryteria ocen

Kryteria oceny ofert przez Zamawiającego opisuje się w oparciu o zasady równego traktowania Wykonawców oraz przejrzystości postępowania. Kryteria oceny ofert należy dostosowywać do uzasadnionych potrzeb Zamawiającego. Zastosowane przez Zamawiającego kryteria oceny ofert muszą być opisane w sposób jednoznaczny i zrozumiały, uniemożliwiający dowolną ich interpretację. Kryteria oceny ofert muszą być związane z przedmiotem zamówienia i nie mogą dotyczyć właściwości Wykonawcy. Określone przez Zamawiającego kryteria i ich opis powinny umożliwiać jednoznaczną i czytelną dla wszystkich stron weryfikację i porównanie poziomu oferowanego wykonania przedmiotu zamówienia na podstawie informacji przedstawianych w ofertach (art. 240 ust. 1 i 2 ustawy PZP).

Rekomenduje się, aby kryteria były rozbite na podkryteria, którym należy przypisać znaczenie w ramach danego kryterium (procentowe bądź punktowe).

Kryteria oceny ofert mogą być przedstawione w postaci algorytmu, tzn. podane przy użyciu mniej czy bardziej rozbudowanych wzorów matematycznych lub w postaci formuł lub przypisania określonym wartościom określonych punktów. Ma to na celu umożliwienie Wykonawcom dokonania rzetelnej oceny szansy na uzyskanie zamówienia już na etapie dokumentacji zamówienia.

Zamawiający może stosować kryteria niewymierne (tj. niemożliwe do zapisania w postaci wzoru matematycznego) pozostawiające mu pewną, ograniczoną swobodę wyboru w przypadkach i w zakresie potrzebnym do wyboru najkorzystniejszej oferty. W takim przypadku rekomenduje się, aby opis oceny danego kryterium był jak najbardziej jednoznaczny, staranny i czytelny, niepozostawiający pola do interpretacji na korzyść lub niekorzyść Wykonawcy na etapie oceny ofert oraz aby komisja powołana do oceny ofert składała się z jak największej liczby członków, w celu zminimalizowania ryzyka dowolności i arbitralności danego członka na wyniki oceny oferty Wykonawców.

Warto w tym miejscu przytoczyć fragment opracowania przygotowanego przez Urząd Zamówień Publicznych pt. „Pozacenowe kryteria oceny ofert, Poradnik z katalogiem dobrych praktyk. Ver. 2.0.” Część I, I. Istota kryteriów oceny ofert⁹, w którym wskazano, że „Stosowanie kryteriów oceny ofert – w przeciwieństwie do warunków – poszerza konkurencję, nie rezygnując jednocześnie z pożądaną jakością. Mnożenie wymagań technicznych, funkcjonalnych i jakościowych w postaci warunków ogranicza konkurencyjność postępowania, pozbawiając wykonawców niespełniających choćby jednego z warunków możliwości złożenia oferty. Dlatego też Zamawiający, po wstępnym spisaniu wymagań, powinien zadać sobie pytanie: czy wszystkie te wymagania są konieczne do spełnienia, czy też część z nich jest postulowana, pożądana, jednak niekonieczna. Wymagania niekonieczne powinny być usunięte z bezwzględnie określonych wymagań minimalnych. Jednak nie należy z nich rezygnować w ogóle, o ile są uzasadnione, lecz sformułować w postaci kryteriów oceny ofert.”

Zgodnie np. z art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy PZP Zamawiający udziela zamówienia w sposób zapewniający uzyskanie najlepszych efektów zamówienia, w tym efektów społecznych, środowiskowych oraz gospodarczych, o ile którykolwiek z tych efektów jest możliwy do uzyskania w danym zamówieniu, w stosunku do poniesionych nakładów. Jak wspomniano w rozdziale 3.7. Zamawiający są obowiązani przeanalizować możliwość ujęcia w zamówieniu publicznym aspektów społecznych, środowiskowych lub innowacyjnych.

Zgodnie z art. 76 ust. 2 dyrektywy 2014/24/UE państwa członkowskie zapewniają instytucjom Zamawiającym możliwość uwzględnienia potrzeby zapewnienia jakości, ciągłości, dostępności, przystępności, możliwości korzystania z usług i ich kompleksowości, a także uwzględnienia szczególnych potrzeb różnych kategorii użytkowników, w tym grup defaworyzowanych i słabszych grup społecznych, oraz kwestii zaangażowania i upodmiotowienia użytkowników, jak również innowacyjności. Państwa członkowskie mogą także postanowić, że wyboru usługodawcy dokonuje się na podstawie oferty o najlepszej relacji jakości do ceny, z uwzględnieniem kryteriów jakości i zrównoważonego charakteru usług społecznych.

W motywie 98 dyrektywy 2014/24/UE wskazano, że „Warunki realizacji zamówienia mogą także mieć na celu sprzyjanie wdrożeniu środków służących promowaniu równouprawnienia płci w pracy, większemu uczestnictwu kobiet w rynku pracy oraz godzeniu życia zawodowego i prywatnego, a także ochronie środowiska lub dobrostanowi zwierząt przestrzeganie, co do istoty

⁹ https://www.uzp.gov.pl/__data/assets/pdf_file/0019/44704/Pozacenowe-kryteria-oceny-ofert_ver2.pdf

podstawowych konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy i zatrudnianie większej liczby osób defaworyzowanych niż przewidują to przepisy krajowe.”.

Mając na uwadze powyższe w przypadku ujęcia tych aspektów w kryteriach oceny ofert, rekomenduje się wskazanie kryteriów dotyczących, np. zatrudnienia osób defaworyzowanych na rynku pracy, tj. osób niepełnosprawnych, bezrobotnych, kobiet po 50 roku życia itp.

- Poniżej wskazano przykłady kryteriów, jakimi może się kierować Zamawiający przy wyborze najkorzystniejszej oferty dla POH:
 - **Cena lub koszt** - odpowiednia waga tego kryterium zależy od priorytetu ceny względem innych potrzeb Zamawiającego, wyrażonych w jakościowych kryteriach oceny ofert, jak również przyjętych założeń i pożądanego celu.
 - Ceny (w tym również ceny jednostkowe);
 - Marże lub upusty, np. przy zakupie oprogramowania lub sprzętu komputerowego należy uwzględnić koszty zakupu, użytkowania oraz utrzymania;
 - **Jakościowe**, które zgodnie z art. 242 ust. 2 ustawy PZP mogą w szczególności odnosić się do:
 - jakości, w tym do parametrów technicznych, właściwości estetycznych i funkcjonalnych takich jak dostępność dla osób niepełnosprawnych lub uwzględnianie potrzeb użytkowników;
 - aspektów społecznych, w tym integracji zawodowej i społecznej na przykład osób, o których mowa w art. 94 ust. 1 ustawy PZP;
 - aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia;
 - aspektów innowacyjnych;
 - organizacji, kwalifikacji zawodowych i doświadczenia osób wyznaczonych do realizacji zamówienia, jeżeli mogą one mieć znaczący wpływ na jakość wykonania zamówienia;
 - serwisu posprzedażnego, pomocy technicznej, warunków dostawy takich jak termin, sposób lub czas dostawy, oraz okresu realizacji.

6.1 Znaczenie kryteriów

Zamawiający określa wagę, jaką przypisuje każdemu z kryteriów wybranych do celów ustalenia oferty najkorzystniejszej, z wyjątkiem sytuacji, gdy najkorzystniejszą ofertę określa się wyłącznie na podstawie ceny. Zgodnie z treścią art. 247 ust. 2 ustawy PZP wagi przypisane każdemu z kryteriów mogą być wyrażone za pomocą przedziału z odpowiednią rozpiętością maksymalną.

Zastosowanie ceny oferty, jako jedyne kryterium dla większości Zamawiających wymaga spełnienia przesłanek określonych w art. 246 ust. 2 ustawy PZP, w którym to wskazano, że ustalenie wagi ceny powyżej 60 % jest możliwe jedynie po spełnieniu określonych warunków ustawy PZP:

„Zamawiający publiczni, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2, oraz ich związki mogą zastosować kryterium ceny, jako jedyne kryterium oceny ofert albo, jako kryterium o wadze przekraczającej 60%,

jeżeli określić w opisie przedmiotu zamówienia wymagania jakościowe odnoszące się, do co najmniej głównych elementów składających się na przedmiot zamówienia”.

Zgodnie ww. poradnikiem przygotowanym przez Urząd Zamówień Publicznych „Pozacenowe kryteria oceny ofert, Poradnik z katalogiem dobrych praktyk. Ver. 2.0.”¹⁰, należy dostosować kryteria i ich wagi do uzasadnionych potrzeb Zamawiającego, a także należy unikać kryteriów opartych na nieweryfikowalnych deklaracjach Wykonawców.

6.2 Cena oferty

W przypadku sporządzania POH kryterium „Cena oferty” zaleca się rozpatrywać na podstawie ceny brutto za wykonanie całości przedmiotu zamówienia, podanej przez Wykonawcę w Formularzu Oferty.

Przykład 11.

Kryterium cena oferty

Liczba punktów procentowych w kryterium „Cena oferty” obliczana może być na podstawie poniższego wzoru, przy założeniu, że waga ceny wynosi przykładowo $\%_{cena}$:

Kryterium_{cena}

$$= \frac{\text{najniższa cena brutto spośród złożonych ofert niepodlegających odrzuceniu}}{\text{cena brutto oferty badanej}} * \%_{cena}$$

Najkorzystniejsza oferta w odniesieniu do tego kryterium może uzyskać maksymalnie $\%_{cena}$. Wynik działania zostanie zaokrąglony do 2 miejsc po przecinku.

Najczęściej $\%_{cena}=60$

6.3 Doświadczenie

Zgodnie z art. 241 ust. 3 ustawy PZP kryteria oceny ofert nie mogą dotyczyć właściwości Wykonawcy, w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej. Oznacza to, że co do zasady kryteria oceny ofert nie mogą być oparte o zdolności techniczne lub zawodowe Wykonawcy (np. liczbę lat doświadczenia podmiotu gospodarczego w danej branży). Wyjątkowe na tym tle jest dopuszczenie w przepisie art. 242 ust. 2 pkt 5 ustawy PZP kryterium opartego na organizacji, kwalifikacji zawodowych i doświadczeniu osób wyznaczonych do realizacji zamówienia.

W związku z powyższym należy pamiętać, że to kryterium może być zastosowane **jedynie** w przypadku, gdy te zdolności **mogą mieć znaczący wpływ na jakość wykonania zamówienia**.

Kryterium, jakim jest doświadczenie personelu, powinno polegać, w analizowanym przypadku, na wskazaniu premiowanych dodatkowych opracowań ponad te, które są opisane

¹⁰ POZACENOWE KRYTERIA OCENY OFERT Poradnik z katalogiem dobrych praktyk
https://www.uzp.gov.pl/__data/assets/pdf_file/0019/44704/Pozacenowe-kryteria-oceny-ofert_ver2.pdf

w warunkach udziału w postępowaniu. Przy czym należy wskazać ich maksymalną liczbę, która ma swoje uzasadnienie merytoryczne.

Przykład 12.

Kryterium doświadczenie

Doświadczenie koordynatora/kierownika

- W kryterium „Doświadczenie koordynatora/kierownika” ocenie będzie podlegać liczba zarządzanych procesów opracowywania projektów programów ochrony środowiska przed hałasem lub ich aktualizacji, w okresie ostatnich**(liczba)** lat liczonych wstecz od dnia, w którym upływa termin składania ofert, przez wskazanego w ofercie Koordynatora/kierownika bezpośrednio odpowiedzialnego za opracowanie projektu programu ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa, równo lub powyżej minimum określonego **w rozdziale ...** Szczegółowego Opisu Przedmiotu Zamówienia, tj. powyżej X **(liczba)** procesów opracowywania projektów programów ochrony środowiska przed hałasem lub ich aktualizacji.
- Ocena zostanie dokonana na podstawie informacji zawartych w Formularzu ofertowym.
- Wpisanie imienia i nazwiska koordynatora/kierownika w formularzu ofertowym jest obowiązkowe.
- Ocenie będzie podlegać maksymalnie X zarządzanych opracowań, powyżej minimum określonego przez Zamawiającego.
- Jeżeli Wykonawca nie wskaże liczby zarządzanych opracowań podlegających ocenie, otrzyma 0 punktów bez podstawiania do wzoru.
- Jeżeli Wykonawca wskaże liczbę zarządzanych opracowań podlegających ocenie większą niż X **(liczba)**, to doświadczenie koordynatora/kierownika zostanie ocenione jak dla X **(liczba)** zarządzanych opracowań.

Punkty w tym kryterium obliczone zostaną według wzoru:

$$\text{Kryterium}_{\text{doświadczenie}} = \frac{\text{liczba zarządzanych opracowań badanej oferty}}{\text{najwyższa liczba zarządzanych opracowań}} * \%_{\text{doświadczenie}}$$

Wynik działania zostanie zaokrąglony do 2 miejsc po przecinku, maksymalna liczba punktów, jaką można uzyskać – $\%_{\text{doświadczenie}}$ [%].

Źródło: opracowano na podstawie POH Warmińsko-Mazurskie

Przykład 13.

Kryterium społeczne

„Kryterium społeczne” będzie oceniane na podstawie zadeklarowania przez Wykonawcę w Formularzu Oferty zatrudnienia **dotatkowej osoby niepełnosprawnej** przy realizacji zamówienia, ponad wymagane w pkt zatrudnienie jednej osoby niepełnosprawnej.

Zamawiający przyzna punkty za zadeklarowaną przez Wykonawcę liczbę osób niepełnosprawnych zatrudnionych przy realizacji zamówienia według następujących zasad:

- za zadeklarowanie zatrudnienia 1 osoby niepełnosprawnej - **0 pkt (wymagane);**
 - za zadeklarowanie zatrudnienia 2 i więcej osób niepełnosprawnych - **10 pkt.**
-

Wymagania związane z zatrudnieniem osoby niepełnosprawnej przy realizacji zamówienia określone są w

Wykonawca nie może zadeklarować zatrudnienia mniej niż 1 osoby niepełnosprawnej.

Zadeklarowanie mniejszej liczby zatrudnionych osób niepełnosprawnych skutkować będzie odrzuceniem oferty Wykonawcy.

W przypadku zaoferowania zatrudnienia większej liczby osób niepełnosprawnych niż 2, oferta otrzyma 10 pkt w tym kryterium.

W przypadku błędnego wypełnienia oferty w zakresie Kryterium społecznego (niezgodnie z zaleceniami Zamawiającego, np. brak wskazania dodatkowej liczby osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych przy realizacji zamówienia) oferta otrzyma 0 pkt w tym kryterium, a jako zadeklarowaną liczbę osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych przy realizacji zamówienia zostanie przyjęta liczba 1. Oferty, w których nie przewiduje się zatrudnienia wymaganej 1 osoby niepełnosprawnej zostaną odrzucone.

Najkorzystniejsza oferta w odniesieniu do tego kryterium może uzyskać maksymalnie 10 punktów.

Źródło: opracowanie własne

W powyższym przykładzie Zamawiający określił wymagania zatrudnienia przy realizacji zamówienia, co najmniej **jednej osoby niepełnosprawnej dla każdej części zamówienia**, zgodnie z definicją osoby niepełnosprawnej określonej w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 573) lub we właściwych przepisach państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Mógł tego dokonać stosownie do art. 96 ust. 1 ustawy PZP.

6.4 Termin wykonania

Można zauważyć praktykę Zamawiających stosowania kryterium oceny ofert dot. terminu wykonania czynności. Nie jest to kryterium rekomendowane, jako uniwersalne do każdego postępowania. Kryterium to jest obarczone ryzykiem wyboru oferty, której termin realizacji będzie krótszy, ale sama oferta będzie droższa (zwłaszcza przy wysokiej wadze procentowej kryterium terminu). Zamawiający musi mieć na uwadze, że jeśli nie ma racjonalnego uzasadnienia, to zastosowanie kryterium terminu może spotkać się z zarzutem nieracjonalnego gospodarowania środkami finansowymi.

Również kryterium z podaniem konkretnych dat w ciągu, których Wykonawca deklaruje, że wykona określone zadanie jest ryzykowne. Zgodnie z art. 455 ust. 1 pkt 1 ustawy PZP dopuszczalna jest zmiana umowy bez przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia niezależnie od wartości tej zmiany, o ile została przewidziana w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumentach zamówienia, w postaci jasnych, precyzyjnych i jednoznacznych postanowień umownych, które mogą obejmować postanowienia dotyczące zasad wprowadzania zmian wysokości ceny, jeżeli spełniają one łącznie następujące warunki:

- a) określają rodzaj i zakres zmian,
- b) określają warunki wprowadzenia zmian,

c) nie przewidują takich zmian, które modyfikowałyby ogólny charakter umowy.

W przypadku zastosowania takiego kryterium, taka zmiana musiałaby być odpowiednio uzasadniona i opisana.

Termin realizacji zamówienia w zdecydowanej większości przypadków winien stanowić wymóg określony w dokumentach postępowania na przykład formularzu ofertowym, a nie w kryterium oceny ofert. W przypadku, gdy szybkość realizacji prac ma znaczenie można rozważyć zastosowanie ww. kryterium. Zamawiający zobligowany jest przepisami ustawy POŚ sporządzić POH w określonych terminach i przekazać je do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. W niektórych przypadkach może wówczas wystąpić konieczność skrócenia terminu realizacji zamówienia opracowania przez Wykonawcę, tak by zmniejszyć ryzyko nałożenia na Zamawiającego nałożenia kar określonych w ustawie POŚ. W takich przypadkach kryterium terminu może mieć uzasadnienie.

Przykład 14.

Termin

Termin przekazania wstępnej wersji opracowań:

- W kryterium „Termin przekazania wstępnej wersji opracowań” ocenie będzie podlegać wskazana przez Wykonawcę w formularzu ofertowym liczba dni, o jaką oferuje skrócenie terminu przekazania wstępnej wersji opracowań, o których mowa w Szczegółowego Opisu Przedmiotu Zamówienia.
- Termin przekazania wstępnej wersji opracowań wynosi dni kalendarzowych od dnia zawarcia umowy.
- Jeżeli Wykonawca nie skróci terminu przekazania wstępnej wersji opracowań, otrzyma 0 punktów bez podstawiania do wzoru.

Punkty w tym kryterium obliczone zostaną według wzoru:

$$\begin{aligned} & \textbf{Kryterium}_{\text{termin}} \\ &= \frac{\text{liczba dni skrócenia terminu badanej oferty}}{\text{najwyższa zaoferowana liczba dni skrócenia terminu spośród badanych ofert}} \\ & * \%_{\text{termin}} \end{aligned}$$

Wynik działania zostanie zaokrąglony do 2 miejsc po przecinku, maksymalna liczba punktów, jaką można uzyskać – $\%_{\text{termin}}$ [%].

Źródło: opracowano na podstawie SWZ dla POH Warmińsko-Mazurskie

6.5 Okres gwarancji

Kolejnym kryterium oceny ofert jest gwarancja i rękojmia. Nie rekomenduje się nadawania dużej wagi temu kryterium, gdyż istnieje ryzyko wybrania droższej oferty, co w przypadku gwarancji na usługę nie jest aż tak istotnym czynnikiem.

Przykład 15.

Gwarancja

Ocenie zostanie poddany zaoferowany przez Wykonawcę i podany w „Formularzu oferty”, określony w miesiącach, okres gwarancji dla przedmiotu zamówienia. Liczba punktów, jaką można uzyskać zostanie przyznana w sposób następujący:

- 24 miesiące – 0 pkt.
- 30 miesięcy – 4 pkt.
- 36 miesięcy – 10 pkt.

W przypadku zaoferowania okresu gwarancji powyżej 36 miesięcy oferta otrzyma liczbę punktów za maksymalnie 36 miesięcy, tj. 10 pkt., natomiast zaoferowany przez Wykonawcę okres zostanie przyjęty, jako obowiązujący w ramach zawartej z Zamawiającym umowy.

Oferta z oferowanym okresem gwarancyjnym niższym niż minimalny okres wskazany w SWZ tj. (**liczba**) miesiące będzie skutkowało odrzuceniem oferty.

Źródło: opracowano na podstawie SWZ Zamawiający Urząd Miasta Gorzowa Wielkopolskiego, postępowanie znak BZP.271.66.2021.BD, <https://platformazakupowa.pl/transakcja/544834>

7 Ochrona danych osobowych.

Kwestie ochrony danych osobowych reguluje Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) a uszczegóławia ustawa z dnia 10 maja 2018 r., o ochronie danych osobowych, która weszła w życie 25 maja 2018 r., gdy w Unii Europejskiej zaczęło obowiązywać tzw. RODO.

Dane osobowe to informacje, dzięki którym możemy zidentyfikować osobą fizyczną (osobę, której dane dotyczą).

Do danych osobowych możemy zaliczyć m.in. imię i nazwisko, numer PESEL, NIP, numer telefonu, identyfikator internetowy, adres e-mail czy też cechy na tyle charakterystyczne dla konkretnego człowieka, że umożliwiają jego identyfikację. Te dane nie mają charakteru szczególnego w odróżnieniu, np. od danych dotyczących tożsamości płciowej, pochodzenia rasowego, poglądów politycznych, religijnych, czy danych dotyczących zdrowia itp.

Przetwarzanie danych osobowych jest możliwe jedynie po spełnieniu przesłanek, wskazanych enumeratywnie w art. 6 ust. 1 i w art. 9 ust. 1 RODO.

Administrator danych osobowych, w skrócie ADO, jest osobą fizyczną lub prawną albo instytucją, która ustala cele i sposoby przetwarzania i sprawuje kontrolę nad zgodnym z prawem przetwarzaniem danych osobowych. Administrator może, a w niektórych przypadkach musi, powołać inspektora (IOD), który pomaga w przestrzeganiu przepisów ochrony danych osobowych. Pojęcia administratora danych i podmiotu przetwarzającego są jednymi z najważniejszych w RODO.

Zgodnie z definicją zawartą w art. 4 pkt. 7 RODO „administrator” oznacza „osobę fizyczną lub prawną, organ publiczny, jednostkę lub inny podmiot, który samodzielnie lub wspólnie z innymi ustala cele i sposoby przetwarzania danych osobowych”. Administrator danych osobowych (ADO) to zatem ta strona, która decyduje jakie dane będą przetwarzane, w jakim celu oraz w jaki sposób (np. papierowo, w systemach IT, z jakimi zabezpieczeniami).

Podmiot przetwarzający (zwany też „procesorem”) to osoba fizyczna lub prawna, organ publiczny, jednostka lub inny podmiot, który przetwarza dane osobowe na zlecenie administratora. W praktyce przetwarzanie danych przez ten podmiot sprowadza się do wykonywania czynności usługowych na rzecz administratora danych. Relacje pomiędzy tymi stronami formalizuje umowa powierzenia danych osobowych. Brak zawarcia takiej umowy jest naruszeniem RODO i prowadzi do kar pieniężnych.

Wykonawca w związku z realizacją umowy, której przedmiotem będzie wykonanie POH, będzie przetwarzał dane osobowe. Będą dane osobowe z kategorii danych zwykłych. Do danych zwykłych można zaliczyć m.in. numer PESEL, imię i nazwisko, zajmowane stanowisko, identyfikator internetowy, dane o lokalizacji czy adres zamieszkania. Dane takie występują chociażby w pozyskiwanych w trakcie sporządzania POH sprawozdaniach z pomiarów hałasu, analizowanych skargach czy też przeprowadzanych konsultacjach. Będą to dane samego administratora,

Podwykonawców oraz osób fizycznych. Administratorem tych danych osobowych pozostanie Zamawiający.

W związku z powyższym Zamawiający musi zadbać o stosowne postanowienia umowne w celu uregulowania tej kwestii z Wykonawcą. Poza zawarciem odrębnej umowy w przedmiocie przetwarzania danych osobowych, dopuszczalne jest także wprowadzenie stosownej klauzuli w ramach umowy o udzielenie zamówienia publicznego. Wzór takiej klauzuli został przygotowany w ramach niniejszego opracowania (Przykład 16).

Przykład 16.

Klauzula powierzenia danych osobowych

- 1 Zamawiający oświadcza, iż realizuje obowiązki Administratora danych osobowych określone w przepisach Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016 r., dalej: „RODO”) oraz wydanych na jego podstawie krajowych przepisów z zakresu ochrony danych osobowych, w tym ustawie o ochronie danych osobowych z dnia 10 maja 2018 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781 z późn. zm.).
- 2 Wykonawca zapewnia przestrzeganie zasad przetwarzania i ochrony danych osobowych zgodnie z przepisami RODO oraz wydanymi na jego podstawie krajowymi przepisami z zakresu ochrony danych osobowych.
- 3 Zamawiający, w trybie art. 28 RODO, powierza Wykonawcy do przetwarzania wyłącznie w celu realizacji Umowy dane osobowe, na zasadach i w celu określonym w niniejszej Umowie.
- 4 Wykonawca będzie przetwarzał powierzone na podstawie Umowy następujące rodzaje danych osobowych: dane zwykłe, w tym dane dotyczące kategorii osób w postaci adresu zameldowania, wyłącznie w w/w celu realizacji Umowy.
- 5 Wykonawca zobowiązuje się poinformować wszystkie osoby fizyczne związane z realizacją przedmiotu Umowy (w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą), których dane osobowe w jakiegokolwiek formie będą udostępnione przez Wykonawcę Zamawiającemu, o fakcie rozpoczęcia przetwarzania tych danych osobowych przez Zamawiającego.
- 6 Obowiązek, o którym mowa w ust. 5, zostanie wykonany poprzez przekazanie osobom, których dane osobowe przetwarza Zamawiający aktualnej klauzuli informacyjnej, której treść stanowi załącznik nr do Umowy, oraz przeprowadzenie wszelkich innych czynności niezbędnych do wykonania w imieniu Zamawiającego obowiązku informacyjnego określonego w RODO wobec tych osób.
- 7 Wykonawca zobowiązuje się przy przetwarzaniu danych osobowych podczas realizacji niniejszej Umowy do ich zabezpieczenia poprzez stosowanie odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych, zapewniających adekwatny stopień bezpieczeństwa, odpowiadający ryzyku związanemu z przetwarzaniem danych osobowych, o którym mowa w art. 32 RODO oraz wydanych na jego podstawie krajowych przepisów z zakresu ochrony danych osobowych.

- 8 Wykonawca zobowiązuje się dołożyć należytej staranności przy przetwarzaniu powierzonych danych osobowych.
- 9 Wykonawca zobowiązuje się do nadania stosownych upoważnień do przetwarzania danych osobowych wszystkim osobom, które będą przetwarzały w jego imieniu dane powierzone w celu realizacji niniejszej Umowy oraz będzie prowadził i aktualizował ich rejestr.
- 10 Wykonawca zobowiązuje się do zachowania w tajemnicy, o której mowa w art. 28 ust. 3 lit. b RODO, danych przetwarzanych w zakresie Umowy, a w szczególności nieudostępniania ich innym podmiotom, także w postaci zagregowanych danych statystycznych, zarówno podczas trwania Umowy, jak i po jej ustaniu.
- 11 Wykonawca może powierzyć dane osobowe do dalszego przetwarzania Podwykonawcom jedynie w celu wykonania Umowy oraz po uzyskaniu uprzedniej zgody Zamawiającego. Zgoda Administratora musi mieć formę pisemną pod rygorem nieważności.
- 12 Podwykonawca, o którym mowa w ust. 11, winien spełniać te same wymogi i obowiązki, jakie zostały nałożone na Wykonawcę w niniejszej Umowie, w szczególności w zakresie gwarancji ochrony powierzonych danych osobowych.
- 13 Wykonawca ponosi wobec Zamawiającego pełną odpowiedzialność za niewywiązywanie się przez Podwykonawcę ze spoczywających na nim obowiązków ochrony danych.
- 14 Przekazanie powierzonych danych do państwa trzeciego może nastąpić jedynie na pisemne polecenie Zamawiającego, chyba że obowiązek taki nakłada na Wykonawcę prawo Unii Europejskiej lub prawo państwa członkowskiego, któremu podlega Wykonawca. W takim przypadku przed rozpoczęciem przetwarzania Wykonawca informuje Zamawiającego o tym obowiązku prawnym, o ile prawo to nie zabrania udzielania takiej informacji z uwagi na ważny interes publiczny.
- 15 Wykonawca ponosi odpowiedzialność za przetwarzanie danych osobowych niezgodnie z treścią Umowy, RODO lub wydanymi na jego podstawie krajowymi przepisami z zakresu ochrony danych osobowych, a w szczególności za udostępnienie powierzonych do przetwarzania danych osobowych osobom nieupoważnionym. W przypadku nałożenia na Zamawiającego prawomocnej kary, zgodnie z Ustawą w związku z niezgodnym z prawem przetwarzaniem danych osobowych przez Wykonawcę, Wykonawca poniesie wobec Zamawiającego odpowiedzialność w wysokości 100% kary.
- 16 Zamawiający zobowiązuje Wykonawcę do natychmiastowego, tj. bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin, powiadomienia Zamawiającego o próbie lub fakcie naruszenia poufności danych osobowych przetwarzanych w wyniku realizacji Umowy. Zawiadomienie to powinno być dokonane w formie pisemnej.
- 17 Wykonawca na pisemne żądanie umożliwi Zamawiającemu przeprowadzenie kontroli procesu przetwarzania i ochrony danych osobowych. Wykonawca zobowiązuje się, pod rygorem niezwłocznego rozwiązania Umowy z winy Wykonawcy, do usunięcia uchybień stwierdzonych podczas kontroli w terminie wskazanym przez Zamawiającego.
- 18 Wykonawca po zakończeniu Umowy usunie wszelkie dane osobowe uzyskane na podstawie Umowy oraz wszelkie ich istniejące kopie w ciągu 7 dni od dnia zakończenia Umowy, chyba, że przepisy prawa nakładają na Wykonawcę inny obowiązek w tym zakresie. Po wykonaniu zobowiązania, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, Wykonawca powiadomi Zamawiającego pisemnie o fakcie usunięcia danych.

- 19 Zamawiający zastrzega sobie możliwość wypowiedzenia Umowy ze skutkiem natychmiastowym z winy Wykonawcy w przypadku stwierdzenia naruszenia przez Wykonawcę warunków bezpieczeństwa i ochrony danych osobowych.
- 20 Wykonawca przyjmuje do wiadomości i godzi się na to, iż ze względu na przepisy RODO oraz możliwe dalsze zmiany w przepisach krajowych dotyczących ochrony danych osobowych, może zająć konieczność zmiany Umowy poprzez wprowadzenie do jej treści dodatkowych klauzul dotyczących ochrony danych osobowych lub modyfikacji zapisów, o których mowa w niniejszym paragrafie, jeżeli taki obowiązek wynikać będzie z przepisów prawa powszechnie obowiązującego.

Źródło: opracowanie własne

Przykład 17.

Poufność informacji i dane osobowe

- 1 Umowa jest jawna i* może podlegać udostępnieniu na zasadach określonych w przepisach dostępie do informacji publicznej. Strony zobowiązują się do przestrzegania przy realizacji przedmiotu Umowy wszystkich postanowień zawartych w obowiązujących przepisach prawnych związanych z ochroną danych osobowych, a także z ochroną informacji poufnych oraz ochroną tajemnicy przedsiębiorstwa.
- 2 Nie będą uznawane za niejawne informacje, które:
 - 1) zostały ujawnione do wiadomości publicznej;
 - 2) staną się informacją publiczną w okolicznościach nie będących wynikiem czynu bezprawnego;
 - 3) są zatwierdzone do rozpowszechnienia na podstawie uprzedniej pisemnej zgody Stron.
- 3 Każda ze Stron winna dołożyć należytej staranności, aby zapobiec ujawnieniu lub korzystaniu przez osoby trzecie z informacji niejawnych drugiej Strony, w tym tajemnic przedsiębiorstwa. Każda ze Stron zobowiązuje się zapewnić dostęp do informacji niejawnych wyłącznie tym pracownikom lub współpracownikom Strony, którym informacje te są niezbędne dla wykonania czynności na rzecz drugiej Strony, i którzy wykonują obowiązki wynikające z Umowy.
- 4 Każda ze Stron winna dołożyć należytej staranności, aby zabezpieczyć przed nieautoryzowanym dostępem oraz odczytem danych osobowych, a także każdej informacji poufnej lub stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa zgodnie z dobrymi zasadami sztuki zabezpieczeń informacji.
- 5 Każda ze Stron zobowiązuje się do wykorzystywania dokumentów, danych (w tym danych osobowych) i innych materiałów otrzymanych od drugiej Strony wyłącznie w celu wykonania Umowy.
- 6 W przypadku korzystania przez Wykonawcę z usług osoby trzeciej przy działaniu na rzecz Zamawiającego, Wykonawca może ujawnić poufną informację tylko w niezbędnym zakresie, uzyskawszy uprzednio od niej pisemne oświadczenie o zachowaniu poufności lub zawartszy pisemną Umowę o zachowaniu poufności.
- 7 W przypadku naruszenia powyżej opisanych zobowiązań dotyczących poufności danych druga Strona będzie miała prawo do żądania natychmiastowego zaniechania naruszeń

- i usunięcia ich skutków. Wezwanie do zaniechania naruszeń i usunięcia skutków winno być wystane drugiej Stronie w formie pisemnej.
- 8 Do zachowania poufności Wykonawca zobowiązuje się w okresie trwania niniejszej Umowy oraz w ciągu 5 lat po jej rozwiązaniu, niezależnie od przyczyn jej rozwiązania. Termin ten nie uchybia terminowi przedawnienia roszczeń, określonego w art. 20 Ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z dnia 16 kwietnia 1993 r. (t.j. Dz. U. z r., poz.).
- 9 *W przypadku gdy w trakcie wykonywania Umowy Zamawiający działając w trybie i zgodnie z art. 28 RODO powierzy Wykonawcy do przetwarzania dane osobowe, Strony zobowiązują się do zawarcia aneksu do niniejszej Umowy regulującego zasady przetwarzania danych osobowych lub do zawarcia odrębnej Umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych związanych z realizacją niniejszej, Umowy w ramach wynagrodzenia przysługującego na podstawie niniejszej Umowy.*
- 10a *Zamawiający działając w trybie i zgodnie z art. 28 RODO powierza Wykonawcy do przetwarzania dane osobowe, na podstawie Umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych stanowiącej załącznik nr ____ do Umowy, w ramach wynagrodzenia przysługującego na podstawie niniejszej Umowy.***
- 10 Każda ze stron informuje, że jest administratorem danych osobowych osób uprawnionych do reprezentowania tejże Strony oraz pracowników tejże Strony, podanych w związku z podpisaniem i wykonywaniem Umowy.
- 11 Dane kontaktowe w przypadku spraw dotyczących ochrony danych osobowych.
- 1) Kontakt do Inspektora Ochrony Danych ze strony Zamawiającego: _____
- 2) Kontakt do Inspektora Ochrony danych ze strony Wykonawcy: _____
- 12 Każda ze Stron przetwarza podane dane osobowe osób reprezentujących i pracowników drugiej Strony w celu realizacji Umowy. Podstawą prawną przetwarzania danych osobowych jest prawnie usprawiedliwiony interes administratorów, tj. kontakt w sprawie wykonania Umowy. Podanie danych osobowych jest dobrowolne, lecz konieczne w celu podpisania Umowy.
- 13 Dane osobowe przetwarzane będą przez okres trwania Umowy, a po jej zakończeniu przez czas wynikający z obowiązujących przepisów prawa lub do czasu przedawnienia roszczeń.
- 14 Odbiorcami danych osobowych będą: _____ (np. podmioty zewnętrzne dostarczające i wspierające systemy informatyczne danej Strony, podmioty świadczące usługi związane z bieżącą działalnością danej Strony) –przy zapewnieniu stosowania przez ww. podmioty adekwatnych środków technicznych i organizacyjnych zapewniających ochronę danych.
- 15 Dane osobowe będą/ nie będą przekazywane poza EOG.
- 16 Dane osobowe będą/ nie będą poddawane automatycznemu podejmowaniu decyzji w tym profilowaniu.
- 17 Każdej osobie, której dane są przetwarzane, w zakresie wynikającym z przepisów prawa, przysługuje prawo dostępu do swoich danych oraz ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, do przenoszenia danych (jeśli przetwarzania odbywa się w sposób zautomatyzowany) oraz prawo wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych.
- 18 W przypadku wątpliwości związanych z przetwarzaniem danych osobowych każda osoba może zwrócić się do danej Strony z prośbą o udzielenie informacji. Niezależnie od powyższego, każdemu przysługuje prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

- 19 Strona jest zobowiązana do przekazania informacji, o których mowa w ust. 10-16 powyżej, osobom reprezentującym i pracownikom Strony, których dane zostały przekazane drugiej Stronie.

* w zależności od typu zamówienia/ zlecenia

** właściwe wybrać

Źródło: opracowanie IOŚ-PIB

8 Przykładowy OPZ na sporządzenie programu ochrony środowiska przed hałasem.

8.1 Przedmiot zamówienia – zamówienie podstawowe

Przedmiotem zamówienia jest „Program ochrony środowiska przed hałasem dla **województwa**”.

Na podstawie zaktualizowanych danych identyfikujących przekazanych z SMH przekazanych w roku poprzedzającym, Zamawiający przewiduje, że Program ochrony przed hałasem należy wykonać dla:¹¹:

- miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy: (***nazwa miasta na terenie województwa***),
- głównych dróg o łącznej długości**km $\pm 20\%$** ,
- pozostałych dróg o łącznej długości**km $\pm 20\%$** ,
- głównych linii kolejowych o łącznej długości**km $\pm 20\%$** ,
- pozostałych linii kolejowych o łącznej długości**km $\pm 20\%$** ,
- obiektów przemysłowych (***liczba***) **$\pm 20\%$** ,
- głównego lotniska
- lotniska

Program ochrony środowiska przed hałasem sporządzany jest na podstawie strategicznych map hałasu, o których mowa w art. 118 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (***Dz. U. z***).

8.2 Przedmiot zamówienia

Przedmiot zamówienia – zamówienie objęte prawem opcji (niegwarantowane, opcjonalne)

¹¹ Informacje te należy uzupełnić w oparciu o dane identyfikujące zamieszczone przez podmioty sporządzające SMH na formularzu udostępnionym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Formularz ten jest dostępny dla osób uprawnionych pod linkiem: <https://ekoinfonet.gios.gov.pl/ehalasM/>

Realizacja prawa opcji polegać będzie na przygotowaniu prognozy oddziaływania na środowisko, zgodnie z przepisami i zakresem uzgodnionym z właściwymi organami, określonymi w ustawie OOŚ, wraz z podsumowaniem, o którym mowa w art. 55 tej ustawy.

Prawo opcji zostanie uruchomione w przypadku, gdy właściwy organ (Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska **w.....**) stwierdzi konieczność sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko, wymaganej do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o której mowa w dziale IV, rozdziale 2 ustawy OOŚ.

Zawiadomienie o uruchomieniu opcji zostanie przekazane Wykonawcy na piśmie. w przypadku skorzystania przez Zamawiającego z prawa Wykonawca zobowiązuje się zrealizować przedmiot umowy w zakresie wskazanym w terminie do **dni** kalendarzowych od daty otrzymania informacji. W terminie **dni** kalendarzowych od otrzymania prognozy oddziaływania na środowisko Zamawiający zapozna się z dokumentem i przekaże drogą elektroniczną lub w inny umówiony sposób ewentualne uwagi do tego dokumentu Wykonawcy. Wykonawca zobowiązany jest do uwzględnienia uwag w terminie dni kalendarzowych od ich otrzymania od Zamawiającego.

8.3 Zakres opracowania

Opracowanie obejmuje:

1. przygotowanie wstępnej i ostatecznej wersji dokumentacji stanowiącej podstawę do określenia POH;
2. przygotowanie wstępnej i ostatecznej wersji projektu uchwały Sejmiku **Województwa** w sprawie programu ochrony środowiska przed hałasem;
3. przygotowanie projektu streszczenia POH, o którym mowa w art. 119a ust. 2 ustawy POŚ. Streszczenie zawiera dane o programie niezbędne do przekazania Komisji Europejskiej, na formularzu udostępnionym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Dodatkowo streszczenie powinno być wykonane w ten sposób, by można je było wprowadzić za pomocą elektronicznego formularza udostępnionego w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska;
4. w przypadku uruchomienia prawa opcji przygotowanie prognozy oddziaływania na środowisko zgodnie z przepisami i zakresem uzgodnionym z właściwymi organami określonymi w ustawie OOŚ wraz z podsumowaniem, o którym mowa w art. 55 tej ustawy.

8.4 Etapy realizacji przedmiotu zamówienia POH

Etap I rozpoczyna się od wyznaczenia harmonogramu realizacji umowy oraz od dokładnej analizy dotychczas uchwalonych POH i syntezy SMH przekazanych przez Zamawiającego w ramach czwartej rundy mapowania na terenie województwa. Dokumenty te stanowią będą podstawowe źródło informacji. Efektem końcowym tego etapu będzie przygotowana oraz przekazana wstępna wersja POH oraz, jeśli urząd stosuje taką praktykę, wstępna wersja projektu uchwały Sejmiku Województwa. Wersja wstępna dokumentacji powinna zawierać

uzgodnione działania naprawcze z zarządzającymi główną drogą, linią kolejową, lotniskiem oraz prezydentami miast o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys.

Etap II obejmuje szczegółową analizę i odniesienie się do uwag lub wniosków ze strony Zamawiającego.

Pozyskanie opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w co do zakresu i stopnia szczegółowości nt. informacji wymaganych w prognozach oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu wraz z uwzględnieniem ewentualnych uwag w tym zakresie ze strony Zamawiającego.

Efektem końcowym tego etapu jest sporządzana i przekazana przez Wykonawcę poprawiona wersja wstępnej dokumentacji stanowiącej podstawę do określenia POH dla województwa oraz, jeśli urząd stosuje taką praktykę, wstępna wersja projektu uchwały Sejmiku Województwa.

Etap III obejmuje postępowanie związane z udziałem społeczeństwa i opiniowaniem projektu POH przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, właściwych prezydentów miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tys., zarządzających głównymi drogami, liniami kolejowymi i lotniskami, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

W ramach etapu należy:

- przeprowadzić konsultacje społeczne zgodnie z przepisami ustawy OOŚ,
- dokonać szczegółowej analizy uwag, wniosków i opinii wniesionych w trakcie przedmiotowego postępowania, uwzględnienia w dokumentacji i w projekcie uchwały Sejmiku Województwa uwag zasadnych,
- *sporządzenie w przypadku stwierdzenia konieczności jej przeprowadzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w (zgodnie z przepisami działu IV ustawy OOŚ) strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wraz z przygotowaniem podsumowania, o którym mowa w art. 55 ustawy OOŚ.*

Etap IV obejmuje przygotowanie i dostarczenie przez Wykonawcę wersji ostatecznej dokumentacji POH dla województwa oraz, jeśli urząd stosuje taką praktykę, wersji ostatecznej projektu uchwały uwzględniających zgłoszone przez Zamawiającego poprawki i uzupełnienia do wersji wstępnych oraz uwagi, wnioski i opinie przekazane w ramach konsultacji i opiniowania. Jeśli istniała konieczność opracowania prognozy oddziaływania na środowisko, uwzględnienie uwag i wniosków złożonych w trakcie procedowania dokumentu oraz podsumowania, o którym mowa w art. 55 ustawy OOŚ. W tym etapie wszystkie przygotowane dokumenty przekazane zostaną do uchwalenia, które poprzedzone będzie wykonaniem prezentacji na temat POH na posiedzeniu komisji Sejmiku Województwa odpowiedzialnej za ochronę środowiska oraz na sesji Sejmiku Województwa (wraz z jej zaprezentowaniem w razie takiej konieczności).

Etap V następuje po uchwaleniu przez Sejmik Województwa ostatecznej wersji POH. W tym etapie należy przygotować i dostarczyć projekt streszczenia z podjętego POH, zgodnie z art. 119a ust. 2 ustawy POŚ. Streszczenie zawierać będzie niezbędne dane o POH, które należy

przekazać do Komisji Europejskiej. Streszczenie należy wykonać na formularzu udostępnionym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Dodatkowo streszczenie powinno być wykonane w ten sposób, żeby można je było wprowadzić do systemu EHAŁAS-M prowadzonego przez Inspekcję Ochrony Środowiska.

W ramach każdego etapu realizacji umowy Zamawiający może wnieść uwagi, wnioski i korekty do przekazanej mu dokumentacji, a Wykonawca ma obowiązek je uwzględnić i przekazać poprawioną dokumentację w terminie określonym w umowie.

8.5 Wykaz aktów prawnych i innych dokumentów

Szczegółowy wykaz aktów prawnych i innych dokumentów, które należy uwzględnić przy realizacji przedmiotu zamówienia:

I. Ustawy i rozporządzenia wykonawcze do ustaw:

1. Ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm.), zwana dalej: „ustawą PZP”;
2. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556, ze zm.), zwana dalej: „ustawą POŚ”;
3. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, ze zm.), zwana dalej: „ustawą OOS”;
4. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781), zwana dalej: „ustawą ODO”;
5. Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2023 r. poz. 215);
6. Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o Prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. 2022 poz. 2509 t.j.);
7. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz.U. 2023 poz. 82 tj.);
8. Ustawa z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz.U. 2021 poz. 214 t.j.);
9. Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. 2021 poz. 1990 t.j. z późn. zm.);
10. Ustawa z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną. (Dz.U. 2020 poz. 344 t.j.);
11. Ustawa z dnia 17 lutego 2005 roku o informatyzacji podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. 2023 poz. 57 t.j.);
12. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 7 grudnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie programu ochrony środowiska przed hałasem (Dz.U. 2022 poz. 2786), zwane dalej: „rozporządzenie POH”;

13. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 1 lipca 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na strategicznych mapach hałasu, sposobu ich prezentacji i formy ich przekazywania (Dz.U. 2022 poz. 2795), zwane dalej: „rozporządzenie SMH”;
14. Rozporządzenie z dnia 16 czerwca 2011 r. Ministra Środowiska w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem (Dz. U. z 2011 r. Nr 140 poz. 824 z późn. zm.);
15. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 7 września 2021 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji (Dz.U. 2021 poz. 1710).
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112);
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 maja 2020 r. w sprawie sposobu ustalania wartości wskaźnika hałasu L_{DWN} (Dz. U. poz. 1018);
18. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie wymagań technicznych dla dokumentów elektronicznych zawierających akty normatywne i inne akty prawne, dzienników urzędowych wydawanych w postaci elektronicznej oraz środków komunikacji elektronicznej i informatycznych nośników danych (Dz.U. z 2011 r. Nr 289, poz. 1699, ze zm.);
19. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (Dz.U. z 2016 r. poz. 283);
20. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2247, ze zm.);
21. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie wymagań technicznych dla dokumentów elektronicznych zawierających akty normatywne i inne akty prawne, dzienników urzędowych wydawanych w postaci elektronicznej oraz środków komunikacji elektronicznej i informatycznych nośników danych (Dz.U. z 2011 r., nr 289, poz. 1699);
22. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2247, z późn. zm.);
23. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie podmiotowych środków dowodowych oraz innych dokumentów lub oświadczeń, jakich może żądać Zamawiający od Wykonawcy (Dz.U. 2020 poz. 2415);

II. Prawo Unii Europejskiej:

1. Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania hałasem w środowisku (Dz. Urz. UE. L. 189 z 18.7.2002 r., str. 12 ze zm.), zwana dalej: „Dyrektywa 2002/49/WE”;
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. W sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016 r., str. 1, ze zm.);

3. Dyrektywa Komisji (UE) 2015/996 z dnia 19 maja 2015 r. ustanawiająca wspólne metody oceny hałasu zgodnie z dyrektywą 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 168 z 01.07.2015, str. 1 i Dz. Urz. UE L 5 z 10.01.2018, str. 35) dalej Dyrektywa Cnossos-EU;
4. Dyrektywa 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiająca infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej (INSPIRE) (Dz. Urz. UE L 108 z 25.4.2007 r., str. 1, ze zm.) zwana dalej: Dyrektywa INSPIRE;
5. Dyrektywa Komisji (UE) 2020/367 z dnia 4 marca 2020 r. zmieniająca załącznik III do dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do ustalenia metod oceny szkodliwych skutków hałasu w środowisku;
6. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.3.2014 r., str. 65, ze zm.), zwana dalej: Dyrektywa 2014/24/UE;
7. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1010 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie dostosowania obowiązków sprawozdawczych w dziedzinie ustawodawstwa dotyczącego środowiska oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 166/2006 i (UE) nr 995/2010, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE, 2004/35/WE, 2007/2/WE, 2009/147/WE i 2010/63/UE, rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 i (WE) nr 2173/2005 oraz dyrektywę Rady 86/278/EWG (Tekst mający znaczenie dla EOG);

III. Strategiczne mapy hałasu:

1. Strategiczna mapa hałasu dla **miast/-a powyżej 100 tys. mieszkańców** na terenie województwa tj.:
 - (*źródła hałasu: drogi główne, drogi pozostałe, główne linie kolejowe, pozostałe linie kolejowe, przemysł, główne lotnisko, pozostałe lotnisko**)
 -
 -
2. Strategiczna mapa hałasu dla **głównych dróg** na terenach poza miastami powyżej 100 tys. mieszkańców zlokalizowanych na terenie województwa tj.:
 - a) Dróg na terenie miast na prawach powiatu a łącznej długościkm $\pm 20\%$ tj. miast:
 -
 -
 - b) Dróg powiatowych a łącznej długościkm $\pm 20\%$ na terenie następujących powiatów:
 -
 -
 - c) Dróg wojewódzkich a łącznej długościkm $\pm 20\%$ będących w zarządzie
 - d) Dróg krajowych i autostrad będących w zarządzie GDDKiA o łącznej długościkm $\pm 20\%$
 - e) Autostrad będących w zarządzieo łącznej długościkm $\pm 20\%$
3. Strategiczna mapa hałasu dla **głównych linii kolejowych** na terenach poza miastami powyżej 100 tys. mieszkańców zlokalizowanych na terenie województwa tj.:
 - a) Linii kolejowych będących w zarządzie PKP PLK S.A. o łącznej długościkm $\pm 20\%$
 - b) Linii kolejowych niebędących w zarządzie PKP PLK S.A. o łącznej długościkm $\pm 20\%$

IV. Inne dokumenty:

- POH

- Poprzednie programy ochrony środowiska przed hałasem obowiązujące na terenie **województwa** wykorzystywane w celu inwentaryzacji stanu obecnego i uwzględnienia działań naprawczych wynikających z ww. dokumentów.
- **Pozostałe dokumenty:**
 - Dobre praktyki wykonywania strategicznych map hałasu - wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Warszawa, 2021 r.;
 - Katalog danych dotyczących działalności przemysłowej w Polsce w odniesieniu do wymagań dyrektywy 2015/996, wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Wrocław, 2021 r.;
 - Katalog danych dotyczących infrastruktury transportowej oraz środków transportu w Polsce w odniesieniu do wymagań Dyrektywy 2015/996 – wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Warszawa, 2021 r.;
 - Wytyczne oceny wskaźników zdrowotnych hałasu w środowisku, wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Poznań, 2022 r.;
 - Podstawowe zasady opracowywania danych w ramach sprawozdawczości strategicznych map hałasu w 2022 roku, wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Warszawa, 2022 r.;
- **Wytyczne Europejskie**
 - Data model documentation for mandatory digital information exchange mechanism according to Directive 2002/49/EC źródło:
<https://www.eionet.europa.eu/reportnet/docs/noise/data-model-documentation>
- **Strony internetowe:**
 - <https://www.gov.pl/web/gios/strategiczne-mapy-halasu>
 - <https://www.gov.pl/web/gios/programy-ochrony-srodowiska-przed-halasem>
 - <https://www.gov.pl/web/gios/halas-dane-regionalne>
 - <https://www.eionet.europa.eu/reportnet/docs/noise>

Wykonawca zobowiązany jest do zapewnienia zgodności wykonanego przedmiotu zamówienia z obowiązującymi w tym zakresie przepisami aktualnymi na dzień jego przekazania Zamawiającemu. W przypadku aktualizacji ww. wytycznych Głównego Inspektora Ochrony Środowiska oraz Europejskiej Agencji Środowiska EEA Wykonawca po uzgodnieniu z Zamawiającym, uwzględni w okresie realizacji przedmiotu zamówienia zmiany wynikające z ich aktualizacji. W szczególności dotyczy to zaktualizowanych danych identyfikujących oraz danych ze strategicznych map hałasu jak również Programów ochrony przed hałasem, w postaci arkuszy kalkulacyjnych i zbiorów danych przestrzennych, które są przedkładane do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w postaci arkuszy kalkulacyjnych i zbiorów danych przestrzennych za pomocą elektronicznego formularza udostępnionego w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Wykonawca zobowiązany jest do ich uwzględnienia przy realizacji przedmiotu zamówienia. W przypadku wprowadzenia zmian w ww. dokumentach i publikacjach w trakcie obowiązywania umowy z Wykonawcą, opracowanie należy wykonać zgodnie z zapisami publikacji na dzień uchwalenia Programu ochrony przed hałasem.

8.6 Zastosowane skróty:

- Dyrektywa 2002/49/WE** - dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnoszącą się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz. Urz. UE L 189 z 18.07.2002 r., str. 12, ze zm.)
- Dyrektywa INSPIRE** - dyrektywa 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiająca infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej (INSPIRE) (Dz. Urz. UE L 108 z 25.4.2007 r., str. 1, ze zm.)
- Dyrektywa 2014/24/UE** - dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. W sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.3.2014 r., str. 65, ze zm.)
- Dyrektywa Cnossos-EU** - dyrektywie Komisji (UE) 2015/996 z dnia 19 maja 2015 r. ustanawiająca wspólne metody oceny hałasu zgodnie z dyrektywą 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 168 z 01.07.2015, str. 1 i Dz. Urz. UE L 5 z 10.01.2018, str. 35)
- Ustawa ODO** - ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781 t.j.)
- Ustawa OOŚ** - ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, ze zm.)
- Ustawa POŚ** - ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, ze zm.)
- Ustawa PZP** - ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm.)
- Rozporządzenie POH** - rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 7 grudnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie programu ochrony środowiska przed hałasem (Dz.U. 2022 poz. 2786)
- Rozporządzenie SMH** - rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 1 lipca 2021 r. W sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na strategicznych mapach hałasu, sposobu ich prezentacji i formy ich przekazywania (Dz.U. 2022 poz. 2795)
-
- GIOŚ** - Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
- OPZ** - opis przedmiotu zamówienia, o którym mowa w ustawie PZP
- POH** - program ochrony środowiska przed hałasem, o którym mowa w art. 119a ustawy POŚ
- PŚD** - podmiotowe środki dowodowe, o których mowa w ustawie PZP
- RDOŚ** - Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska
- RODO** - ustawa z dnia 10 maja 2018 r., o ochronie danych osobowych (Dz.U. 2019 poz. 1781 t.j.)
- SIP / GIS** -systemy informacji przestrzennej
- SMH** - strategiczna mapa hałasu, o której mowa w art. 118 ustawy POŚ
- WCAG** - Web Content Accessibility Guidelines, czyli wytycznych dotyczących dostępności treści internetowych. Obecnie obowiązuje wersja 2.1
- TechPraw** - Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (Dz.U. 2016 poz. 283)

8.7 Szczegółowe wymagania dotyczące zawartości dokumentacji

Konieczność opracowania programu ochrony środowiska przed hałasem wynika z art. 119a ust. 1 ustawy Prawo Ochrony Środowiska.

Zgodnie z art. 119a ust. 9 ustawy POŚ, **do dnia 18 lipca 2024 r., a następnie, co 5 lat** sejmik województwa uchwala dla obszaru województwa program ochrony środowiska przed hałasem i przekazuje jego streszczenie **do dnia 1 sierpnia 2024 r.** Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska, na formularzu udostępnionym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Marszałek powinien przekazać POH **w terminie 14 dni** od jego uchwalenia. Jeśli POH został uchwalony przykładowo w dniu 10 lipca, termin przekazania sprawozdania upływa w dniu 24 lipca.

Formularz do przekazywania streszczeń programów ochrony środowiska przed hałasem jest dostępny pod linkiem: <https://ekoinfonet.gios.gov.pl/ehalasM/>

Zgodnie z przywołanym ustępem organem odpowiedzialnym za opracowanie projektu uchwały dla obszaru województwa jest marszałek województwa. Zobowiązany jest też do sporządzenia streszczenia programu ochrony środowiska przed hałasem (art. 119a ust. 2), które zawiera dane o programie niezbędne do przekazania Komisji Europejskiej. Te dwa elementy (tj. uchwalony POH oraz streszczenie) stanowią całość oraz łączą w sobie funkcję informacyjną:

- dla lokalnej społeczności oraz organów administracji publicznej terenu objętego opracowaniem,
- dla zarządców głównych dróg, linii kolejowych oraz głównych lotnisk,
- dla Głównego Inspektorowi Ochrony Środowiska,
- dla Unii Europejskiej.

Podstawę merytoryczną dla opracowania stanowią Strategiczne Mapy Hałasu, które zostały opracowane przez odpowiednie organy. Dokumenty te posłużą do tworzenia, a w kolejnych rundach do aktualizacji programów ochrony środowiska przed hałasem. Na podstawie SMH można wyznaczyć obszary, na których w pierwszej kolejności powinny zostać wykonane działania naprawcze, przeprowadzić analizę zmian klimatu akustycznego w środowisku, czy określić efekt oraz skuteczność podejmowanych działań w zakresie programu ochrony środowiska przed hałasem.

W tej edycji POH (oraz SMH) wprowadzone zostały nowe wskaźniki oceny stanu klimatu akustycznego w środowisku w postaci wskaźników zdrowotnych (liczba osób narażonych na szkodliwe skutki hałasu, tj. znaczna dokuczliwość, znaczne zaburzenia snu oraz choroby niedokrwienne), które są jednolite i spójne dla wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej.

Wymagania dotyczące POH określone zostały w dyrektywach Komisji Europejskiej oraz w przepisach krajowych:

- Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz. U. UE. L. z 2002 r. Nr 189, str. 12 z późn. zm.),

- Dyrektywa Komisji (UE) 2015/996 z dnia 19 maja 2015 r. ustanawiająca wspólne metody oceny hałasu zgodnie z dyrektywą 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. U. UE. L. z 2015 r. Nr 168, str. 1 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 26 lipca 2021 r. w sprawie programu ochrony środowiska przed hałasem (Dz. U. poz. 1409 z późn. zm.),

W ramach opracowania należy wykorzystać dostępne opracowania – wytyczne Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska:

8.7.1 Część opisowa- przedmiotu zamówienia - Program ochrony przed hałasem.

Część opisowa opracowania pn. Program ochrony środowiska przed hałasem dla **województwa** składać się powinna z elementów wyszczególnionych w art. 119 a ust. 3 i 4 ustawy Prawo ochrony środowiska oraz w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 26 lipca 2021 r. w sprawie programu ochrony środowiska przed hałasem (Dz. U. 2021, poz. 1409 z późn. zm.).

Zgodnie z wyżej wymienionymi dokumentami, część opisowa POH powinna składać się z następujących czterech głównych części:

- I. Wstęp,
- II. Uzasadnienie
- III. Opis działań
- IV. Streszczenia w języku niespecjalistycznym

Poniżej opisano elementy, jakie należy umieścić we wstępie do części opisowej opracowania:

I. Wstęp,

1. Cel programu

Jednym z ważniejszych elementów opracowania jest określenie celu programu, który będzie mierzalny oraz wykonalny w trakcie obowiązywania uchwały. Ze względu na cykliczność opracowania, a co za tym idzie konieczność oceny stopnia realizacji POH w następnej edycji, należy zwrócić szczególną uwagę na możliwości techniczne i finansowe przy ustalaniu celu.

2. Informacje na temat organu zobowiązanego do opracowania dokumentu

Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem, organem opracowującym jest Urząd Marszałkowski danego województwa, w tym miejscu dokumentu powinna pojawić się informacja z nazwą urzędu, adresem oraz danymi kontaktowymi. Są to niezbędne dane, które wykorzystane zostaną do przetwarzania danych POH na potrzeby krajowego i europejskiego monitoringu środowiska.

3. Podstawę prawną oraz przepisy regulujące dopuszczalne poziomy hałasu obowiązujące w dniu uchwalenia programu

Podstawę prawną POH stanowią:

- Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz. U. UE. L. z 2002 r. Nr 189, str. 12 z późn. zm.),
- Dyrektywa Komisji (UE) 2015/996 z dnia 19 maja 2015 r. ustanawiająca wspólne metody oceny hałasu zgodnie z dyrektywą 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. U. UE. L. z 2015 r. Nr 168, str. 1 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 26 lipca 2021 r. w sprawie programu ochrony środowiska przed hałasem (Dz. U. poz. 1409 z późn. zm.),

Przepisy prawne regulujące dopuszczalne poziomy hałasu:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 30 maja 2020 r. w sprawie sposobu ustalania wartości wskaźnika hałasu L_{DWN} (Dz. U. poz. 1018).

Wszystkie wyżej wymienione przepisy krajowe oraz dyrektywy Komisji Europejskiej stanowią podstawę prawną do opracowania Programów ochrony środowiska przed hałasem. Należy pamiętać, że dokumenty te powinny obowiązywać w dniu uchwalenia programu.

4. Informacje o dokumentach stanowiących podstawę do opracowania programu wraz z podaniem organów i podmiotów, które je sporządziły

Podstawę merytoryczną POH stanowią strategiczne mapy hałasu sporządzone przez zarządców i przekazane do Marszałka Województwa. Tworząc OPZ należy wymienić wszystkie strategiczne mapy hałasu, które mają być uwzględnione w opracowaniu wraz z podaniem źródeł hałasu (hałas drogowy, szynowy, przemysłowy, lotniczy), szacunkową długością oraz powierzchnią analizowanego obszaru. Ten sposób przedstawienia zakresu stanowić będzie kompletny zakres dokumentu oraz pozwoli Wykonawcy na określenie potrzebnej liczby osób do kompleksowego wykonania dokumentacji.

5. Opis obszaru objętego Programem

- Zgodnie z zapisami rozporządzenia, w dokumencie należy zawrzeć podstawowe informacje na temat:
 - identyfikacji obszarów podlegających ochronie akustycznej,
 - liczby mieszkańców,
 - identyfikacji i charakterystyki źródeł hałasu,
 - identyfikacji i opis ograniczeń związanych z utworzonymi na tym obszarze obszarami ograniczonego użytkowania lub strefami przemysłowymi lub wyznaczonymi obszarami cichymi.

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie programu ochrony środowiska (paragraf 7), w dokumencie zamieszcza się informacje w podziale na:

- miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- główne drogi położone poza granicami miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,

- główne linie kolejowe położone poza granicami miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- główne lotniska położone poza granicami miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy.

W miarę możliwości opis ten powinien być zwięzły i zawierający tylko najważniejsze informacje. Szczegółowe dane i wnioski uwzględnione zostaną w dalszej części POH.

II. Uzasadnienie

W uzasadnieniu należy uwzględnić następujący zakres informacji:

1. Dane i wnioski wynikające ze sporządzonych strategicznych map hałasu

- wykaz terenów wymagających podjęcia działań ograniczających poziom hałasu w środowisku wraz ze wskazaniem liczby mieszkańców na tych terenach,
- identyfikację dominujących źródeł hałasu,
- identyfikację obszarów, które spełniają kryteria obszarów cichych,
- zestawienie propozycji działań przedstawionych na strategicznych mapach hałasu w zakresie ochrony przed hałasem, planowanych do realizacji w ciągu 5 lat, licząc od roku następującego po roku sporządzenia strategicznej mapy hałasu, oraz planowanych do realizacji w ciągu 6 - 10 lat, licząc od roku następującego po roku sporządzenia tej mapy;

Informacje te należy opracować na podstawie danych znajdujących się w strategicznych mapach hałasu. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie programu ochrony środowiska (paragraf 7), w dokumencie zamieszcza się informacje w podziale na:

- miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- główne drogi położone poza granicami miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- główne linie kolejowe położone poza granicami miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- główne lotniska położone poza granicami miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy.

2. Ocenę realizacji poprzedniego programu

- wykaz zrealizowanych działań w zakresie ochrony przed hałasem wskazanych w poprzednim programie,
- wykaz niezrealizowanych działań w zakresie ochrony przed hałasem wskazanych w poprzednim programie wraz z przyczynami braku realizacji oraz oceną, czy powinny być zrealizowane w obecnym programie,
- wykaz zrealizowanych działań w zakresie ochrony przed hałasem innych niż wskazane w poprzednim programie.

Zarządzający źródłem hałasu powinni składać raport z realizacji działań, co roku, w terminie do 30 marca, do Marszałka Województwa. Ocenę realizacji zadań należy wykonać na podstawie tych raportów. Urząd Marszałkowski powinien przekazać komplet przekazanych raportów Wykonawcy dokumentacji. W przypadku braku raportów należy zwrócić się do Zarządcy z prośbą o informacje na temat realizacji zadań wraz z informacją o realizacji działań w zakresie. Ze względu na długi czas oczekiwania na odpowiedź (nawet do 30 dni), zaleca się wysłanie zapytania o potrzebne informacje w trakcie opracowywania OPZ lub w trakcie rozstrzygania przetargu.

3. Analizy materiałów, dokumentów i publikacji wykorzystanych do opracowania programu

- polityki, strategii, planu lub programu, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- obowiązujących wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, przepisów prawa, w tym prawa miejscowego, mających wpływ na stan klimatu akustycznego w środowisku,
- prawomocnych decyzji określających warunki korzystania ze środowiska, w których określono dopuszczalne poziomy hałasu, oraz innych dokumentów i materiałów sporządzonych dla potrzeb postępowań administracyjnych prowadzonych w stosunku do podmiotów korzystających ze środowiska, których działalność ma negatywny wpływ na stan klimatu akustycznego w środowisku, przez uwzględnienie przedstawionych w tych dokumentach działań w zakresie ochrony przed hałasem, jako wiążących dla realizacji programu,
- przepisów dotyczących emisji hałasu z instalacji i urządzeń, w tym pojazdów, mających negatywny wpływ na stan klimatu akustycznego w środowisku,
- nowych, dostępnych technik i technologii w zakresie ograniczania hałasu,
- planowanych inwestycji ograniczających emisję hałasu oraz ograniczających rozprzestrzenianie się hałasu wynikających z przyjętych polityk, strategii, planów lub programów, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, oraz projektów, o których mowa w art. 47 ust. 1 tej ustawy, oraz zmniejszających liczbę osób narażonych na ponadnormatywne oddziaływania przez indywidualną ochronę budynków,

Szczegółowa analiza wskazanych dokumentów jest konieczna w celu zachowania spójności pomiędzy wszystkimi dokumentami, uniknięcie problemów z aspektami technicznymi realizacji rozwiązań czy powielaniem działań dla tego samego obszaru. Znajomość wymienionych dokumentów, publikacji i materiałów pozwoli na określenie odpowiedniej strategii krótko i długofalowej.

W tej części należy również umieścić informacje o:

- *historii udziału społeczeństwa w opracowaniu dokumentu na zasadach, o których mowa w art. 119a ust. 5 ustawy POŚ.*

Należy zaznaczyć, że w pierwszym projekcie uchwały POH nie będzie można zamieścić tych informacji. Dopiero w wersji do uchwalenia będzie taka możliwość. Należy w możliwie najdokładniejszy sposób opisać udział społeczeństwa, termin konsultacji, zamieścić informacje o ewentualnych spotkaniach w ramach konsultacjach społecznych (data, miejsce, przebieg), o sposobie składania uwagi i/lub wniosków, a następnie zestawić je wszystkie wraz z informacją na temat uwzględnienia lub nie.

III. Opis działań

Zgodnie z rozporządzeniem w POH należy zawrzeć następujące informacje w opracowaniu:

- działania w zakresie ochrony przed hałasem planowane do podjęcia w ciągu 5 lat, licząc od roku uchwalenia programu, łącznie ze środkami zachowania obszarów cichych w miastach o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy oraz poza nimi, wraz z określeniem podmiotu lub organu odpowiedzialnego za ich realizację;

Ze względu na rozbieżność ram czasowych SMH i POH (które wskazano we wcześniejszych punktach niniejszego opracowania) nie można przyjąć planowanych działań z SMH jako jedynych planowanych działań do realizacji w ciągu 5 lat. Należy zwrócić się do zarządców o aktualizację działań tak aby stanowiły one podstawę do wyznaczenia zadań programu. Dodatkowo należy uzgodnić z zarządzającymi dodatkowe działania, tak aby po uwzględnieniu wszystkich aspektów technicznych oraz finansowych możliwe było utworzenie harmonogramu działań na terenach objętych POH.

- zestawienie szacunków dotyczących zmniejszenia liczby osób:
 - dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w postaci znacznej uciążliwości,
 - dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w postaci znacznych zaburzeń snu,
 - dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w postaci choroby niedokrwiennej serca wskutek oddziaływania hałasu drogowego, obliczonej, o ile dane są dostępne;

W najnowszej edycji SMH oraz POH zostały wprowadzone nowe wskaźniki. Sposób obliczania wskaźników został przedstawiony w załącznikach do rozporządzenia POH.

- długofalową strategię ukierunkowaną na określenie i realizację celów w zakresie ochrony przed hałasem, w tym także identyfikację obszarów, które powinny zostać wyznaczone, jako obszary ciche na terenie miast o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys. oraz na terenach poza nim;

Do tej pory w POH rozpatrywano działania krótkookresowe (do 5 lat) i długookresowe, gdzie uwzględniano wszystkie planowane działania. Od tej rundy należy zaproponować długofalową strategię, w której określone zostaną cele w zakresie ochrony przed hałasem oraz możliwe sposoby realizacji. Strategię tę należy opracować dla wszystkich terenów objętych opracowaniem, ze szczególną uwagą na tereny, dla których wskaźnik określający całkowitą liczbę osób dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w postaci znacznej uciążliwości ma znaczną wartość, a ze względu na brak finansowania i/lub aspekty techniczne nie mogły zostać uwzględnione w działaniach, które należy podjąć w ciągu 5 lat.

- harmonogram realizacji poszczególnych działań;

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 7 grudnia 2022 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie programu ochrony środowiska przed hałasem (Dz. U. 2022, poz. 2786) harmonogram realizacji poszczególnych działań określa się na podstawie wskaźnika $N_{HA,x}^{SHM}$. Wskaźnik ten określa całkowitą liczbę osób dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w postaci znacznej uciążliwości. Obliczany jest on na podstawie danych uzyskanych ze strategicznej mapy hałasu przedstawiającej aktualną sytuację. Sposób obliczania został przedstawiony z załączniku nr 1 do ww. rozporządzenia oraz w opracowaniu „Obliczanie efektów zdrowotnych”, które zostało wykonane przez firmę Akustix i Katedrę Akustyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i jest dostępne na stronie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Kolejnymi informacjami, które należy zawrzeć w tej części dokumentu to:

- opis obowiązków wynikających z programu dotyczących podmiotów lub organów odpowiedzialnych za realizację działań oraz ograniczeń wynikających z realizacji programu;
- zestawienie szacunkowych kosztów realizacji programu oraz ich źródeł finansowania, w tym szacunkowych kosztów realizacji poszczególnych działań oraz ocenę efektywności kosztowej i ocenę relacji kosztów do korzyści, o ile są możliwe do oszacowania
- opis sposobu monitorowania realizacji programu.

IV. Streszczenia w języku niespecjalistycznym

Ostatnim elementem części opisowej jest streszczenie w języku niespecjalistycznym. Ze względu na stopień rozbudowania, szczegółowość, objętość oraz wykorzystanie specjalistycznych pojęć część opisowa może być mało zrozumiała dla ogółu społeczeństwa. W celu ułatwienia zrozumienia jej wymagane jest przygotowanie streszczenia dokumentu w sposób przystępny i w możliwie krótkiej formie, co wymaga często przereformulowania specjalistycznych określeń i pojęć. Rozporządzenie w sprawie programów ochrony środowiska przed hałasem wskazuje następujące aspekty, z których streszczenie musi się składać:

- podstawę prawną programu, cel programu i obszar objęty programem;
- ogólne informacje o działaniach,
- harmonogram realizacji poszczególnych działań.

Należy zwrócić uwagę, że dokument ten nie jest tożsamy ze streszczeniem przekazywanym do Komisji Europejskiej jednak powinien on być z nim w pełni zgodny.

Streszczenie w języku niespecjalistycznym należy wykonać zgodnie z zapisami ustawy POŚ, rozporządzenia POW oraz wytycznymi zamieszczonymi w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Udostępnione tam wytyczne GIOŚ pn.: „Dobre praktyki wykonywania programów ochrony środowiska przed hałasem” zawierają wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska przed hałasem i mają na celu udzielenie wsparcia merytorycznego organów zobowiązanych do sporządzenia programów oraz reguluje i uszczegółowia wymagania odnośnie sposobu wykonywania i przekazywania poszczególnych informacji.

8.7.2 Część graficzna- przedmiotu zamówienia - Program ochrony przed hałasem.

Dane przestrzenne obrazujące obszary objęte działaniami ochronnymi powinny być zgodne z wytycznymi pn. „Dobre praktyki wykonywania programów ochrony środowiska przed hałasem” zamieszczonymi w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

W ramach sprawozdawczości przekazywanej za pośrednictwem teleinformatycznego systemu – baza EHALAS-M należy przekazać następujące załączniki¹²:

- dane przestrzenne w formacie *.shp:
 - Program - dane ogólne,
 - Program – działania,
 - Program - obszary ciche,
- dane tabelaryczne w formacie *.xls:
 - Program - dane ogólne,
 - Program – działania,
 - Program - obszary ciche,
 - Program - obszary ciche dokumentacja,

¹² Szczegółowy zakres zawarty jest w opracowaniu udostępnionym na stronie podmiotowej GIOŚ pn. Dobre praktyki wykonywania programów ochrony środowiska przed hałasem (POH)

- Program - wyniki map,
- Program – konsultacje,
- Program – rezultaty,
- Program - rezultaty zdrowotne,
- Program - dane opisowe.

W plikach tych należy zgodnie z wytycznymi zamieścić informacje na temat planowanych działań (z informacjami na temat obszarów cichych oraz obszaru objętego opracowaniem). Należy mieć przy tym na względzie aktualizacje wytycznych, jakie mogą mieć miejsce w trakcie opracowywania POH do momentu ostatecznego zatwierdzenia danych w systemie Ehałas-M.¹³

Każdy opracowywany POH w swej części opisowej powinien zawierać mapy obrazujące obszar objęty działaniami przynajmniej krótkookresowymi (działania do 5 lat). W załączniku do części opisowej na jednym arkuszu powinny znajdować się dwie mapy obrazujące stan klimatu akustycznego w środowisku przed i po zastosowaniu zalecanego i/lub planowanego rozwiązania ograniczającego hałas. Mapy powinny być wykonane w skali umożliwiającej odpowiednią analizę efektów przed i po zastosowaniu danego rozwiązania.

9 Sprawozdawczość do GIOŚ.

Zgodnie z wymaganiami ustawy POŚ, jednym z elementów koniecznym do opracowania jest streszczenie programu ochrony środowiska przed hałasem zawierające dane o programie niezbędne do przekazania Komisji Europejskiej. Dokument ten należy wykonać na formularzach udostępnionym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Wykonawca POH przygotowuje osobne arkusze dla miast o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., głównych lotnisk, głównych linii kolejowych oraz głównych dróg na terenie województwa. Przygotowane arkusze przekazywane są przez Marszałka Województwa do GIOŚ PRZEZ UPRAWNIONE OSOBY TYLKO I WYŁĄCZNIE za pośrednictwem teleinformatycznego systemu – baza EHAŁAS-M.

W aktualnej edycji POH zostały wprowadzone zmiany w porównaniu do wcześniejszych edycji – zmiana metodyki obliczeń na CNOSSOS-EU) czy wprowadzenie wskaźników zdrowotnych, co spowodowało aktualizację i rozszerzenie zawartości dotychczasowych sprawozdań. Z tego powodu bardzo ważnym elementem jest poprawne przygotowanie arkuszy sprawozdawczy w postaci plików *.xls oraz warstw shapefile. W plikach tych należy zgodnie z wytycznymi opublikowanymi w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska zamieścić informacje na temat planowanych działań (z informacjami na temat obszarów cichych oraz obszarem objętym opracowaniem). Należy mieć przy tym na względzie aktualizacje wytycznych, jakie mogą mieć

¹³ W Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska udostępnione wytyczne GIOŚ pn.: „Dobre praktyki wykonywania programów ochrony środowiska przed hałasem”. Opracowanie to zawiera wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska przed hałasem i ma na celu udzielenie wsparcia merytorycznego organów zobowiązanych do sporządzenia programów oraz reguluje i uszczegółowia wymagania odnośnie sposobu wykonywania i przekazywania poszczególnych informacji.

miejsce w trakcie opracowywania POH do momentu ostatecznego zatwierdzenia danych w systemie Ehałas-M.¹⁴

Dane te muszą składać się minimum z następujących elementów:

- dane przestrzenne w formacie *.shp:
 - Program - dane ogólne,
 - Program – działania,
 - Program - obszary ciche,
- dane tabelaryczne w formacie *.xls:
 - Program - dane ogólne,
 - Program – działania,
 - Program - obszary ciche,
 - Program - obszary ciche dokumentacja,
 - Program - wyniki map,
 - Program – konsultacje,
 - Program – rezultaty,
 - Program - rezultaty zdrowotne,
 - Program - dane opisowe.

10 Zaangażowanie przy realizacji przedmiotu zamówienia POH

Poniżej przedstawiono przykładowe szacunkowe zaangażowanie poszczególnych osób w realizację zamówienia jakim jest sporządzenie POH dla obszaru 1 województwa. Wymagania dla poszczególnych osób przedstawiono w rozdziale 4.4 Zdolność techniczna lub zawodowa.

Etap I rozpoczyna się od wyznaczenia harmonogramu realizacji umowy oraz od dokładnej analizy dotychczas uchwalonych POH i syntezy SMH przekazanych przez Zamawiającego w ramach czwartej rundy mapowania na terenie województwa.

Do realizacji tego etapu minimalna liczba specjalistów wynosi pięć osób:

- kierownik projektu (1 osoba),
- specjalista ds. akustyki (2 osoby),
- specjalista ds. GIS (2 osoby).

Etap II obejmuje szczegółową analizę i odniesienie się do uwag lub wniosków ze strony Zamawiającego.

Do realizacji tego etapu minimalna liczba specjalistów wynosi cztery osoby:

- kierownik projektu (1 osoba),

¹⁴ W Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska udostępnione wytyczne GIOŚ pn.: „Dobre praktyki wykonywania programów ochrony środowiska przed hałasem”. Opracowanie to zawiera wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska przed hałasem i ma na celu udzielenie wsparcia merytorycznego organów zobowiązanych do sporządzenia programów oraz reguluje i uszczegóławia wymagania odnośnie sposobu wykonywania i przekazywania poszczególnych informacji.

- specjalista ds. akustyki (1 osoba),
- specjalista ds. GIS (1 osoba),
- specjalista ds. opracowań środowiskowych (1 osoba).

Etap III obejmuje postępowanie związane z udziałem społeczeństwa i opiniowaniem projektu POH przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, właściwych prezydentów miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tys., zarządzających głównymi drogami, liniami kolejowymi i lotniskami, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Do realizacji tego etapu minimalna liczba specjalistów wynosi cztery osoby:

- kierownik projektu (1 osoba),
- specjalista ds. akustyki (1 osoba),
- specjalista ds. GIS (1 osoba),
- specjalista ds. opracowań środowiskowych (1 osoba).

Etap IV obejmuje przygotowanie i dostarczenie przez Wykonawcę wersji ostatecznej dokumentacji POH dla województwa oraz, jeśli urząd stosuje taką praktykę, wersji ostatecznej projektu uchwały uwzględniających zgłoszone przez Zamawiającego poprawki i uzupełnienia do wersji wstępnych oraz uwagi, wnioski i opinie przekazane w ramach konsultacji i opiniowania.

Do realizacji tego etapu minimalna liczba specjalistów wynosi cztery osoby:

- kierownik projektu (1 osoba),
- specjalista ds. akustyki (1 osoba),
- specjalista ds. GIS (1 osoba)
- specjalista ds. opracowań środowiskowych (1 osoba).

Etap V następuje po uchwaleniu przez Sejmik Województwa ostatecznej wersji POH.

Do realizacji tego etapu minimalna liczba specjalistów wynosi trzy osoby:

- kierownik projektu (1 osoba),
- specjalista ds. akustyki (1 osoba),
- specjalista ds. GIS (1 osoba).

11 Przykładowa umowa na sporządzenie programu ochrony środowiska przed hałasem.

WZÓR UMOWY

zawarta w dniu w, pomiędzy:

.....z siedzibą w (kod pocztowy-.....), ul....., wpisaną do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS:....., posiadającą numer NIP.....numer REGON..... reprezentowaną/reprezentowanym przez: (w przypadku, gdy w imieniu spółki działa pełnomocnik należy dodać także: działającą/działającym na podstawie pełnomocnictwa, stanowiącego załącznik nr ... do Umowy.)

Zwanym dalej „Zamawiającym”

a

zwanym dalej „Zamawiającym”

a

(w przypadku spółek) z siedzibą w (kod pocztowy-.....), ul....., wpisaną do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS:....., posiadającą numer NIP.....numer REGON..... i kapitał zakładowy w wysokości:zł (należy podać w przypadku spółek kapitałowych, ewentualne zgody korporacyjne np. z art. 230 KSH należy okazać przy zawieraniu Umowy) opłacony w całości (dotyczy spółek akcyjnych), reprezentowaną/reprezentowanym przez: (w przypadku, gdy w imieniu spółki działa pełnomocnik należy dodać także: działającą/działającym na podstawie pełnomocnictwa, stanowiącego załącznik nr ... do Umowy.)

zwaną/zwanym dalej „Wykonawcą”,

(w przypadku pozostałych przedsiębiorców)

..... PESEL..... przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą z siedzibą w (kod pocztowy-.....), ul....., wpisanym do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, posiadającym numer NIP: numer..... REGON:....., (jeśli przy zawarciu Umowy działa pełnomocnik tej osoby należy dodać także: reprezentowanym przez: działającą/działającym na podstawie pełnomocnictwa, stanowiącego załącznik nr ... do Umowy.)

zwanym dalej „Wykonawcą”

zwanymi dalej „Stronami” lub „Stroną” niniejszej Umowy zwanej dalej „Umową”.

Przedstawiciele Stron Umowy oświadczają, że od dat umocowania ich do działania w imieniu Stron do chwili podpisania niniejszej Umowy nie nastąpiły żadne zmiany w stanie faktycznym i prawnym, które mogły mieć jakikolwiek wpływ na ważność zaciągniętych przez nich zobowiązań.

Po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie(należy wpisać jeśli takowe występują stosowne wewnętrzne zarządzenia/ dyspozycje) i wybraniu oferty

Wykonawcy jako oferty najkorzystniejszej została zawarta Umowa o następującej treści:
lub

W wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego, zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z należy wpisać aktualny Dziennik Ustaw) numer postępowania..... i wybraniu oferty Wykonawcy, jako oferty najkorzystniejszej została zawarta Umowa o następującej treści:

§ 1

PRZEDMIOT UMOWY

1. Przedmiotem umowy jest sporządzenie opracowania stanowiącego podstawę do określenia programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa mazowieckiego, zwanego dalej „Opracowaniem”.
2. Opracowanie, o którym mowa w ust. 1, obejmuje:
 - 1) sporządzenie wstępnej i ostatecznej wersji projektu Dokumentacji do określenia programu ochrony środowiska przed hałasem, zgodnej z art. 119a ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.), zwanej dalej „POŚ”, oraz z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 26 lipca 2021 r. w sprawie programu ochrony środowiska przed hałasem (Dz. U. poz. 1409), zwanej dalej „Dokumentacją”;
 - 2) przygotowanie wstępnej i ostatecznej wersji projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa mazowieckiego, zwanego dalej „Uchwałą”, w układzie uzgodnionym z Zamawiającym;
 - 3) przygotowanie projektu Streszczenia z opracowanego programu ochrony środowiska przed hałasem, o którym mowa w art. 119a ust. 2 POŚ.
3. **W przypadku stwierdzenia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Zamawiający skorzysta z prawa opcji, w ramach którego Wykonawca przygotuje projekt prognozy oddziaływania na środowisko, zgodnie z przepisami i zakresem uzgodnionym z właściwymi organami określonymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.), zwanej dalej uooś, wraz z podsumowaniem, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ww. ustawy. Zawiadomienie o uruchomieniu opcji zostanie przekazane Wykonawcy na piśmie.**
4. Szczegółowy zakres prac będących przedmiotem Umowy określa Opis przedmiotu zamówienia stanowiący **Załącznik nr 1 do Umowy**.
5. Wykonawca zobowiązuje się do wykonania przedmiotu Umowy z należytą starannością oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, wymaganiami wynikającymi z obowiązującego prawa i z ustaleniami zawartymi z Zamawiającym.
6. Zamawiający zastrzega sobie możliwość bieżącego kontrolowania przebiegu i poprawności wykonywania przedmiotu Umowy, w drodze wezwania do przedstawienia wyników częściowych prac, niezależnie od przyjętego harmonogramu. Wykonawca zobowiązany jest przedstawić powyższe wyniki prac w terminie 3 dni roboczych od wezwania przez Zamawiającego.
7. Przez dni robocze Strony rozumieją, na potrzeby Umowy, dni kalendarzowe z wyłączeniem dni uznanych za wolne od pracy w rozumieniu ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1920) oraz z wyłączeniem sobót.

§ 2

ETAPY

1. Realizacja przedmiotu Umowy, nastąpi w terminie dni / miesięcy od zawarcia umowy / do dnia
2. Przedmiot umowy realizowany będzie w pięciu etapach, szczegółowo opisanych w załączniku nr 1 – opis przedmiotu zamówienia:
 - a. Etap I obejmuje sporządzenie i przekazanie przez Wykonawcę wersji wstępnej Dokumentacji i wersji wstępnej projektu Uchwały.
 - b. Etap II obejmuje – sporządzenie i przekazanie przez Wykonawcę poprawionej wersji wstępnej Dokumentacji i wersji wstępnej projektu Uchwały oraz – w przypadku skorzystania z prawa opcji – prognozy oddziaływania na środowisko.
 - c. Etap III obejmuje postępowanie związane z udziałem społeczeństwa i opiniowaniem projektu programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa mazowieckiego.
 - d. Etap IV obejmuje sporządzenie i przekazanie przez Wykonawcę wersji ostatecznej Dokumentacji i wersji ostatecznej projektu Uchwały.
 - e. Etap V obejmuje przygotowanie i dostarczenie wersji uchwalonej Dokumentacji oraz projektu Streszczenia z podjętego programu ochrony środowiska przed hałasem, zgodnie z art. 119a ust. 2 ustawy POŚ.
3. **Dokumentację oraz prognozę oddziaływania na środowisko, o której mowa w § 1 ust. 3, należy przygotować w sposób dostępny i zgodny z wytycznymi WCAG 2.1**

§ 3

ODBIORY

1. Wykonawca zobowiązuje się do przedstawienia harmonogramu wykonania przedmiotu umowy do akceptacji Zamawiającego w terminie 7 dni od dnia podpisania umowy.
2. Wykonawca zobowiązuje się wykonać i przedłożyć w siedzibie Zamawiającego I Etap przedmiotu umowy najpóźniej w terminie 2 miesięcy od dnia podpisania niniejszej umowy.
3. Wykonawca zobowiązuje się wykonać etapy II-IV najpóźniej w terminie / miesięcy / do dnia
4. W terminie 14 dni kalendarzowych od każdorazowego otrzymania Dokumentacji w wersji wstępnej (Etap I), poprawionej wstępnej (Etap II) i ostatecznej (Etap IV) oraz projektu Streszczenia (Etap V), Zamawiający zapozna się z dokumentem i przekaże Wykonawcy drogą elektroniczną lub w inny umówiony sposób ewentualne uwagi do tego dokumentu.
5. **Wykonawca zobowiązany jest do uwzględnienia uwag, o których mowa w ust. 4, w terminie 7 dni kalendarzowych od dnia ich otrzymania od Zamawiającego.**
6. W przypadku skorzystania przez Zamawiającego z prawa opcji, o którym mowa w § 1 ust. 3, Wykonawca zobowiązuje się zrealizować przedmiot umowy w zakresie wskazanym w uruchamianej opcji w terminie do 30 dni kalendarzowych od dnia otrzymania informacji o uruchomieniu opcji.
7. W przypadku skorzystania przez Zamawiającego z prawa opcji, w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania prognozy oddziaływania na środowisko, o której mowa w § 1 ust. 3, Zamawiający zapozna się z dokumentem i przekaże Wykonawcy drogą elektroniczną lub w inny umówiony sposób ewentualne uwagi do tego dokumentu.
8. **Wykonawca zobowiązany jest do uwzględnienia uwag, o których mowa w ust. 7, w terminie 7 dni kalendarzowych od dnia ich otrzymania od Zamawiającego.**

9. Program ochrony środowiska przed hałasem, zwany dalej „Programem”, powinien spełniać wymagania przepisów mających do niego zastosowanie ,obowiązujących w dniu jego przekazania Zamawiającemu.
10. Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona dla Programu powinna spełniać wymogi określone w art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 uoos oraz uwzględniać zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie wynikający z uzgodnienia dokonanego pomiędzy Zamawiającym a Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym. Zamawiający zobowiązuje się przekazać Wykonawcy powyższe uzgodnienia niezwłocznie po zawarciu umowy. Ponadto autorem Prognozy, a w przypadku zespołu autorów, kierującym tym zespołem powinna być osoba, która spełnia wymagania określone w art. 74a ust. 2 ustawy powołanej w niniejszym ustępie.
11. W razie konieczności przeprowadzenia postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko skutków realizacji Programu, Program oraz Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona dla Programu w niezbędnym zakresie powinny spełniać wymagania określone w art. 113 ust. 2 uoos.
12. W ramach realizacji przedmiotu Umowy Wykonawca zobowiązuje się przekazywać dokumenty w postaci elektronicznej (plik tekstowy w wersji edytowalnej i w postaci pliku *.pdf wygenerowanego z pliku tekstowego), za pomocą platformy ePUAP, serwera SFTP/FTP, usługi do przechowywania i udostępniania plików przy pomocy przeglądarki internetowej (np. Google Drive, DropBox, WeTransfer) lub na płycie CD lub DVD lub innym nośniku danych, każdego z Opracowań.

§ 4

WYNAGRODZENIE

1. Z tytułu wykonania przedmiotu Umowy Wykonawca jest uprawniony do wynagrodzenia ryczałtowego, zgodnie z Ofertą Wykonawcy, w łącznej kwocie: złotych netto (słownie złotych:) wraz z należnym podatkiem od towarów i usług, co stanowi kwotę złotych brutto (słownie złotych:).
2. Wynagrodzenie płatne będzie w transzach:
 - a. I transza w wysokości 25 % należnego wynagrodzenia za wykonanie etapu przedmiotu umowy, płatne po wykonaniu etapu,
 - b. II transza w wysokości 25 % należnego wynagrodzenia za wykonanie etapu przedmiotu umowy, płatne po jego wykonaniu,
 - c. III transza w wysokości 50% wynagrodzenia za wykonanie V etapu przedmiotu umowy, płatne po odbiorze końcowym przedmiotu umowy.
 - d. W przypadku skorzystania z prawa opcji, o którym mowa w § 1 ust. 3, wynagrodzenie Wykonawcy z tytułu realizacji przedmiotu umowy wzrasta maksymalnie o wartość opcji, tj. o kwotę zł brutto (słownie: złotych 00/100).
3. Wykonawca oświadcza, że uwzględnił ryzyko wynagrodzenia ryczałtowego w swojej Ofercie oraz wszelkie koszty wynikające z wymagań określonych w Umowie na podstawie własnych kalkulacji i szacunków, a w szczególności koszty analiz, pomiarów, pozyskania materiałów koniecznych do poprawnego wykonania przedmiotu Umowy.
4. Zamawiający zobowiązuje się do zapłaty wynagrodzenia w terminie najpóźniej do 30 dni od dnia doręczenia Zamawiającemu prawidłowo wystawionej faktury VAT.
5. Warunkiem wystawienia faktury VAT jest sporządzenie protokołu obioru danego Etapu bez zastrzeżeń.
6. Wynagrodzenie jest płatne przelewem na rachunek bankowy Wykonawcy: nr konta lub inny wskazany przez Wykonawcę.

7. Za dzień zapłaty Strony uznają dzień przyjęcia przez bank Zamawiającego dyspozycji obciążenia rachunku Zamawiającego.
8. W przypadku, gdy Wykonawca działa w ramach Konsorcjum, jego członkowie upoważnią w formie pisemnej pod rygorem nieważności jednego z członków Konsorcjum do wystawienia przez niego faktury VAT.

§ 4 a

WALORYZACJA WYNAGRODZENIA

(opcjonalna, obligatoryjna w przypadku umów powyżej 6 m-cy lub 12 mcy)

§ 5

OBOWIĄZKI WYKONAWCY

1. W ramach realizacji Umowy Wykonawca zobowiązuje się w szczególności do:
 - 1) bieżącej konsultacji z Zamawiającym poszczególnych części przedmiotu Umowy w trakcie przygotowania dokumentacji. Wszelkie uzgodnienia między Stronami, dokonane w toku realizacji Umowy i konieczne dla prawidłowego wykonania Umowy, powinny być sporządzone na piśmie z podpisem osób do tego uprawnionych reprezentujących obie Strony. Zamawiający zastrzega sobie prawo do wydawania Wykonawcy wiążących uwag oraz zaleceń dotyczących sposobu wykonywania Umowy.
 - 2) wykorzystania materiałów otrzymanych od Zamawiającego wyłącznie do realizacji przedmiotu Umowy i zwrotu tych materiałów po wykonaniu przedmiotu Umowy.
 - 3) uzyskania własnym kosztem i staraniem, w ramach realizacji przedmiotu Umowy, danych wejściowych niezbędnych do wykonania przedmiotu Umowy, które nie będą dostarczone przez Zamawiającego t.j.....
 - 4) nieprzekazywania osobom trzecim żadnych informacji uzyskanych w związku z realizacją przedmiotu Umowy, bez pisemnej zgody Zamawiającego.
 - 5) udziału w co najmniejspotkaniach roboczych dotyczących wstępnych wersji Opracowań, z przedstawicielami prezydentów miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy, zarządzających głównymi drogami oraz zarządzających głównymi liniami kolejowymi, zorganizowanymi przez Zamawiającego w formule stacjonarnej lub online, o ile Zamawiający uzna za konieczne zorganizowanie takich spotkań i poinformuje Wykonawcę za pośrednictwem poczty elektronicznej lub telefonicznie o dacie tych spotkań co najmniej 7 dni przed ich planowanym terminem, wskazując jednocześnie formułę spotkania. Spotkania mogą zostać przeprowadzone zarówno w trybie tradycyjnym (stacjonarnym), jak i za pomocą wideokonferencji (online). Na spotkaniach Wykonawca zobowiązany jest do prezentacji wstępnych wersji Opracowań oraz do odpowiedzi na pytania uczestników spotkania dotyczące tych Opracowań;
 - 6) udziału w co najmniejspotkaniach konsultacyjnych dotyczących projektów Opracowań, zorganizowanymi przez Zamawiającego, o ile Zamawiający uzna za konieczne zorganizowanie takich spotkań i poinformuje Wykonawcę za pośrednictwem poczty elektronicznej lub telefonicznie o dacie tych spotkań co najmniej 7 dni przed ich planowanym terminem, wskazując jednocześnie formułę spotkania. Spotkania mogą zostać przeprowadzone zarówno w trybie tradycyjnym (stacjonarnym), jak i za pomocą wideokonferencji (online). Na spotkaniach Wykonawca zobowiązany jest do prezentacji projektów Opracowań, oraz do odpowiedzi na pytania uczestników spotkania dotyczące tych Opracowań;
 - 7) przedstawienia Zamawiającemu pisemnie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej propozycji sposobu rozpatrzenia uwag i wniosków zgłoszonych do projektów Opracowań w ramach konsultacji społecznych, zgodnie z przepisami uoos oraz propozycji ich ewentualnego uwzględnienia w Opracowaniach, w terminie 14 dni od dnia przekazania Wykonawcy tych uwag i wniosków pisemnie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej;

- 8) ustosunkowania się do opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego do projektu Programu oraz Prognozy, wydanych zgodnie z art. 54 ust. 1 uoos oraz przedstawienia Zamawiającemu propozycji ewentualnego uwzględnienia uwag zawartych w tych opiniach w terminie 14 dni od dnia ich przekazania Wykonawcy pisemnie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej;
- 9) ustosunkowania się do opinii:
 - a. Głównego Inspektora Ochrony Środowiska – w zakresie zgodności programu ochrony środowiska przed hałasem ze strategicznymi mapami hałasu,
 - b. prezydentów miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
 - c. zarządzających głównymi drogami oraz zarządzającym głównymi liniami kolejowymi lub liniami kolejowymi innymi niż główne linie kolejowe położonymi na terenie miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,- dotyczących projektu uchwały w sprawie Programu, oraz przedstawienia Zamawiającemu propozycji ewentualnego uwzględnienia w Programie uwag zawartych w tych opiniach, w terminie 14 dni od dnia ich przekazania Wykonawcy pisemnie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej;
- 10) uczestnictwa w posiedzeniu Komisji Rozwoju Obszarów Wiejskich, Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Sejmiku Województwa Mazowieckiego, którego porządek obrad obejmować będzie projekt uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie Programu oraz do prezentacji projektu Programu na tym posiedzeniu w formie streszczenia w języku niespecjalistycznym, z uzasadnieniem kierunków wskazanych działań, przewidywanych efektów i kosztów oraz udzielenia wyjaśnień na temat Programu członkom Komisji, o ile Zamawiający uzna za konieczne uczestnictwo Wykonawcy na tym posiedzeniu i poinformuje Wykonawcę pisemnie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej o dacie posiedzenia, co najmniej 7 dni przed jego planowanym terminem;
- 11) uczestnictwa w sesji Sejmiku Województwa Mazowieckiego, której porządek obrad obejmować będzie głosowanie nad projektem uchwały w sprawie Programu, celem wyjaśniania dodatkowych wątpliwości zgłoszonych przez radnych Sejmiku, o ile Zamawiający uzna za konieczne uczestnictwo Wykonawcy na tym posiedzeniu i poinformuje Wykonawcę pisemnie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej o dacie posiedzenia, co najmniej 7 dni przed jego planowanym terminem;

2.

§ 6

OBOWIĄZKI ZAMAWIAJĄCEGO

Do obowiązków Zamawiającego należy:

- 1) nieodpłatne udostępnienie Wykonawcy posiadanych danych, materiałów i opracowań potrzebnych do wykonania przedmiotu Umowy wymienionych Załącznika nr 1,
- 2) udzielanie odpowiedzi na pytania, uwagi, wnioski zgłoszone pisemnie przez Wykonawcę w zakresie związanym z realizacją Umowy, w terminie 7 dni od daty ich otrzymania przez Zamawiającego,
- 3) przystąpienie do odbioru Etapów przedmiotu Umowy,
- 4) zapłata za wykonanie przedmiotu Umowy

§ 7

KARY UMOWNE

1. Strony ustalają kary umowne przysługujące z następujących tytułów i w podanych wysokościach:
 - a) **w przypadku odstąpienia w całości lub w części od Umowy przez Zamawiającego z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy, Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę**

- umowną w wysokości 20% wynagrodzenia, o którym mowa w § 4 ust. 1 (w przypadku odstąpienia w całości);
- b) w przypadku zwłoki w wykonaniu Przedmiotu Umowy, Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną w wysokości 0,25% wynagrodzenia, określonego w § 4 ust. 1;
 - c) w przypadku zwłoki w wykonaniu każdego Etapu, zapłaci Zamawiającemu karę umowną w wysokości 0,25% wynagrodzenia, określonego w § 4 ust. 2 odpowiednio do każdego Etapu;
 - d) w razie zwłoki w dokonaniu poprawek i uzupełnień do projektu przedmiotu umowy, o których mowa w §3 ust. 5 i 8 (uwzględnienie uwag Zamawiającego) Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną w wysokości 0,25 % wynagrodzenia o którym mowa w § 4 ust. 1 brutto za każdy rozpoczęty dzień zwłoki;
 - e) za każdy rozpoczęty dzień zwłoki w usunięciu wad i usterek ujawnionych w okresie gwarancji jakości i rękojmi za wady, o których mowa w § 11 ust. 3, Wykonawca zapłaci karę umowną w wysokości 500,00 PLN (słownie: pięćset PLN) licząc od dnia następnego po upływie terminu wyznaczonego na ich usunięcie.
- 2. W przypadku naliczenia kar umownych Wykonawca wyraża zgodę na ich potrącenie przez Zamawiającego, według wyboru Zamawiającego, z kwoty należnego Wykonawcy Wynagrodzenia lub z zabezpieczenia należytego wykonania Umowy. W sytuacji, gdy Zamawiający nie dokona potrącenia kar umownych z przysługującego Wykonawcy Wynagrodzenia lub z zabezpieczenia należytego wykonania Umowy, Wykonawca zobowiązuje się do zapłaty kar umownych w terminie 14 dni od daty otrzymania wezwania do zapłaty.
 - 3. Suma kar umownych, o których mowa w ust. 1, nie przekroczy 25 % wartości wynagrodzenia, o którym mowa w § 4 ust. 1.
 - 4. Zapłata kar umownych nie wyłącza prawa do dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych za poniesioną szkodę, jeżeli poniesiona przez Zamawiającego szkoda przekroczy wysokość zastrzeżonych w Umowie kar umownych, lub powstanie z innych przyczyn.
 - 5. Kary umowne przewidziane w niniejszej Umowie mogą przysługiwać niezależnie od siebie, z zastrzeżeniem, że w przypadku kumulacji kar umownych naliczonych z tytułu zwłoki oraz kary naliczonej z tytułu odstąpienia od Umowy, Zamawiającemu przysługiwać będzie wyłącznie kara umowna naliczona z tytułu odstąpienia. W takim przypadku Wykonawca zaliczy kary umowne z tytułu zwłoki na poczet kary umownej należnej z tytułu odstąpienia .

§ 8

ODSTĄPIENIE OD UMOWY

- 1. Zamawiający ma prawo odstąpić od Umowy oraz naliczyć karę umowną zgodnie z postanowieniem § 7 ust. 1 lit. a, w szczególności w następujących przypadkach:
 - a) niewykonania lub nienależytego wykonania przedmiotu Umowy przez Wykonawcę w terminie o którym mowa w § 2 ust. 1, po wcześniejszym wezwaniu Wykonawcy do jego wykonania lub należytego wykonania, w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego - w ciągu 30 dni po bezskutecznym upływie tego terminu,
 - b) przekroczenia przez Wykonawcę terminu przekazania Zamawiającemu przedmiotu Umowy, o którym mowa w **§2 ust. 1 lub §2 ust 2** odnośnie każdego z Etapów, o których mowa w § 2 ust. 3 o więcej niż 15 dni - w ciągu 30 dni od bezskutecznego upływu tego terminu,
 - c) przekroczenia przez Wykonawcę terminu, o którym mowa w **§ 3 ust 5 i ust. 8**, o więcej niż 15 dni - w ciągu 30 dni od bezskutecznego upływu tego terminu,
- 2. Przewidziane w Umowie prawo do odstąpienia od Umowy nie narusza uprawnień Zamawiającego do odstąpienia od Umowy przysługujących mu na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

3. W przypadku odstąpienia od Umowy przez Zamawiającego, Wykonawca sporządzi przy udziale Zamawiającego protokół zaawansowania stanu realizacji przedmiotu Umowy, o którym mowa w § 1 ust. 1, na dzień odstąpienia od Umowy. Wykonawca ma obowiązek przy podpisaniu protokołu zaawansowania stanu realizacji przedmiotu Umowy przekazać Zamawiającemu wykonaną część przedmiotu Umowy. W przypadku, gdy Wykonawca, mimo pisemnego wezwania, nie weźmie udziału w sporządzeniu protokołu zaawansowania stanu realizacji przedmiotu Umowy, za podstawę ustalenia zaawansowania prac przyjmuje się protokół sporządzony i podpisany jedynie przez Zamawiającego.

§ 9

PERSONEL WYKONAWCY

1. Wykonawca zobowiązuje się skierować do realizacji przedmiotu Umowy osoby (personel) wskazane w Ofercie: w Listę osób - „Potencjał Kadrowy” (Załącznik nr 2 do Umowy). Zamawiający jest uprawniony do wystąpienia z pisemnym uzasadnionym żądaniem zmiany którejkolwiek z osób personelu, jeżeli w opinii Zamawiającego osoba ta jest nieefektywna lub nie wywiązuje się ze swoich obowiązków wynikających z Umowy. Żądanie to jest dla Wykonawcy wiążące.
2. W skład personelu Wykonawcy może wchodzić również Podmiot Udostępniający Zasoby (PUZ), o którym mowa w art. 118 ustawy Pzp, na którego wiedzy i doświadczeniu lub osobach zdolnych do wykonania zamówienia polega Wykonawca, niezależnie od charakteru prawnego łączących go z nim stosunków. Podmiotem Udostępniającym Zasoby może być jednocześnie Podwykonawca.
3. Wykonawca zobowiązuje się do zapewnienia nadzoru nad osobami, którymi Wykonawca będzie posługiwał się przy realizacji przedmiotu Umowy. Wykonawca odpowiada za działania i zaniechania ww. osób jak za swoje własne.
4. Zmiana którejkolwiek z osób, o których mowa w ust. 1 i 2, w trakcie realizacji Umowy, musi być uzasadniona przez Wykonawcę na piśmie i zaakceptowana przez Zamawiającego. Zmiana taka nie będzie wymagała zawarcia aneksu do Umowy. Zamawiający jest uprawniony do odrzucenia propozycji zmiany w terminie 7 dni od dnia otrzymania propozycji zmiany, gdy kwalifikacje i doświadczenie wskazanej przez Wykonawcę nowej osoby będą niższe od kwalifikacji i doświadczenia personelu wymaganego w SWZ oraz wskazanego przez Wykonawcę w Ofercie - Liście osób „Potencjał Kadrowy” (Załącznik nr 2 do Umowy) lub gdy, wprowadzona zmiana może w ocenie Zamawiającego spowodować wydłużenie terminu realizacji przedmiotu Umowy. Brak odpowiedzi Zamawiającego na propozycję zmiany w powyższym terminie uznaje się za wyrażenie zgody na zmianę.
5. Dopuszcza się możliwość zmiany PUZ, o którym mowa w ust. 2, na etapie realizacji przedmiotu Umowy, za pomocą którego Wykonawca wykazał spełnianie warunków udziału w postępowaniu. W takim przypadku Wykonawca będzie zobowiązany wykazać Zamawiającemu, że proponowany inny PUZ lub Wykonawca samodzielnie, spełnia warunki udziału w postępowaniu w stopniu nie mniejszym niż PUZ, na którego zasoby Wykonawca powoływał się w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia.
6. Zamawiający w celu oceny czy Wykonawca będzie dysponował zasobami proponowanego innego PUZ, o którym mowa w ust. 5, w stopniu niezbędnym do należytego wykonania przedmiotu Umowy oraz oceny czy stosunek łączący Wykonawcę z tym PUZ gwarantuje rzeczywisty dostęp do udostępnianych zasobów, może żądać zobowiązania PUZ w tym zakresie lub przedłożenia innego podmiotowego środka dowodowego, określającego w szczególności: zakres dostępnych dla Wykonawcy zasobów PUZ, sposób i okres udostępnienia Wykonawcy i wykorzystania przez niego tych zasobów PUZ przy wykonywaniu przedmiotu Umowy, czy i w jakim zakresie PUZ, na zdolnościach którego Wykonawca polega w odniesieniu do warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia dotyczących wykształcenia, kwalifikacji zawodowych lub doświadczenia, zrealizuje prace, których wskazane zdolności dotyczą.

7. Zamawiający, w celu dokonania oceny, o której mowa w ust. 5 i 6, żąda przedłożenia przez Wykonawcę podmiotowych środków dowodowych takich samych jak określone w Tomie I SWZ dla PUZ.
8. Zamawiający jest uprawniony do odmowy akceptacji zmiany PUZ w przypadku wątpliwości dotyczących w szczególności rzeczywistego udostępniania przez ten podmiot zasobów lub w zakresie sposobu ich udostępniania i okresu.
9. Personel Wykonawcy jest zobowiązany wypełniać swoje obowiązki zgodnie z zawartą Umową pomiędzy Wykonawcą i Zamawiającym, z należytą starannością. Osoby realizujące przedmiot Umowy podlegają bezpośrednio Wykonawcy, z zastrzeżeniem, że Zamawiający lub wyznaczony przez niego przedstawiciel może wydawać osobom wskazanym realizującym przedmiot Umowy dyspozycje z pominięciem Wykonawcy.
10. Strony ustalają, iż Zamawiający za powiadomieniem Wykonawcy może odsunąć od realizacji przedmiotu Umowy, osobę, która nie realizuje prac zgodnie z dyspozycjami Zamawiającego i postanowieniami Umowy.
11. W przypadku wystąpienia sytuacji, o której mowa w ust. 10 Wykonawca zobowiązany jest, w ciągu maksymalnie 5 dni, do wskazania na miejsce osoby odsuniętej od realizacji przedmiotu Umowy, nowej osoby spełniającej wymagania zawarte w SWZ, w szczególności osoby o kwalifikacjach i doświadczeniu nie gorszym niż kwalifikacje i doświadczenie osób wskazanych w Ofercie - Lista osób „Potencjał Kadrowy” (Załącznik nr 2 do Umowy).
12. W przypadku, gdy Strony nie dojdą do porozumienia w zakresie zmiany osób personelu realizującego przedmiot Umowy, Zamawiający zastrzega sobie prawo do odstąpienia od Umowy w terminie 30 dni od dnia przedstawienia propozycji zmiany członka personelu Wykonawcy.
13. Personel Wykonawcy zatwierdzony do realizacji przedmiotu Umowy nie będzie, w okresie wykonywania Umowy, podejmował się czynności kolidujących lub uniemożliwiających wykonywanie obowiązków w ramach Umowy, chyba że Zamawiający wyrazi na to pisemną zgodę. Zamawiający nie wyrazi zgody, o której mowa powyżej, jeżeli charakter zajęć zarobkowych lub ich rozmiar spowoduje wystąpienie konfliktu interesów.
14. Zaangażowanie przez Wykonawcę Podwykonawców wymaga zaakceptowania przez Zamawiającego. Zamawiający akceptuje Podwykonawcę tylko wtedy, gdy kwalifikacje i doświadczenie Podwykonawcy będzie odpowiednie do zakresu realizacji przedmiotu Umowy przewidzianego do podzlecenia. Zakres realizacji przedmiotu Umowy przewidziany do podzlecenia nie może wykraczać poza zakres przewidziany w Ofercie Wykonawcy.
15. Wykonawca odpowiada za działania i zaniechania Podwykonawców jak za własne. Wykonawca zapewnia, że Podwykonawcy będą przestrzegać wszelkich postanowień Umowy.
16. Zamawiający nie odpowiada za jakiegokolwiek zobowiązania Wykonawcy wobec Podwykonawców, jak również za zobowiązania Podwykonawców wobec osób trzecich

§ 9 a

UMOWA O PRACĘ (opcjonalne)

1. Zamawiający wymaga zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z) przez Wykonawcę lub podwykonawcę, osób wykonujących w trakcie realizacji zamówienia czynności polegające na
2. Najpóźniej w dniu zawarcia Umowy, Wykonawca zobowiązany jest do przekazania Zamawiającemu Listy osób, które będą realizowały przedmiot Umowy oraz do bieżącego jej aktualizowania; aktualizacja Listy osób nie będzie stanowiła zmiany Umowy, dokonywana będzie w formie pisemnej i wymaga każdorazowo akceptacji Zamawiającego;
3. Wykonawca jest zobowiązany złożyć Zamawiającemu, najpóźniej w dniu zawarcia Umowy, w formie pisemnej oświadczenie o zatrudnianiu na podstawie umowy o pracę pracowników

wykonujących czynności wskazane w ust. 1 oraz przekazywać aktualne oświadczenie każdorazowo na żądanie Zamawiającego w ciągu 5 dni roboczych od otrzymania żądania. Oświadczenie musi zawierać: imię i nazwiska pracowników, które świadczyć będą czynności wchodzące w zakres przedmiotu Umowy, datę zawarcia umowy, rodzaj umowy o pracę, wymiar czasu pracy i okres ich zatrudnienia. Zamawiający może żądać również przedłożenia do wglądu kopii umów o pracę. Wykonawca jest wówczas zobowiązany przedłożyć do wglądu kopie umów o pracę w terminie, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym. Kopie umów powinny zostać zanonimizowane w sposób zapewniający ochronę danych osobowych pracowników, zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującego prawa w zakresie ochrony danych osobowych (konieczność anonimizacji wszelkich danych osobowych innych niż niezbędne w celu weryfikacji obowiązku, o którym mowa w niniejszym ustępie, tj. w szczególności adresu, nr PESEL pracownika, wysokości wynagrodzenia). Imię i nazwisko pracownika oraz jego dane objęte oświadczeniem Wykonawcy nie podlegają anonimizacji i powinny być możliwe do zidentyfikowania. W tym celu Wykonawca jest zobowiązany do uzyskania zgody danego pracownika na przetwarzanie danych osobowych.

4. Niedostarczenie oświadczeń lub kopii umów w terminach, o których mowa w ust. 3, będzie traktowane przez Zamawiającego jako niespełnienie wymogu, o którym mowa w ust. 1.
5. Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie i bez wezwania przekazywać Zamawiającemu aktualne oświadczenie, o którym mowa w ust. 3, w przypadku jakichkolwiek zmian danych zawartych w przekazanym uprzednio oświadczeniu.
6. Niespełnienie warunków określonych w ust. 1-5 powyżej, może skutkować rozwiązaniem Umowy w trybie określonym w § 8 ust. 1 Umowy. W takiej sytuacji Zamawiający wyznaczy Wykonawcy termin, nie krótszy niż 30 dni na spełnienie ww. obowiązków.

§ 10

KLAUZULA POWIERZENIA DANYCH OSOBOWYCH

1. Zamawiający oświadcza, iż realizuje obowiązki Administratora danych osobowych określone w przepisach Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016 r., dalej: „RODO”) oraz wydanych na jego podstawie krajowych przepisów z zakresu ochrony danych osobowych, w tym ustawie o ochronie danych osobowych z dnia 10 maja 2018 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781 z późn. zm.).
2. Wykonawca zapewnia przestrzeganie zasad przetwarzania i ochrony danych osobowych zgodnie z przepisami RODO oraz wydanymi na jego podstawie krajowymi przepisami z zakresu ochrony danych osobowych.
3. Zamawiający, w trybie art. 28 RODO, powierza Wykonawcy do przetwarzania wyłącznie w celu realizacji Umowy dane osobowe, na zasadach i w celu określonym w niniejszej Umowie.
4. Wykonawca będzie przetwarzał powierzone na podstawie Umowy następujące rodzaje danych osobowych: dane zwykłe, w tym dane dotyczące kategorii osób w postaci adresu zameldowania, wyłącznie w w/w celu realizacji Umowy.
5. Wykonawca zobowiązuje się poinformować wszystkie osoby fizyczne związane z realizacją przedmiotu Umowy (w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą), których dane osobowe w jakiegokolwiek formie będą udostępnione przez Wykonawcę Zamawiającemu, o fakcie rozpoczęcia przetwarzania tych danych osobowych przez Zamawiającego.
6. Obowiązek, o którym mowa w ust. 5, zostanie wykonany poprzez przekazanie osobom, których dane osobowe przetwarza Zamawiający aktualnej klauzuli informacyjnej, której treść stanowi załącznik nr do Umowy, oraz przeprowadzenie wszelkich innych czynności niezbędnych do wykonania w imieniu Zamawiającego obowiązku informacyjnego określonego w RODO wobec tych osób.

7. Wykonawca zobowiązuje się przy przetwarzaniu danych osobowych podczas realizacji niniejszej Umowy do ich zabezpieczenia poprzez stosowanie odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych, zapewniających adekwatny stopień bezpieczeństwa, odpowiadający ryzyku związanemu z przetwarzaniem danych osobowych, o którym mowa w art. 32 RODO oraz wydanych na jego podstawie krajowych przepisów z zakresu ochrony danych osobowych.
8. Wykonawca zobowiązuje się dołożyć należytej staranności przy przetwarzaniu powierzonych danych osobowych.
9. Wykonawca zobowiązuje się do nadania stosownych upoważnień do przetwarzania danych osobowych wszystkim osobom, które będą przetwarzały w jego imieniu dane powierzone w celu realizacji niniejszej Umowy oraz będzie prowadził i aktualizował ich rejestr.
10. Wykonawca zobowiązuje się do zachowania w tajemnicy, o której mowa w art. 28 ust. 3 lit. b RODO, danych przetwarzanych w zakresie Umowy, a w szczególności nieudostępniania ich innym podmiotom, także w postaci zagregowanych danych statystycznych, zarówno podczas trwania Umowy, jak i po jej ustaniu.
11. Wykonawca może powierzyć dane osobowe do dalszego przetwarzania podwykonawcom jedynie w celu wykonania Umowy oraz po uzyskaniu uprzedniej zgody Zamawiającego. Zgoda Administratora musi mieć formę pisemną pod rygorem nieważności.
12. Podwykonawca, o którym mowa w ust. 11, winien spełniać te same wymogi i obowiązki, jakie zostały nałożone na Wykonawcę w niniejszej Umowie, w szczególności w zakresie gwarancji ochrony powierzonych danych osobowych.
13. Wykonawca ponosi wobec Zamawiającego pełną odpowiedzialność za niewywiązywanie się przez podwykonawcę ze spoczywających na nim obowiązków ochrony danych.
14. Przekazanie powierzonych danych do państwa trzeciego może nastąpić jedynie na pisemne polecenie Zamawiającego, chyba że obowiązek taki nakłada na Wykonawcę prawo Unii Europejskiej lub prawo państwa członkowskiego, któremu podlega Wykonawca. W takim przypadku przed rozpoczęciem przetwarzania Wykonawca informuje Zamawiającego o tym obowiązku prawnym, o ile prawo to nie zabrania udzielania takiej informacji z uwagi na ważny interes publiczny.
15. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za przetwarzanie danych osobowych niezgodnie z treścią Umowy, RODO lub wydanych na jego podstawie krajowymi przepisami z zakresu ochrony danych osobowych, a w szczególności za udostępnienie powierzonych do przetwarzania danych osobowych osobom nieupoważnionym. W przypadku nałożenia na Zamawiającego prawomocnej kary, zgodnie z Ustawą w związku z niezgodnym z prawem przetwarzaniem danych osobowych przez Wykonawcę, Wykonawca poniesie wobec Zamawiającego odpowiedzialność w wysokości 100% kary.
16. Zamawiający zobowiązuje Wykonawcę do natychmiastowego, tj. bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin, powiadomienia Zamawiającego o próbie lub fakcie naruszenia poufności danych osobowych przetwarzanych w wyniku realizacji Umowy. Zawiadomienie to powinno być dokonane w formie pisemnej.
17. Wykonawca na pisemne żądanie umożliwi Zamawiającemu przeprowadzenie kontroli procesu przetwarzania i ochrony danych osobowych. Wykonawca zobowiązuje się, pod rygorem niezwłocznego rozwiązania Umowy z winy Wykonawcy, do usunięcia uchybień stwierdzonych podczas kontroli w terminie wskazanym przez Zamawiającego.
18. Wykonawca po zakończeniu Umowy usunie wszelkie dane osobowe uzyskane na podstawie Umowy oraz wszelkie ich istniejące kopie w ciągu 7 dni od dnia zakończenia Umowy, chyba że przepisy prawa nakładają na Wykonawcę inny obowiązek w tym zakresie. Po wykonaniu zobowiązania, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, Wykonawca powiadomi Zamawiającego pisemnie o fakcie usunięcia danych.

19. Zamawiający zastrzega sobie możliwość wypowiedzenia Umowy ze skutkiem natychmiastowym z winy Wykonawcy w przypadku stwierdzenia naruszenia przez Wykonawcę warunków bezpieczeństwa i ochrony danych osobowych.
20. Wykonawca przyjmuje do wiadomości i godzi się na to, iż ze względu na przepisy RODO oraz możliwe dalsze zmiany w przepisach krajowych dotyczących ochrony danych osobowych, może zająć konieczność zmiany Umowy poprzez wprowadzenie do jej treści dodatkowych klauzul dotyczących ochrony danych osobowych lub modyfikacji zapisów, o których mowa w niniejszym paragrafie, jeżeli taki obowiązek wynikać będzie z przepisów prawa powszechnie obowiązującego.

§ 11

GWARANCJA JAKOŚCI I RĘKOJMIA

1. Wykonawca zapewnia, że przedmiot Umowy będzie pozbawiony wad fizycznych i prawnych, w tym w szczególności wad zmniejszających wartość lub użyteczność, ze względu na jego cel wskazany w Umowie.
2. Wykonawca udziela Zamawiającemuletniej gwarancji jakości za wady na prace wykonane w ramach Umowy, licząc od daty podpisania protokołu zdawczo-odbiorczego Etapu II. **Rękojmia przysługuje zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego i w zakresie tam wskazanym.**
3. W okresie gwarancji jakości Wykonawca będzie odpowiedzialny za usunięcie na swój koszt i ryzyko wszelkich wad przedmiotu Umowy, w tym wad wskazanych przez organy administracyjne. Z tytułu usunięcia wad Wykonawcy nie przysługuje wynagrodzenie. Zamawiający każdorazowo wyznaczy Wykonawcy termin na usunięcie stwierdzonych wad.
4. Za termin usunięcia wad lub usterek uznaje się dzień odbioru przez Zamawiającego wykonanych prac polegających na ich usunięciu, po pisemnym potwierdzeniu przez Zamawiającego usunięcia wady lub usterki.
5. W przypadku nie usunięcia przez Wykonawcę usterek lub wad w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego, Zamawiający, wykonując uprawnienia z tytułu gwarancji jakości za wady, może zlecić usunięcie tych usterek lub wad osobie trzeciej, z jednoczesnym obciążeniem Wykonawcy kosztami ich usunięcia przez tę osobę.
6. Wykonawca odpowiada za poniesione przez Zamawiającego oraz osoby trzecie szkody wynikłe z tytułu wad pracy wykonanej w ramach Umowy, również po upływie okresu gwarancji jakości, jeżeli wady zostały ujawnione po tym terminie, a Zamawiający nie mógł, przy zachowaniu należytej staranności, wcześniej ich wykryć lub jeżeli Wykonawca wadę zataił.
7. Wszystkie koszty usunięcia usterek lub wad w ramach gwarancji jakości za wady ponosi Wykonawca.
8. W przypadku ujawnienia przez Zamawiającego w okresie gwarancji jakości wad wykonanych prac, których nie da się usunąć, co uczyni wykonane prace bezużytecznymi w stosunku do celu jakim miały służyć, Wykonawca poniesie odpowiedzialność na zasadach ogólnych.

§ 11 a

ZABEZPIECZENIE NALEŻYTEGO WYKONANIA UMOWY (opcjonalne)

1. Wykonawca, przed zawarciem Umowy, wniósł zabezpieczenie należytego jej wykonania, w wysokości% Wynagrodzenia, o którym mowa w **§ 4 ust. 1**, tj. w wysokości..... PLN (słownie:) w formie..... Potwierdzenie wniesienia zabezpieczenia stanowi Załącznik nr 3 do Umowy.
2. Zabezpieczenie wnoszone w pieniądzu Wykonawca wpłaca przelewem na rachunek bankowy Zamawiającego w Banku NA rachunek nr
3. Zamawiający, z zabezpieczenia należytego wykonania Umowy, może bez zgody Wykonawcy potrącić wszelkie należności wynikające z Umowy i przepisów prawa z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy, w tym kary umowne i koszty wykonania zastępczego.

4. W przypadku zabezpieczenia należytego wykonania Umowy wniesionego w postaci gwarancji lub poręczeń, gdy zbliża się upływ ich terminu, a brak jest podstaw do zwrotu zabezpieczenia, Wykonawca zobowiązany jest, na 14 dni przed upływem terminu zabezpieczenia w postaci gwarancji lub poręczeń, do przedłużenia okresu obowiązywania takiego zabezpieczenia.
5. Zabezpieczenie należytego wykonania Umowy, o którym mowa w ust. 1, wniesione w pieniądzu, Zamawiający przechowa na oprocentowanym rachunku bankowym. Zamawiający zwróci zabezpieczenie należytego wykonania Umowy wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym będzie ono przechowywane, pomniejszone o koszt prowadzenia rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy Wykonawcy. Dowód wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania Umowy w pieniądzu musi zawierać w rubryce „tytułem” sformułowanie ze zwrotem: „zabezpieczenie należytego wykonania umowy” i należy go przedstawić przed zawarciem Umowy.
6. Zamawiający zwróci lub zwolni Wykonawcy zabezpieczenie należytego wykonania Umowy na następujących zasadach:
 - a) 70% wartości zabezpieczenia, w terminie 30 dni od daty dokonania przez Zamawiającego odbioru całości przedmiotu zamówienia objętego Umową, tj. od daty podpisania protokołu zdawczo-odbiorczego, stwierdzającego prawidłowe wykonanie dokumentacji objętej Etapem II,
 - b) z zastrzeżeniem § 11 ust. 9 - pozostałą część zabezpieczenia, w terminie 15 dni po upływie okresu gwarancji jakości lub rękojmi za wady, o których mowa w § 11 ust. 2, nie wcześniej jednak niż po protokolarnym stwierdzeniu usunięcia wad powstałych w tym okresie.

§ 12

POUFNOŚĆ

1. Wykonawca zobowiązuje się do należytej ochrony przekazanych mu danych, materiałów źródłowych i dokumentów przed utratą, kradzieżą, zniszczeniem, zgubieniem lub dostępem nieupoważnionych osób trzecich.
2. Dane udostępnione Wykonawcy w związku z realizacją Umowy, w tym materiały źródłowe przetworzone komputerowo, są wyłączną własnością Zamawiającego i nie mogą być powielane i udostępniane osobom trzecim, a po realizacji przedmiotu Umowy, odstąpieniu od realizacji Umowy lub jej rozwiązaniu z innych przyczyn, w przeciągu 5 dni roboczych od wystąpienia którejś z powyższych okoliczności; dane te zostaną trwale usunięte z zasobów Wykonawcy, oraz podwykonawców, w razie udostępnienia im tych danych, co zostanie potwierdzone stosownym pisemnym oświadczeniem sporządzonym przez Wykonawcę i przekazanym Zamawiającemu.
3. Dane udostępnione Wykonawcy w związku z realizacją Umowy, nie mogą być powielane i udostępniane osobom trzecim, z wyłączeniem podwykonawców.
4. Wykonawca zobowiązuje się do potwierdzenia stosownym oświadczeniem, po zakończeniu realizacji przedmiotu Umowy, bądź odstąpieniu od realizacji Umowy przez którąkolwiek ze Stron, lub jej rozwiązaniu w przeciągu 5 dni roboczych od wystąpienia którejś z powyższych okoliczności, że dane, udostępnione przez Wykonawcę podwykonawcy w związku z realizacją Umowy, zostały trwale usunięte z zasobów takiego podwykonawcy.
5. W przypadku powstania wątpliwości co do charakteru informacji, Wykonawca zobowiązuje się, przed ich ujawnieniem, przekazaniem lub wykorzystaniem, uzyskać pisemną opinię lub pisemną pod rygorem nieważności zgodę Zamawiającego w ww. zakresie.
6. Wszelkie przekazane Wykonawcy przez Zamawiającego dokumenty oraz dane muszą być bezwzględnie zwrócone przez Wykonawcę Zamawiającemu, najpóźniej do końca okresu realizacji Umowy, lub w terminie 5 dni od daty odstąpienia od Umowy lub jej rozwiązania z jakiegokolwiek przyczyny.

§ 13

PRAWA AUTORSKIE

1. Dokumentacja stanowiąca przedmiot Umowy podlega ochronie przewidzianej w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz. U. z), co nie uchybia prawu Zamawiającego do żądania od Wykonawcy wprowadzenia zmian w dokumentacji w ramach gwarancji jakości lub rękojmi.
2. Wykonawca w ramach realizacji przedmiotu Umowy, przenosi na Zamawiającego, odpowiednio w dacie podpisania protokołów zdawczo-odbiorczych dotyczących poszczególnych Etapów, autorskie prawa majątkowe, w zakresie nieograniczonym prawami osób trzecich, nieograniczone terytorialnie, do elementów wykonanego przedmiotu Umowy, o którym mowa w § 1, na następujących polach eksploatacji:
 - a) utrwalania i zwielokrotniania,
 - b) wprowadzenia do pamięci komputera,
 - c) obrotu oryginałem lub egzemplarzami, na których utwór utrwalono,
 - d) wprowadzania do obrotu, a także użyczenie egzemplarzy,
 - e) rozpowszechniania w sposób inny niż określony w lit. c) – publiczne wykonywanie, wystawianie, wyświetlanie, odtwarzanie oraz nadawanie i reemitowanie, a także publiczne udostępnianie w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym, w tym w sieci Internet.
3. Wykonawca w ramach realizacji przedmiotu Umowy, przenosi na Zamawiającego, odpowiednio w dacie podpisania protokołów zdawczo-odbiorczych dotyczących poszczególnych Etapów, zależne prawa autorskie, w zakresie nieograniczonym prawami osób trzecich, nieograniczone terytorialnie, do elementów wykonanego przedmiotu Umowy, o którym mowa w § 1, na następujących polach eksploatacji:
 - a) przetwarzania, modyfikacji i aktualizacji, również przez osoby trzecie realizujące prace na rzecz Zamawiającego,
 - b) kompilacji/rekompilacji kodu źródłowego.
4. Wykonawca zobowiązuje się, że w zrealizowanej pracy, będącej przedmiotem Umowy, nie naruszy żadnych praw osób trzecich. Wykonawca przejmuje na siebie ewentualne roszczenia osób trzecich wynikające z naruszenia przez Zamawiającego praw własności intelektualnej lub przemysłowej, w tym praw autorskich, patentów, praw ochronnych na znaki towarowe oraz praw z rejestracji na wzory użytkowe i przemysłowe, pozostające w związku z używaniem produktów zgodnie z warunkami Umowy. W najszerszym prawnie dopuszczalnym zakresie Wykonawca zwolni Zamawiającego z odpowiedzialności z tytułu takich roszczeń.
5. Wykonawca oświadcza, że nie będzie wnosił roszczeń, co do sposobu wykorzystania przez Zamawiającego praw, o których mowa powyżej w ust 2 i 3.
6. Przeniesienie autorskich praw majątkowych i zależnych praw autorskich, o których mowa odpowiednio w ust. 2 i 3 oraz praw do nośnika (nośników) zawierającego dokumenty i programy wytworzone przez Wykonawcę w ramach wykonywania przedmiotu Umowy, następuje w ramach Wynagrodzenia.
7. Odstąpienie od Umowy, o którym mowa w § 8 ust. 1 lit. a) - lit. c) nie wpływa na przeniesienie praw autorskich na Zamawiającego do wykonanej części Umowy, za której wykonanie będzie przysługiwało Wykonawcy wynagrodzenie określone przez Zamawiającego, na podstawie zatwierdzonego protokołu zaawansowania stanu realizacji przedmiotu Umowy.
8. Wykonawca oświadcza, że przy wykonywaniu przedmiotu Umowy będzie wykorzystywał jedynie materiały, utwory, dane i informacje oraz programy komputerowe, które są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, a w szczególności nie naruszają dóbr osobistych, majątkowych i osobistych praw autorskich, praw pokrewnych, praw do znaków towarowych lub wzorów użytkowych lub innych praw własności przemysłowej, a także danych osobowych osób

trzecich. Gdyby doszło do takiego naruszenia, wyłączną odpowiedzialność względem osób, których prawa zostały naruszone, ponosi Wykonawca.

§ 14

OSOBY DO KONTAKTU

1. Strony ustalają, że z ramienia Zamawiającego osobą do kontaktów roboczych przy realizacji Umowy, jest Pani/Pan tel., e-mail:, bądź w przypadku jej/jego nieobecności, inny wyznaczony pracownik.
2. Ze strony Wykonawcy do kontaktów roboczych przy realizacji Umowy wyznacza się Panią/Pana tel., e-mail: lub innego wyznaczonego pracownika.
3. O każdej zmianie w zakresie ust. 1 i ust. 2, Strony zobowiązane są powiadomić się nawzajem pocztą elektroniczną.

§ 14 a

UBEZPIECZENIE OD ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ (opcjonalne)

1. Wykonawca oświadcza, że jest ubezpieczony z tytułu następstw błędów w realizacji przedmiotu Umowy, na kwotę nie mniejszą niż
2. Wykonawca jest zobowiązany do przekazania Zamawiającemu w terminie do 3 dni, od dnia zawarcia Umowy kopii polisy ubezpieczeniowej lub innego dokumentu potwierdzającego ubezpieczenie o którym mowa w ust. 1 wraz z dowodem zapłaty składki.
3. Wykonawca zobowiązuje się do utrzymania ciągłości zawartej umowy ubezpieczenia w całym okresie realizacji przedmiotu Umowy. Wykonawca zobowiązany jest do przedłużania umowy ubezpieczenia do czasu rzeczywistego zakończenia Umowy oraz do przedkładania kopii polisy ubezpieczeniowej lub kopii innego dokumentu potwierdzającego ubezpieczenie wraz z dowodem zapłaty składki Zamawiającemu bez wezwania, co najmniej na 7 dni przed upływem okresu na jaki zawarta była umowa poprzednia.
4. Wszystkie koszty związane z zawarciem umowy ubezpieczenia oraz opłacaniem składek ubezpieczeniowych obciążają Wykonawcę.
5. Wykonawca przyjmuje pełną odpowiedzialność cywilną na zasadach ogólnych, za wszelkie zdarzenia związane z realizacją zamówienia powstałe z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy bezpośrednio związane z realizacją przedmiotu Umowy, w tym za zdarzenia dotyczące szkód osób trzecich.

§ 15

ZMIANY UMOWY

1. Wszelkie zmiany postanowień Umowy wymagają dla swej ważności formy pisemnej pod rygorem nieważności w postaci aneksu podpisanego przez obie Strony.
2. Zmiany Umowy będą mogły nastąpić w przypadku określonym w art. 455 Ustawy prawo zamówień publicznych oraz zaistnienia po zawarciu Umowy jednej z następujących okoliczności i w zakresie opisanym poniżej, z zastrzeżeniem, iż zmiana nie może modyfikować ogólnego charakteru Umowy:
 - a. zaistnienia po zawarciu Umowy przypadku siły wyższej, przez którą, na potrzeby Umowy rozumieć się będzie zdarzenie zewnętrzne wobec łączącej Strony więzi prawnej, o charakterze niezależnym od Stron, którego Strony nie mogły przewidzieć, i któremu nie mogły zapobiec przy zachowaniu należytej staranności, (za siłę wyższą, warunkującą zmianę Umowy uważać się będzie w szczególności: wojnę, stany nadzwyczajne, powódź, pożar i inne klęski żywiołowe, zamieszki, strajki, ataki terrorystyczne), która ma wpływ na realizację Umowy przez Wykonawcę.
 - b. w przypadku zmiany powszechnie obowiązujących przepisów prawa w zakresie mającym wpływ na realizację przedmiotu Umowy.

- c. zmian dotyczących realizacji przedmiotu Umowy, które wynikają z zaleceń organów administracji publicznej.
3. Strona wnioskująca o zmianę Umowy złoży wniosek drugiej Stronie. Wniosek o zmianę postanowień Umowy powinien być złożony w formie pisemnej, pod rygorem nieważności.
 4. Strona wnioskująca o zmianę postanowień Umowy, zobowiązana jest do udokumentowania zaistnienia okoliczności, o których mowa powyżej, wraz z ich wpływem na realizację Umowy.

§ 16

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Wszelkie zmiany i uzupełnienia Umowy mogą nastąpić tylko za zgodą obu Stron, w formie pisemnej, pod rygorem nieważności,
2. Wszystkie ewentualne sprawy sporne wynikłe z realizacji Umowy, których Strony nie rozwiążą polubownie, rozstrzygać będzie sąd właściwy miejscowo dla siedziby Zamawiającego.
3. W sprawach nieuregulowanych postanowieniami Umowy mają zastosowanie przepisy ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych oraz ustawy z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r., poz. 1740 z późn. zm.).
4. Wykonawca nie może dokonać cesji żadnych praw i roszczeń lub przeniesienia obowiązków wynikających z Umowy na rzecz osoby trzeciej bez uprzedniej pisemnej zgody Zamawiającego.
5. Umowę sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, dwa dla Zamawiającego, jeden dla Wykonawcy.
6. Integralną część Umowy stanowią nw. załączniki:
 - Załącznik nr 1 – Opis Przedmiotu Zamówienia
 - Załącznik nr 2 - Potencjał Kadrowy
 - Załącznik nr 3 – Dowód wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy
 - Załącznik nr 4 – Klauzula informacyjna RODO

Zamawiający:

Wykonawca:

Klauzula informacyjna

Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest

W sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych, można kontaktować się z **Inspektorem Ochrony Danych**, za pośrednictwem adresu e-mail:

Administrator przetwarza Państwa dane osobowe:

- **w związku z realizacją obowiązku prawnego** ciążącego na administratorze danych wynikającego m.in. z przepisów ustawy o rachunkowości, ustawy Prawo zamówień publicznych, ustawy o finansach publicznych oraz ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (art. 6 ust. 1 lit. c RODO)
- **w związku z wykonywaniem przez administratora zadań realizowanych w interesie publicznym** na podstawie ustawy Prawo Ochrony Środowiska (art. 6 ust. 1 lit. e RODO),
- **w celu realizacji prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez administratora**, polegających na bezpośrednich kontaktach z pracownikami i współpracownikami Wykonawców, Podwykonawców i dalszych Podwykonawców związanych z realizacją Umowy (art. 6 ust. 1 lit. f RODO).

Administrator zbiera i przetwarza następujące **rodzaje danych osobowych**: imię i nazwisko, adres e-mail, nr telefonu, stanowisko służbowe, nazwa pracodawcy, lub innego podmiotu z którym Państwo współpracujecie, opracowywane przez Państwa dokumenty, opinie i stanowiska, które są bezpośrednio związane z realizacją Umowy, a w przypadku organizowania spotkań lub videokonferencji – Państwa wizerunek oraz wypowiedziane przez Państwa opinie i stanowiska.

Administrator **otrzymuje Państwa dane osobowe** bezpośrednio od Państwa albo od Wykonawców, Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców Umowy.

Dane osobowe będą przechowywane przez okres realizacji i rozliczenia Umowy, na potrzeby którego dane osobowe zostały zebrane, a następnie przez okres wynikający z przepisów ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2019 r. poz. 553, z późn. zm.) oraz przepisów wydanych na podstawie tej ustawy.

Odbiorcami Państwa danych osobowych mogą być w szczególności Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalsi Podwykonawcy Umowy oraz podmioty, którym administrator danych powierzył przetwarzanie danych osobowych, np. dostawcy usług IT.

W ramach funkcjonowania systemów teleinformatycznych Administratora Państwa dane osobowe mogą zostać przekazane do państwa trzeciego. Podstawą takiego przekazania są standardowe klauzule umowne (art. 46 ust. 2 lit c RODO). Szczegółowe informacje na temat warunków przekazania Państwa danych osobowych do państw trzecich można udzielić Inspektor Ochrony Danych – kontakt

Przysługują Państwu następujące prawa:

- 1) prawo **dostępu do danych osobowych i ich sprostowania**
- 2) prawo żądania **ograniczenia przetwarzania** - jeżeli spełnione są przesłanki określone w art. 18 RODO
- 3) prawo żądania **usunięcia danych osobowych** - jeżeli spełnione są przesłanki określone w art. 17 RODO,

- 4) prawo **wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych osobowych** - w przypadku, gdy podstawą przetwarzania danych jest realizacja zadań publicznych administratora lub jego prawnie uzasadnionych interesów (art. 6 ust. 1 lit e lub f RODO).
- 5) prawo **wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych**,

Państwa dane osobowe **nie będą podlegały** zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym profilowaniu.